

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

<i>in duizenden EUR</i>	Toelichtingen	2018	2019
Omzet	(1)	2.896.938	2.940.083
Kostprijs van verkochte goederen	(2)	-2.046.164	-2.044.201
Brutoresultaat		850.774	895.882
Distributiekosten	(2)	-407.654	-400.231
Algemene en administratieve kosten	(2)	-179.172	-185.371
Overige bedrijfskosten	(3)	-22.617	-22.819
Overige bedrijfsinkomsten	(3)	3.979	4.851
Bedrijfsinkomsten voor niet-recurrente elementen		245.310	292.312
Winsten / (verliezen) uit de verkoop van activa en activiteiten	(4)	29.792	137.304
Overige niet-recurrente elementen	(4)	-54.424	-161.709
Bedrijfsresultaat (EBIT)		220.678	267.907
Renteopbrengsten	(5)	4.715	6.402
Rentelasten	(5)	-30.265	-32.464
Overige financiële opbrengsten	(5)	11.501	6.327
Overige financiële kosten	(5)	-13.278	-10.822
Deel in het resultaat van deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	(12)	1.018	1.118
Resultaat voor belastingen		194.369	238.468
Belastingen	(6)	-49.635	-57.733
Winst van het jaar		144.734	180.735
Toe te rekenen aan aandeelhouders van Etex		140.426	175.981
Toe te rekenen aan minderheidsbelangen		4.308	4.754

Geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Winst van het boekjaar	144.734	180.735
Wijzigingen in reserves voor personeelsbeloningen	-10.915	-81.527
<i>Belastingimpact</i>	225	17.220
Netto niet-gerealiseerde resultaten die niet geherclassificeerd kunnen worden naar de winst-en verliesrekening in volgende periodes	-10.689	-64.308
Wijzigingen in kasstroomafdekkingsreserves	5.976	4.521
<i>Belastingimpact</i>	-1.260	-1.617
Wisselkoersverschillen ontstaan uit de omrekening van buitenlandse activiteiten	-47.880	-1.341
Netto niet-gerealiseerde resultaten die wel geherclassificeerd kunnen worden naar de winst-en verliesrekening in volgende periodes	-43.163	1.563
Niet-gerealiseerde resultaten, na belastingen	-53.853	-62.744
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten van het jaar, na belastingen	90.882	117.991
Toe te rekenen aan aandeelhouders van Etex	86.036	115.869
Toe te rekenen aan minderheidsbelangen	4.846	2.121

Geconsolideerde balans

<i>in duizenden EUR</i>	Toelichtingen	2018	2019
Vaste activa		2.186.959	2.093.578
Materiële vaste activa	(7)	1.641.827	1.631.437
<i>Materiële vaste activa - aangekocht</i>	(7)	1.637.947	1.513.450
<i>Materiële vaste activa - leased</i>	(7)	3.879	117.986
Goodwill	(8)	201.433	122.411
Overige immateriële vaste activa	(9)	220.842	200.392
Vastgoedbeleggingen	(10)	13.584	14.148
Activa beschikbaar voor verkoop	(11)	3.162	3.215
Deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	(12)	10.309	9.526
Overige vaste activa	(13)	5.349	3.649
Uitgestelde belastingvorderingen	(24)	83.996	98.033
Activa voor personeelsbeloningen	(21)	6.457	10.768
Vlottende activa		921.146	914.014
Vorraden	(15)	446.836	403.419
Handels- en overige vorderingen	(14)	338.343	310.494
Overige vlottende activa	(14)	1.803	7.070
Geldmiddelen en kasequivalenten	(17)	134.164	193.031
TOTAAL ACTIVA		3.108.105	3.007.592
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	(18)	1.081.740	1.159.403
<i>Uitgegeven aandelenkapitaal</i>		2.533	2.533
<i>Uitgiftepremie</i>		743	743
<i>Reserves en overgedragen winst</i>		1.041.692	1.119.234
Toerekenbaar aan aandeelhouders van Etex		1.044.968	1.122.510
Minderheidsbelangen		36.772	36.893
Langetermijnverplichtingen		1.081.381	916.697
Voorzieningen	(19)	121.985	126.021
Verplichtingen uit personeelsbeloningen	(21) (22)	312.080	392.303
Leningen	(23)	522.839	301.871
<i>waarvan leasing</i>	(23)	3.852	96.011
Uitgestelde belastingverplichtingen	(24)	95.924	76.097
Overige langetermijnverplichtingen	(25)	28.553	20.405
Kortetermijnverplichtingen		944.984	931.492
Voorzieningen	(19)	75.376	58.363
Kortlopend deel van leningen	(23)	196.926	229.484
<i>waarvan leasing</i>	(25)	181	24.056
Handels- en overige schulden	(25)	672.682	643.645
TOTAAL PASSIVA		3.108.105	3.007.592

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

<i>In duizenden EUR</i>	Notes	2018	2019
Bedrijfsresultaat (EBIT)		220.678	267.907
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindingsverliezen - aangekocht	(26)	169.479	260.568
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindingsverliezen - leased activa	(26)	357	28.090
Winsten (verliezen) uit de verkoop van immateriële en materiële vaste activa	(26)	-29.882	-3.329
Winsten (verliezen) uit de verkoop van activiteiten		194	-133.057
Betaalde belastingen	(26)	-56.115	-65.348
Wijzigingen in werkkapitaal, voorzieningen en personeelsbeloningen	(26)	-40.212	-24.343
Wijzigingen in overige vaste activa/langetermijnverplichtingen		7.176	3.119
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		271.675	333.607
Inkomsten uit de verkoop van immateriële en materiële vaste activa	(26)	37.045	7.691
Afstoting van activiteiten		979	276.546
Investeringsuitgaven - aangekocht	(26)	-192.345	-134.893
Overige		-1.326	-1.025
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-155.647	148.319
Kapitaalverhoging / (-vermindering)		2.898	16
Opnames (terugbetalingen) van leningen		-23.170	-332.765
Ontvangen rente en dividenden	(26)	5.414	7.262
Betaalde dividenden	(26)	-43.862	-47.675
Betaalde rente		-27.649	-22.418
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-86.369	-395.580
Netto toename (vermindering) van geldmiddelen en kasequivalenten		29.659	86.346
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het jaar		103.968	127.183
Wisselkoersverschillen		-6.316	7.569
Wijzigingen in de consolidatiekring		-128	-28.588
Netto toename (vermindering) van geldmiddelen en kasequivalenten		29.659	86.346
Netto geldmiddelen en kasequivalenten op het einde van het jaar		127.183	192.510
<i>Geldmiddelen en kasequivalenten</i>		<i>134.164</i>	<i>193.031</i>
<i>Voorschot in rekening courant</i>		<i>-6.981</i>	<i>-521</i>

Click here to enter text.

Geconsolideerd staat van mutaties in het eigen vermogen

Toe te rekenen aan aandeelhouders van Etex (Toelichting 18)

<i>in duizenden EUR</i>	Uitgegeven aandelen- kapitaal en uitgifte- premie	Ingekochte eigen aandelen	Reserves voor pensioen- verplichting en en financiële instrumenten	Cumulatie ve omrekenin- gsverschillen	Overige reserves en overgedra- gen winst	Minderheids- belangen	Totaal eigen vermogen
Op 31 december 2017	3.276	-19.988	-224.245	-244.159	1.468.162	27.788	1.010.833
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-5.882	-49.735	140.407	4.846	89.636
Kapitaalverhoging / (-vermindering)	-	-	-	-	-	2.898	2.898
Dividend	-	-	-	-	-41.427	-2.307	-43.734
Overige bewegingen binnen eigen vermogen	-	-	-	-	18.560	3.547	22.108
Ingekochte eigen aandelen							-
Op 31 december 2018	3.276	-19.988	-230.127	-293.894	1.585.702	36.772	1.081.740
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-61.234	1.120	175.983	2.121	117.991
Kapitaalverhoging / (-vermindering)	-	-	-	-	-	16	16
Dividend	-	-	-	-	-45.335	-2.039	-47.375
Overige bewegingen binnen eigen vermogen	-	-	-	-	7.008	23	7.031
Ingekochte eigen aandelen							-
Op 31 december 2019	3.276	-19.988	-291.361	-292.774	1.723.358	36.893	1.159.403

Voorstellingsbasis en waarderingsregels

Etex N.V. (de "Onderneming") is een onderneming gedomicilieerd in België. De geconsolideerde jaarrekening omvat de Onderneming en haar dochterondernemingen, deelnemingen in entiteiten waarover de zeggenschap gezamenlijk wordt uitgeoefend en deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode (gezamenlijk genaamd "de Groep") per 31 december van elk jaar.

De jaarrekening werd goedgekeurd voor publicatie door de Raad van Bestuur op 2 april 2020.

Verklaring van overeenstemming met IFRS

De geconsolideerde jaarrekening van Etex van het jaar eindigend op 31 december 2019 werd opgesteld conform de International Financial Reporting Standards (IFRS) en de interpretaties hiervan zoals bepaald door de International Accounting Standards Board (IASB) en zoals aanvaard door de Europese Unie (EU).

De Groep heeft dezelfde IFRS regels toegepast als in voorgaande jaren, met uitzondering van nieuwe IFRS vereisten en interpretaties die de onderneming heeft toegepast vanaf 1 januari 2019.

De aard en de impact van elk van de volgende nieuwe standaarden, wijzigingen en/of interpretaties worden hieronder beschreven:

IFRS 16 – lease overeenkomsten

Deze standaard vervangt de huidige IAS 17 standaard en betreft voornamelijk een ingrijpende wijziging in de boekhouding voor huurders. Onder IAS 17 moesten huurders onderscheid maken tussen een financiële lease (op balans) en een operationele lease (buiten balans). IFRS 16 vereist dat huurders een leaseverplichting die toekomstige leasebetalingen weerspiegelt en een 'gebruiksrechtactief' opnemen voor vrijwel alle leasecontracten. Onder IFRS 16 is of bevat een contract een lease als het contract het recht geeft om het gebruik van een geïdentificeerd actief gedurende een bepaalde periode te controleren, in ruil voor een vergoeding.

De Groep heeft de nieuwe standaard op de vereiste ingangsdatum als volgt aangenomen:

(a) Aard van het effect van de toepassing IFRS16

Leaseovereenkomsten waarbij de Groep optreedt als lessee onder contracten die voorheen werden geclassificeerd als operationele leasecontracten

De Groep handelt voornamelijk als een huurder onder leaseovereenkomsten voor grond, gebouwen, meubels en voertuigen en installaties, machines en uitrusting.

De Groep heeft IFRS 16 op 1 januari 2019 toegepast, in overeenstemming met de overgangsbepalingen van IFRS 16, gebruikmakend van de "modified retrospective" benadering. Daarom heeft de Groep ervoor gekozen om het gebruiksrechtactief te waarderen tegen een bedrag dat gelijk is aan de leaseverplichting, aangepast door het bedrag van alle vooruitbetaalde of toegerekende leasebetalingen met betrekking tot deze leases die onmiddellijk vóór de datum van de initiële opname in de balans zijn opgenomen. Bijgevolg werd het cumulatieve effect van de toepassing van IFRS 16 erkend als een aanpassing van het beginsaldo van de overgedragen winsten op 1 januari 2019, zonder aanpassing van de vergelijkende cijfers.

De Groep heeft op de overgangsdatum de volgende praktische vrijstellingen toegepast, zoals toegestaan door IFRS 16:

- Geen herbeoordeling of een contract een leaseovereenkomst is of bevat op de datum van eerste toepassing. In plaats daarvan paste de Groep IFRS 16 toe op contracten die eerder werden geïdentificeerd als leaseovereenkomsten met toepassing van IAS 17 Leaseovereenkomsten en IFRIC 4 Bepalen of een overeenkomst een leaseovereenkomst bevat;
- Het gebruik van één enkele discontovoet voor een portefeuille van leaseovereenkomsten met redelijk vergelijkbare kenmerken;
- Vertrouwen op eerdere beoordelingen of huurcontracten verlieslatend zijn in plaats van een beoordeling van bijzondere waardevermindering uit te voeren; en
- de verwerking van operationele leases met een resterende leasetermijn van minder dan 12 maanden als kortlopende leases.

- Geen gebruiksrecht en een leaseverplichting te erkennen voor leaseovereenkomsten met betrekking tot activa met een geringe waarde.

Impact van IFRS 16 op overgangsdatum en per 31 december 2019

De implementatie van IFRS 16 beïnvloedde de volgende posten op de balans op 1 januari 2019:

Bij overgang werden de leaseverplichtingen gewaardeerd tegen de contante waarde van de resterende leasebetalingen (voor gebouw: intentie om te blijven), verdisconteerd aan de marginale rentevoet van de huurder op 1 januari 2019. De gewogen gemiddelde marginale rentevoet die werd toegepast op de leaseverplichtingen op 1 januari 2019 bedroeg 3,49%. De gemiddelde leasetermijn bedraagt 55 maanden. De leaseovereenkomsten worden erkend als gebruiksrechtactief en een overeenkomstige verplichting. Het gebruiksrechtactief wordt lineair afgeschreven over de gebruiksduur van het actief.

Per 1 januari 2019 werden de volgende bedragen erkend:

Vaste activa - Gebruiksrechten activa: + EUR 109.927 duizend

Gebouwen: + 28.078 duizend EUR

Land: + 33.989 duizend EUR

Meubilair en voertuigen: + 33.590 duizend EUR

Installaties, machines en uitrusting: + 14.090 duizend EUR

Overige PP&E: + EUR 180 duizend

Leaseverplichtingen: + EUR 109.927 duizend

De niet uit de balans blijvende leaseverplichtingen per 31 december 2018 worden als volgt gereconcilieerd met de erkende leaseverplichtingen per 1 januari 2019:

In duizenden EUR

Niet in de balans opgenomen verplichtingen per 31.12.2018	112.280
Aanvullende niet in de balans opgenomen leaseverplichtingen per 31.12.2018 *	8.847
- lopende kortlopende of goedkope huurovereenkomsten	-3.577
- betaling voor servicekosten en andere die niet in aanmerking komen als leasebetalingen	-2.570
Operationele leaseverplichtingen per 01.01.2019, bruto, niet verdisconteerd	114.980
- afwijkingen die resulteren in veranderingen in verwachte leaseperiode	5.042
- disconteringseffect	-10.095
Operationele leaseverplichtingen vanaf 01.01.2019, netto, verdisconteerd	109.927
Leaseverplichting als gevolg van initiële toepassing IFRS 16 vanaf 01.01. 2019	109.927
Leaseverplichting uit financiële leases vanaf 01.01.2019	4.033
Totale leaseverplichtingen per 01.01.2019	113.960

* In 2019 identificeerde en erkende de Vennootschap enkele aanvullende contracten als IFRS 16 overgangsmaatregel in de openingsbalans

De implementatie van IFRS 16 beïnvloedde het geconsolideerde overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten op 31 december 2019. De impact per 31 december 2019 is als volgt:

Impact op de EBITDA (winst voor rente, belastingen en afschrijvingen): +€28.090 duizend

Impact op financieel resultaat : -€3.855 duizend

Impact op nettoresultaat: -€2.779 duizend

(b) Wijziging in waarderingsregels met ingang van 1 januari 2019 als gevolg van toepassing IFRS 16

Sinds 1 januari 2019 past de Groep de volgende waarderingsregels toe met betrekking tot IFRS 16:

Gebruiksrechtactiva

De Groep erkent gebruiksrechtactiva op de aanvangsdatum van de lease (dwz de datum waarop het onderliggende actief beschikbaar is voor gebruik). Gebruiksrechtactiva worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met eventuele geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen, en aangepast voor eventuele herwaarderingen van leaseverplichtingen. De kostprijs van gebruiksrechtactiva omvat het bedrag van erkende leaseverplichtingen, gemaakte initiële directe kosten en leasebetalingen gedaan op of voor de aanvangsdatum verminderd met ontvangen lease-incentives.

Tenzij de Groep er redelijk zeker van is dat zij het geleasede actief aan het einde van de leaseperiode in eigendom zal nemen, worden de erkende gebruiksrechtactiva lineair afgeschreven over de kortste van de geschatte gebruiksduur en de leasetermijn. Gebruiksrechtactiva zijn onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen.

Leaseverplichtingen

Op de aanvangsdatum van de lease neemt de Groep leaseverplichtingen op, gewaardeerd tegen de contante waarde van de leasebetalingen die over de leaseperiode moeten worden gedaan. De leasebetalingen omvatten vaste betalingen (inclusief in wezen vaste betalingen) verminderd met eventuele te ontvangen lease-incentives, variabele leasebetalingen die afhangen van een index of een tarief, en bedragen die naar verwachting zullen worden betaald onder restwaardegaranties. De leasebetalingen omvatten ook de uitoefenprijs van een aankoopoptie die redelijkerwijs zeker door de Groep zal worden uitgeoefend en de betaling van boetes voor het beëindigen van een leaseovereenkomst, indien de leasetermijn de uitoefening van de beëindigingsoptie weerspiegelt. De variabele leasebetalingen die niet afhankelijk zijn van een index of tarief, worden opgenomen als kost in de periode waarin de gebeurtenis of omstandigheid die aanleiding geeft tot de betaling, zich voordoet.

De Groep presenteert betaalde rente op haar leaseverplichtingen als financieringsactiviteiten in het kasstroomoverzicht. Variabele betalingen en betaalde bedragen voor kortlopende leaseovereenkomsten en leaseovereenkomsten voor activa met een geringe waarde worden gepresenteerd als operationele activiteiten.

Bij het berekenen van de contante waarde van leasebetalingen gebruikt de Groep de marginale rentevoet op de aanvangsdatum van de leaseovereenkomst indien de impliciete rentevoet in de leaseovereenkomst niet eenvoudig te bepalen is. Na de aanvangsdatum wordt het bedrag van de leaseverplichtingen verhoogd om de aangroei van rente weer te geven en verminderd voor de gedane leasebetalingen. Daarnaast wordt de boekwaarde van leaseverplichtingen geherwaardeerd als er zich een wijziging ("modification"), een wijziging in de leasetermijn, een wijziging in de – in wezen – vaste leasebetalingen of een wijziging in de beoordeling om het onderliggende actief te kopen voordoet.

Kortlopende leaseovereenkomsten en leaseovereenkomsten voor activa met een geringe waarde

De Groep past de vrijstelling voor opname van korte termijn leaseovereenkomsten toe op haar korte termijn leaseovereenkomsten (dwz leaseovereenkomsten die geen aankoopoptie bevatten en die een leasetermijn hebben van 12 maanden of minder te rekenen vanaf de aanvangsdatum). De Groep past ook de vrijstelling voor opname toe voor leaseovereenkomsten met betrekking tot activa die een geringe waarde hebben op lease-apparatuur die als laagwaardig wordt beschouwd. Leasebetalingen op kortlopende leaseovereenkomsten en leaseovereenkomsten van activa met een geringe waarde worden lineair over de leasetermijn als kost opgenomen.

(c) Belangrijke beoordeel bij het bepalen van de leasetermijn van contracten met verlengingsopties

De Groep bepaalt de leasetermijn als de niet-opzegbare looptijd van de lease, samen met alle periodes die gedekt worden door een optie om de lease te verlengen indien het redelijk zeker is dat ze uitgeoefend zal worden, of enige periodes die gedekt worden door een optie om de lease te beëindigen, indien het redelijk zeker is dat de optie niet zal worden uitgeoefend.

De Groep past oordeel toe bij de beoordeling of het redelijk zeker is om gebruik te maken van de verlengingsoptie. Dat wil zeggen dat zij alle relevante elementen in overweging neemt die haar een economische stimulans geven om de verlenging uit te oefenen. Na de aanvangsdatum beoordeelt de Groep de leasetermijn opnieuw als er zich een belangrijke gebeurtenis of verandering in omstandigheden voordoet die binnen haar macht ligt en die haar vermogen om de verlengingsoptie uit te oefenen (of niet uit te oefenen) beïnvloedt (bijvoorbeeld een verandering in de bedrijfsstrategie).

Bovendien hebben de volgende wijzigingen en / of interpretaties ook geen significant effect op de jaarrekening.

- Wijzigingen aan IFRS 9: Voorafbetalingen met negatieve compensatie, van kracht vanaf 1 januari 2019
- IFRIC 23: Onzekerheid over de behandeling van inkomstenbelastingen, van kracht per 1 januari 2019
- Wijzigingen in IAS 28: Lange termijn belangen in geassocieerde entiteiten en joint ventures, van kracht per 1 januari 2019
- Wijzigingen in IAS 19: Planwijzigingen, inperkingen of afwikkelingen, van kracht per 1 januari 2019
- Jaarlijkse verbeteringen aan de IFRS normen cyclus 2015-2017, van kracht vanaf 1 januari 2019

Voorstellingsbasis

A - Functionele en presentatievaluta

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in euro, dewelke de functionele en presentatievaluta is van de onderneming. Alle bedragen worden afgerond naar het dichtstbijzijnde duizendtal tenzij anders aangegeven.

B - Waarderingsbasis

De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld volgens de historische kostprijsmethode met uitzondering van de volgende activa die gewaardeerd worden aan reële waarde: afgeleide financiële instrumenten. Ook de verplichtingen voor in geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde vergoedingsplannen worden aan reële waarde gewaardeerd. De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld door gebruik te maken van het toerekeningsbeginsel, met uitzondering van de kasstroominformatie.

C – Belangrijke boekhoudkundige schattingen en beoordelingen

Het opstellen van de jaarrekening conform IFRS vereist dat het management beoordelingen, schattingen en veronderstellingen maakt die de gerapporteerde waarde van opbrengsten, kosten, activa, passiva en gerelateerde toelichtingen op verslagdatum kunnen beïnvloeden. Deze beoordelingen, ramingen en gerelateerde veronderstellingen zijn gebaseerd op de beste kennis van het management op verslagdatum omtrent huidige gebeurtenissen alsook toekomstige acties die de Groep mogelijkzamerwijs zal ondernemen.

Desalniettemin kunnen actuele resultaten verschillen van deze schattingen en mogelijk toekomstige aanpassingen vereisen aan de netto boekwaarde van de onderliggende activa of passiva. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend herzien.

De belangrijke inschattingen die door het management werden gemaakt met betrekking tot de toekomst, alsook andere belangrijke bronnen voor de inschattingen van onzekerheden op balansdatum die een hoog risico bevatten om een materiële aanpassing te veroorzaken van de boekwaarde van activa en passiva binnen het komende boekjaar, worden hieronder uiteengezet.

Bijzondere waardevermindering op niet-financiële activa

De realiseerbare waarde van kasstroomgenererende eenheden die getest worden op bijzondere waardevermindering, is de hoogste waarde van de reële waarde minus verkoopkosten en de bedrijfswaarde. Beide berekeningen zijn gebaseerd op een verdisconteerd kasstroommodel. De kasstromen worden afgeleid uit het budget voor de komende drie tot tien jaar. De realiseerbare waarde is het gevoeligst aan de verdisconteringsvoet die gebruikt wordt in het verdisconteerde kasstroommodel, alsook de verwachte toekomstige kasinstromen en de groeivoet die gebruikt wordt voor extrapolatiedoeleinden. De belangrijkste veronderstellingen die gebruikt worden bij het bepalen van de realiseerbare waarde van de verschillende kasstroomgenererende eenheden, met inbegrip van een sensitiviteitsanalyse, worden verder uitgelegd in toelichting 8.

Voorzieningen

De veronderstellingen die een belangrijke invloed hebben op het bedrag van de voorzieningen zijn de geraamde kosten, de timing van de kasuitstromen en de verdisconteringsvoet. Deze veronderstellingen worden bepaald aan de hand van de meest geschikte informatie die beschikbaar is op verslagdatum. Verdere details omtrent de gebruikte veronderstellingen zijn opgenomen in toelichting 19.

Personeelsbeloningen

De waardering van de personeelsbeloningen is gebaseerd op actuariële veronderstellingen. Het management is van mening dat de veronderstellingen met betrekking tot verdisconteringsvoeten, verwachte rendementen op activa, stijging van de lonen en de pensioenen en sterftetabellen die gebruikt worden voor deze actuariële waarderingen, geschikt en gerechtvaardigd zijn. Ze worden herzien op elke balansdatum. Gezien het langetermijnkarakter van deze beloningen, kan echter enige wijziging in bepaalde van deze veronderstellingen een belangrijke invloed hebben op de waardering van de gerelateerde verplichtingen. Verdere details omtrent de gebruikte veronderstellingen zijn opgenomen in toelichting 21.

Erkenning van uitgestelde belastingvorderingen op overgedragen fiscale verliezen

Uitgestelde belastingvorderingen worden opgenomen voor alle ongebruikte fiscale verliezen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waartegen de verliezen kunnen worden afgezet. Het bepalen van het bedrag aan uitgestelde belastingvorderingen dat mag worden opgenomen, vereist een belangrijk managementoordeel en is gebaseerd op de waarschijnlijke timing en het niveau van toekomstige fiscale winsten, alsook op toekomstige fiscale planningsstrategieën. Het potentieel gebruik van overgedragen fiscale verliezen is gebaseerd op budgetten en prognoses bestaande op verslagdatum. Actuele resultaten kunnen verschillen van deze budgetten, met als gevolg een impact op het gebruik van overgedragen fiscale verliezen.

In geld afgewikkelde op aandelen gebaseerde betaling

De Groep waardeert de kost van in geld afgewikkelde op aandelen gebaseerde betalingen met personeelsleden op basis van de reële waarde van de eigen-vermogensinstrumenten op elke verslagdatum. Het schatten van de reële waarde van op aandelen gebaseerde betalingen vereist het bepalen van het meest geschikte waarderingsmodel wat afhankelijk is van de looptijd en de voorwaarden van het

plan. Deze schatting vereist bovendien het bepalen van de meest geschikte inputs voor het waarderingsmodel met inbegrip van de verwachte looptijd van de aandelenoptie, de volatiliteit en het dividendrendement, alsook het maken van veronderstellingen hieromtrent. De veronderstellingen en het model gebruikt bij het schatten van de reële waarde van op aandelen gebaseerde betalingen zijn opgenomen in toelichting 22.

Financiële instrumenten

Om de reële waarde van financiële vaste activa, die niet kan worden afgeleid uit actieve markten, te meten, gebruikt het management een waardebeoordelingstechniek die gebaseerd is op verdisconteerde toekomstige verwachte kasstromen. De inputs voor dit model vereisen het maken van een bepaald aantal veronderstellingen waaronder de verdisconteringsvoet, liquiditeitsrisico en volatiliteit, onderhevig aan onzekerheden. Wijzigingen in deze veronderstellingen kunnen de waardering van de reële waarde beïnvloeden. Verdere details zijn opgenomen in toelichting 16.

Bedrijfscombinaties

De overnamemethode wordt toegepast op bedrijfscombinaties. De vergoeding wordt gewaardeerd tegen reële waarde op de transactiedatum, wat tevens de datum is waarop de reële waarde van identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen verworven in de transactie wordt gemeten. Als de boekhoudkundige verwerking van een bedrijfscombinatie onvolledig is aan het einde van de verslagperiode waarin de transactie plaatsvond, rapporteert de Groep voorlopige waarden voor de activa en passiva.

Voorlopige waarden worden gedurende de meetperiode van maximaal één jaar aangepast om nieuwe informatie weer te geven die is verkregen over omstandigheden die bestonden op de overnamedatum en die, indien bekend, de waardering op die datum zou hebben beïnvloed. Op overeenkomstige wijze kunnen nieuwe activa en passiva worden erkend. De transactiedatum is de datum waarop het risico en de controle zijn overgedragen en deze valt normaal samen met de afsluitdatum.

Minderheidsbelangen worden gewaardeerd tegen reële waarde of het proportionele deel van de identificeerbare netto activa en verplichtingen. De beoordeling wordt gedaan voor elke transactie.

Eventuele verschillen tussen kostprijs en reële waarde voor overgenomen activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen worden opgenomen als goodwill of opgenomen in de winst- en verliesrekening wanneer de kostprijs lager is. Er worden geen voorzieningen opgenomen voor uitgestelde belastingen op goodwill.

Transactiekosten worden opgenomen in de winst- en verliesrekening wanneer ze worden gemaakt.

Als bedrijfscombinaties in fasen worden gerealiseerd, worden de bestaande eigendomsbelangen tegen reële waarde erkend op het moment dat de zeggenschap aan de Groep wordt overgedragen. Een dergelijke wijziging in de boekwaarde van de investering wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening.

De toegepaste grondslagen voor de opname van acquisities van geassocieerde deelnemingen en joint ventures zijn over het algemeen gelijk aan die voor de acquisitie van dochterondernemingen.

Hyperinflatie

In mei 2018 onderging de Argentijnse peso een ernstige devaluatie, waardoor de driejaars cumulatieve inflatie van Argentinië in 2018 de 100% overschreed, waardoor aan de vereiste werd voldaan om over te stappen naar hyperinflatieboekhouding zoals voorgeschreven door IAS 29 Financiële verslaggeving in economieën met hyperinflatie (vanaf 1 Januari 2018). Het belangrijkste principe in IAS 29 is dat de jaarrekening van een entiteit die rapporteert in de valuta van een economie met hyperinflatie moet worden uitgedrukt in termen van de meeteenheid die aan het einde van de verslagperiode actueel is. Daarom worden de niet-monetaire activa en verplichtingen gewaardeerd tegen historische kostprijs, het eigen vermogen en de winst- en verliesrekening van dochterondernemingen die actief zijn in economieën met hyperinflatie aangepast voor wijzigingen in de algemene koopkracht van de lokale valuta met toepassing van een algemene prijsindex. Monetaire posten die aan het einde van de verslagperiode al in de meeteenheid zijn vermeld, worden niet aangepast. Deze geherwaardeerde rekeningen worden gebruikt voor omrekening in euro naar de slotkoers van de periode. Dientengevolge heeft de onderneming hyperinflatieboekhouding toegepast voor haar Argentijnse dochterondernemingen volgens de IAS 29-regels, en wel als volgt:

- Hyperinflatieboekhouding werd toegepast vanaf 1 januari 2018;
- Niet-monetaire activa en passiva gewaardeerd tegen historische kostprijs (bijvoorbeeld materiële vaste activa, immateriële activa, goodwill, etc.) en eigen vermogen van Argentinië werden herwerkt met behulp van een inflatie-index. De impact van hyperinflatie als gevolg van veranderingen in de algemene koopkracht tot 31 december 2017 werden gerapporteerd in overgedragen winsten en de impact van wijzigingen in de algemene koopkracht vanaf 1 januari 2018 wordt gerapporteerd via de winst- en verliesrekening op een speciale rekening voor monetaire aanpassingen van hyperinflatie in de financieringslijn (zie ook toelichting 5 Financiële baten en lasten);
- De winst- en verliesrekening wordt aan het einde van elke periode aangepast aan de hand van de wijziging in de algemene prijsindex en wordt omgerekend tegen de slotkoers van elke periode (in plaats van het jaargemiddelde voor

niet-hyperinflationaire economieën), en daarbij wordt de winst-en verliesrekening voor het jaar aangepast voor zowel de inflatie-index als de valutaconversie;

D - Consolidatieprincipes

Dochterondernemingen

Dochterondernemingen zijn entiteiten die direct of indirect gecontroleerd worden door de Onderneming.

De Groep controleert een entiteit wanneer de Groep blootgesteld wordt aan, of recht heeft op, variabele opbrengsten voortvloeiend uit haar deelneming in de entiteit en de mogelijkheid heeft om deze resultaten te beïnvloeden dankzij haar zeggenschap over de entiteit.

Meer bepaald controleert de Groep een deelneming als en slechts als ze:

- Zeggenschap heeft over de deelneming (i.e., bestaande rechten die de mogelijkheid bieden de relevante activiteiten van de deelneming te sturen)
- Blootgesteld wordt aan, of recht heeft op, variabele opbrengsten voortvloeiend uit haar betrokkenheid in de deelneming
- De mogelijkheid heeft om haar zeggenschap over de deelneming te gebruiken om diens resultaten te beïnvloeden.

Er is algemeen een vermoeden dat de meerderheid van de stemrechten leidt tot controle. Om dit vermoeden te onderbouwen en wanneer de Groep minder dan de meerderheid van de stemrechten of gelijkaardige rechten van een deelneming heeft, zal de Groep alle relevante feiten en omstandigheden in overweging nemen bij het beoordelen of ze al dan niet zeggenschap heeft over een deelneming, met inbegrip van:

- De contractuele overeenkomst met andere stemgerechtigden in de deelneming
- Rechten die ontstaan uit andere contractuele overeenkomsten
- De (potentiële) stemrechten van de Groep

De Groep herbeoordeelt haar controle over een deelneming zodra feiten en omstandigheden wijzigingen aangeven in één of meer van deze controle-indicatoren. De consolidatie van een dochteronderneming begint zodra de Groep controle verwerft over de dochteronderneming en houdt op eens de Groep controle verliest over de dochteronderneming. Activa, passiva, opbrengsten en kosten van een dochteronderneming die verworven of verkocht werd gedurende het jaar worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening vanaf de datum dat de Groep controle verwerft tot de datum waarop de Groep controle verliest over de dochteronderneming.

Winst of verlies, alsook elke component van niet-gerealiseerde resultaten worden toegerekend aan de aandeelhouders van de moederonderneming van de Groep en aan de minderheidsbelangen, zelfs als dit leidt tot een negatief saldo voor de minderheidsbelangen.

Indien nodig, wordt de financiële informatie van dochterondernemingen aangepast om hun opname- en waarderingsregels in overeenstemming te brengen met die van de Groep. Alle intra-groep activa, passiva, eigen vermogen, opbrengsten, kosten en kasstromen met betrekking tot transacties tussen leden van de Groep worden bij consolidatie volledig geëlimineerd.

Een wijziging in het bezit van aandelen van een dochteronderneming, zonder controleverlies, wordt opgenomen als een eigen-vermogenstransactie.

Als de Groep controle verliest over een dochteronderneming, worden de betrokken activa (met inbegrip van goodwill), passiva, minderheidsbelangen en overige eigen-vermogenscomponenten niet langer opgenomen waarbij enige hieruit voortvloeiende winst of verlies wordt opgenomen in winst of verlies. Enig behouden deel van de deelneming wordt opgenomen aan reële waarde.

Deelnemingen in geassocieerde vennootschappen en joint ventures

Een joint venture is een gezamenlijke overeenkomst waarbij de partijen, die gezamenlijke zeggenschap hebben over de overeenkomst, het recht hebben op de netto-activa van de joint venture. Gezamenlijke zeggenschap is het contractueel bepaald delen van de zeggenschap over een overeenkomst en bestaat slechts wanneer beslissingen over relevante activiteiten unanimitieit vereisen van de partijen die de zeggenschap delen. Deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode zijn ondernemingen waarbij de Groep doorgaans over 20 tot 50% van de stemrechten beschikt. De belangen van de Groep in joint ventures of geassocieerde deelnemingen worden geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode.

De vermogensmutatieboekhouding begint wanneer gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis wordt vastgesteld tot de datum waarop deze eindigt. Wanneer het aandeel van de Groep in verliezen groter is dan het belang in een volgens de vermogensmutatiemethode verwerkte investering, wordt de boekwaarde tot nul teruggebracht en wordt de opname van eventuele verdere verliezen stopgezet, behalve voor zover de Groep een verplichting heeft of betalingen heeft gedaan namens de ondernemingen.

De financiële overzichten van deze bedrijven zijn opgesteld voor hetzelfde verslagjaar als de Onderneming, op basis van consistente grondslagen voor financiële verslaggeving. Aanpassingen worden doorgevoerd om eventuele afwijkende grondslagen voor financiële verslaggeving die mogelijk bestaan in overeenstemming te brengen. Niet-gerealiseerde winsten die voortvloeien uit transacties met joint ventures en volgens de vermogensmutatiemethode opgenomen entiteiten worden geëlimineerd naar rato van het belang van de Groep. Niet-gerealiseerde verliezen worden op dezelfde manier geëlimineerd als niet-gerealiseerde winst, maar alleen voor zover er geen aanwijzingen zijn voor bijzondere waardevermindering. De investeringen die worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode omvatten de boekwaarde van alle gerelateerde goodwill.

E – Buitenlandse ondernemingen

De individuele financiële informatie van alle entiteiten van de Groep wordt opgesteld in de munteenheid van de voornaamste economische omgeving waarin de entiteit actief is ("functionele valuta"). De winst- en verliesrekeningen van buitenlandse entiteiten worden omgerekend naar de presentatievaluta van de Groep aan de gemiddelde wisselkoersen van het jaar. Activa en passiva, met inbegrip van goodwill en aanpassingen van reële waarden die resulteren uit de consolidatie worden omgerekend aan de wisselkoers geldig op 31 december. De wisselkoersverschillen die ontstaan bij de omrekening worden direct opgenomen in een afzonderlijke component van het eigen vermogen. Bij de desinvestering van een niet-euro entiteit wordt het cumulatieve bedrag in eigen vermogen, gerelateerd aan die bepaalde buitenlandse onderneming, opgenomen in het gerealiseerd resultaat.

F – Transacties in vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden opgenomen aan de wisselkoersen die gelden op datum van de transacties. Winsten en verliezen die voortvloeien uit de afwikkeling van dergelijke transacties en van de omrekening van monetaire activa en passiva uitgedrukt in vreemde valuta, welke omgerekend worden aan de wisselkoers op 31 december, worden opgenomen in het resultaat. Niet monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend aan de wisselkoers op transactiedatum.

G - Wisselkoersen

De volgende wisselkoersen tegenover de € werden gebruikt voor het opstellen van de jaarrekening:

		2018		2019	
		Gemiddelde	Einde van de periode	Gemiddelde	Einde van de periode
Argentijnse peso	ARS	43,1627	43,1627	53,7915	67,0400
Chilense peso (000)	CLP	0,7565	0,7955	0,7875	0,8365
Chinese yuan	CNY	7,8053	7,8473	7,7367	7,8155
Colombiaanse peso (000)	COP	3,4838	3,7210	3,6748	3,6815
Deense kroon	DKK	7,4530	7,4673	7,4662	7,4715
Pond sterling	GBP	0,8845	0,8945	0,8778	0,8508
Hongaarse forint	HUF	318,8582	320,9800	325,3006	330,5300
Indonesische roepia (000)	IDR	16,8039	16,5000	15,8396	15,5956
Nigeriaanse naira	NGN	360,9992	350,9430	343,3113	404,8980
Peruaanse nuevo sol	PEN	3,8803	4,1500	3,7362	3,7238
Poolse zloty	PLN	4,2614	4,3014	4,2961	4,2568
US dollar	USD	1,1813	1,1450	1,1197	1,1234
Zuid-Afrikaanse rand	ZAR	15,6097	16,4594	16,1746	15,7773

Belangrijke opname- en waarderingsregels

De opname- en waarderingsregels werden consistent toegepast op alle periodes gepresenteerd in de geconsolideerde jaarrekening en werden consistent toegepast door alle entiteiten. Bepaalde vergelijkende cijfers werden geherclassificeerd om conform te zijn met de presentatie van het huidige jaar.

A - Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aankoop- of vervaardigingskost verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen (zie toelichting E). De kost van materiële vaste activa verworven in een bedrijfscombinatie is de reële

waarde op overnamedatum. Na opname worden de elementen van materiële vaste activa gewaardeerd aan kostprijs en niet geherwaardeerd.

De kostprijs omvat de kosten die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan de verwerving van het actief; bijv. kosten die werden opgelopen om het actief in bruikbare staat en op locatie te brengen voor het gepland gebruik. Het omvat de geraamde kosten om activa af te breken en te verwijderen en om de terreinen te herstellen, zover de verplichting ook opgenomen wordt als een provisie. De kosten van zelfgebouwde activa omvatten de materiaalkosten, de directe arbeidskosten en een toepasselijk deel van de productie-overheadkosten. Opgelopen financieringskosten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan de verwerving of bouw van een actief dat een lange tijdspanne nodig heeft voor het klaar is voor het bedoelde gebruik ervan, worden gekapitaliseerd op het moment dat ze plaatsvinden. Eens alle activiteiten om dit actief gebruiksklaar te krijgen zijn afgerond, worden de financieringskosten niet langer gekapitaliseerd.

Een materieel vast actief wordt niet langer opgenomen van zodra het verkocht is of wanneer er niet langer toekomstige economische voordelen worden verwacht uit het gebruik of de desinvestering ervan. Opbrengsten of verliezen resulterend uit de uitboeking van het actief (berekend als het verschil tussen de nettoverkoopopbrengst en de boekwaarde van het actief) worden opgenomen in de bedrijfsinkomsten van het jaar waarin het actief uitgeoekt wordt.

Latere kosten

De Groep neemt in de boekwaarde van een materieel vast actief de kost op voor het vervangen van een deel van het actief wanneer deze kost zich voordoet en het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen met betrekking tot dat actief naar de Groep zullen vloeien en kosten van dergelijk vervangactief betrouwbaar gewaardeerd kunnen worden. De boekwaarde van de vervangen delen wordt uitgeoekt. Alle andere kosten worden opgenomen in de winst-en verliesrekening wanneer deze opgelopen zijn.

Activa aangehouden onder leaseovereenkomsten (gebruiksrechtactiva)

De Groep erkent gebruiksrechtactiva op de aanvangsdatum van de lease (dwz de datum waarop het onderliggende actief beschikbaar is voor gebruik). Gebruiksrechtactiva worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met eventuele geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen, en aangepast voor eventuele herwaardering van leaseverplichtingen. De kostprijs van gebruiksrechtactiva omvat het bedrag van erkende leaseverplichtingen, gemaakte initiële directe kosten en leasebetalingen gedaan op of voor de ingangsdatum verminderd met ontvangen lease-incentives.

Tenzij de Groep er redelijk zeker van is dat zij het geleasde actief aan het einde van de leaseperiode in eigendom zal nemen, worden de opgenomen gebruiksrechtactiva lineair afgeschreven over de kortste van de geschatte gebruiksduur en de leasetermijn. Gebruiksrechtactiva zijn onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen.

De Groep past de vrijstelling voor de opname van korte termijn leaseovereenkomsten toe op haar korte termijn leasecontracten (dwz, de leaseovereenkomsten die geen aankoopoptie bevatten en die een leasetermijn hebben van 12 maanden of minder vanaf de aanvangsdatum). De Groep past ook de vrijstelling voor de opname van activa met een geringe waarde toe op leaseovereenkomsten met betrekking tot activa die een geringe waarde geacht worden te hebben. Leasebetalingen op kortlopende leaseovereenkomsten en leaseovereenkomsten van activa met een geringe waarde worden lineair over de leasetermijn als kost opgenomen.

De overeenkomstige leaseverplichtingen zijn opgenomen onder de langlopende en kortlopende financiële verplichtingen.

Afschrijvingen

Afschrijvingen starten eens het actief beschikbaar is voor gebruik en worden opgenomen in de winst- en verliesrekening over de geraamde gebruiksduur volgens de lineaire methode. Het afschrijfbaar bedrag van elk deel van de materiële vaste activa met een kost die significant is in verhouding tot de totale kost van het actief, wordt afzonderlijk afgeschreven over zijn gebruiksduur volgens de lineaire methode. Kosten voor grote inspecties worden afzonderlijk afgeschreven over de periode tot de volgende grote inspectie. Tijdelijk ongebruikte activa blijven afgeschreven worden.

De geschatte gebruiksduur van de belangrijkste componenten van materiële vaste activa is de volgende:

– Gronden (exclusief gronden met mineraalreserves):	<i>nihil</i>
– Gronden met mineraalreserves:	<i>exploitatie looptijd</i>
– Grondverbeteringen en gebouwen:	<i>10 - 40 jaar</i>
– Installaties, machines en uitrusting:	<i>5 - 30 jaar</i>
– Meubilair en voertuigen:	<i>3 - 10 jaar</i>

Mineraalreserves die opgenomen worden als "gronden" in de materiële vaste activa, worden gewaardeerd aan kostprijs en worden afgeschreven volgens de fysieke productie-eenhedenmethode over de geraamde tonnen aan grondstoffen te ontginnen uit de reserves.

De restwaarde, de gebruiksduur en de afschrijvingsmethoden worden herzien en, indien vereist, aangepast op het einde van elk boekjaar.

B - Immateriële vaste activa

Afzonderlijk verworven immateriële vaste activa worden bij initiële opname aan kostprijs gewaardeerd. De kost van immateriële vaste activa verworven in een bedrijfscombinatie is de reële waarde op de aankoopdatum. Na de initiële opname worden immateriële vaste activa gewaardeerd aan kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardevermindingsverliezen (zie toelichting E).

Intern ontwikkelde immateriële vaste activa worden gekapitaliseerd indien het product of proces zowel technisch als commercieel haalbaar is, en de Groep voldoende middelen heeft om de ontwikkeling af te werken. De gekapitaliseerde kost omvat de materiaalkosten, de directe arbeidskosten en een toepasselijk deel van de productie-overheadkosten.

De gebruiksduur van immateriële vaste activa is naargelang de onderstaande criteria van bepaalde of onbepaalde duur:

– Octrooien, handelsmerken en soortgelijke rechten:	<i>Onbepaalde duur</i>
– Software ERP:	<i>10 jaar</i>
– Overige software:	<i>5 jaar</i>
– Ontwikkelingskosten:	<i>15 jaar</i>
– Klantenlijsten:	<i>3 - 15 jaar</i>
– Merken:	<i>15 jaar</i>
– Technologie en design:	<i>15 jaar</i>
– Rechten voor de exploitatie en winning van minerale grondstoffen:	<i>volgens gebruik</i>

Immateriële vaste activa met een bepaalde gebruiksduur worden afgeschreven over de economische gebruiksduur volgens de lineaire methode. De geraamde gebruiksduur wordt minstens op elke verslagdatum herzien. Wijzigingen in de verwachte gebruiksduur of het verwachte consumptiepatroon van toekomstige economische voordelen verbonden aan het actief worden opgenomen door de afschrijvingsduur of –methode op passende wijze te veranderen en worden behandeld als wijzigingen in boekhoudkundige ramingen door de afschrijvingskost te veranderen voor de huidige en toekomstige periodes. De afschrijvingskost wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening in de kostencategorie welke overeenstemt met de functie van het actief.

C - Goodwill

Goodwill vertegenwoordigt het positief verschil tussen de verwervingskost van een bedrijfscombinatie en het deel van de Groep in de netto reële waarde van de identificeerbare activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen van een dochteronderneming, een geassocieerde deelneming of een joint venture, op verwervingsdatum. Goodwill bij de aankoop van een geassocieerde deelneming of joint ventures is inbegrepen in de boekwaarde van deze deelnemingen. Goodwill bij de aankoop van dochterondernemingen wordt afzonderlijk gepresenteerd en wordt gewaardeerd aan kostprijs, verminderd met cumulatieve bijzondere waardevermindingsverliezen (zie toelichting E).

Als het deel van de Groep in de netto reële waarde van de identificeerbare activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen hoger is dan de kostprijs van de bedrijfscombinatie, wordt dit verschil (zogenoemde negatieve goodwill of badwill) onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening, na een herziening van de reële waarden.

Bijkomende belangen in dochterondernemingen waar de onderneming reeds controle heeft, worden opgenomen als eigenvermogenstransacties; elke premie of korting op verdere aankopen van aandelen van minderheidsbelangen worden rechtstreeks opgenomen in het eigen vermogen van de onderneming.

D - Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging is vastgoed aangehouden om huuropbrengsten, een waardestijging of beiden te genereren en wordt gewaardeerd aan aanschaffingswaarde, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardevermindingsverliezen. De boekwaarde omvat de kosten voor de vervanging van een deel van de bestaande vastgoedbelegging op het moment dat deze kosten opgelopen worden, indien de opnamecriteria voldaan zijn. Vastgoedbeleggingen en vastgoed in eigendom worden op gelijkaardige wijze afgeschreven (zie toelichting A).

Vastgoedbeleggingen worden niet langer opgenomen wanneer ze worden verkocht of permanent uit gebruik worden genomen en er geen toekomstige economische voordelen worden verwacht uit de desinvestering. Winsten of verliezen uit de buitengebruikstelling of verkoop van een vastgoedbelegging worden opgenomen in de winst-en verliesrekening in het jaar van de buitengebruikstelling of verkoop.

Overdrachten naar vastgoedbeleggingen worden gedaan wanneer het gebruik verandert, namelijk wanneer een eigen gebruik wordt

beëindigd en een operationele lease met een andere partij aanvangt of wanneer de bouw of ontwikkeling eindigt. Overdrachten van vastgoedbeleggingen worden gedaan wanneer het gebruik verandert, welk blijkt wanneer de eigenaar-onderneming begint met zelf het vastgoed te betrekken.

E – Bijzondere waardeverminderingen van activa

Op elke verslagdatum beoordeelt de Groep of er voor een actief, met uitzondering van voorraden en uitgestelde belastingvorderingen, een indicatie bestaat van een bijzondere waardevermindering. Bij een dergelijke indicatie wordt de realiseerbare waarde van het actief (de hoogste waarde van de reële waarde minus verkoopkosten en de bedrijfswaarde) geraamd. Bij het beoordelen van de bedrijfswaarde worden de verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd naar hun huidige waarde op basis van een pre-tax verdisconteringsvoet die de huidige marktinschattingen van de tijdswaarde van geld en het specifieke risico van het actief weerspiegelen. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten van een afzonderlijk actief, raamt de Groep de realiseerbare waarde van de kleinste kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Als de realiseerbare waarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid geschat wordt lager te zijn dan zijn boekwaarde, dan wordt de boekwaarde van het actief of de kasstroomgenererende eenheid verminderd tot zijn realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening. Wanneer een bijzonder waardeverminderingverlies vervolgens teruggedraait, wordt de boekwaarde van het actief of de kasstroomgenererende eenheid verhoogd tot de herziene schatting van de realiseerbare waarde. Dat verhoogd bedrag kan de boekwaarde, die bepaald zou zijn indien er in voorgaande periodes geen bijzondere waardeverminderingverliezen zouden opgenomen zijn voor dat actief of kasstroomgenererende eenheid, niet overstijgen. Een terugname van een bijzonder waardeverminderingverlies wordt onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening met uitzondering van goodwill waarvoor een dergelijke terugname niet toegelaten is.

Immateriële vaste activa met onbepaalde gebruiksduur en immateriële vaste activa die nog niet gebruiksklaar zijn, worden jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen, ofwel op individueel niveau ofwel op het niveau van de kasstroomgenererende eenheid. De gebruiksduur van een immaterieel vast actief met onbepaalde gebruiksduur wordt jaarlijks herzien om te bepalen of deze beoordeling nog van toepassing is. Indien niet, wordt de verandering in de beoordeling van onbepaalde naar bepaalde gebruiksduur gedaan op prospectieve basis.

Goodwill wordt jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen of vaker indien gebeurtenissen of veranderingen in omstandigheden wijzen op een mogelijke bijzondere waardevermindering. Om te testen op bijzondere waardeverminderingverliezen wordt goodwill, verworven in een bedrijfscombinatie, vanaf de aankoopdatum toegewezen aan elke kasstroomgenererende eenheid van de Groep waarvan wordt verwacht dat ze voordeel zal halen uit de synergiën van de combinatie.

Een bijzondere waardevermindering wordt bepaald door de realiseerbare waarde te beoordelen van een kasstroomgenererende eenheid (of groep van kasstroomgenererende eenheden) waaraan de goodwill gerelateerd is. Als de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid (of groep van kasstroomgenererende eenheden) lager is dan de boekwaarde wordt er een bijzonder waardeverminderingverlies opgenomen.

Als goodwill deel uitmaakt van een kasstroomgenererende eenheid (of groep van kasstroomgenererende eenheden) en een deel van de activiteiten van deze eenheid worden verkocht, wordt de goodwill, gerelateerd aan de verkochte activiteiten, opgenomen in de boekwaarde van de activiteit bij het bepalen van de winst of verlies uit de verkoop van de activiteit. Goodwill die op deze manier wordt verkocht, wordt gewaardeerd aan de hand van de relatieve waarde van de verkochte activiteiten en het deel van de behouden kasstroomgenererende eenheid.

Financiële activa: Wanneer een daling in de reële waarde van een financieel actief beschikbaar voor verkoop, rechtstreeks opgenomen is in niet-gerealiseerde resultaten en er objectief bewijs bestaat van een bijzondere waardevermindering op het actief, wordt het cumulatief verlies dat rechtstreeks opgenomen werd in niet-gerealiseerde resultaten opgenomen in de winst- en verliesrekening ook al is het financieel vast actief nog niet uitgeboekt. Het bedrag van het cumulatief verlies dat opgenomen wordt in de winst- en verliesrekening is het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de huidige reële waarde, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen op het actief die voordien reeds opgenomen werden in de winst- en verliesrekening. De terugname van een bijzonder waardeverminderingverlies inzake een belegging in een eigen-vermogensinstrument geklasseerd als beschikbaar voor verkoop, als gevolg van een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzonder waardeverminderingverlies, wordt gereflecteerd in de niet-gerealiseerde resultaten. In het geval eigen-vermogensinstrumenten geklasseerd zijn als beschikbaar voor verkoop, zou objectief bewijs een significante of langdurige vermindering in reële waarde onder de kostprijs van het instrument dienen te bevatten.

F – Beleggingen in schuld- en aandeleneffecten

Alle aan- en verkoop in beleggingen worden opgenomen op transactiedatum, wat de datum is waarop de Groep zich verbindt tot de aan- of verkoop van het actief.

Beleggingen in aandelen zijn verbintenissen waarbij de Groep geen significante invloed of controle heeft. Deze beleggingen worden als

beschikbaar voor verkoop aangewezen omdat ze niet worden aangehouden voor handelsdoeleinden. Bij de initiële opname worden ze gewaardeerd aan de reële waarde tenzij de reële waarde niet betrouwbaar gewaardeerd kan worden, in welk geval ze aan kostprijs worden gewaardeerd. De reële waarde wordt bepaald op basis van hun genoteerde biedkoers op verslagdatum. Verdere wijzigingen in reële waarde, met uitzondering van die gerelateerd aan bijzondere waardevermindervingsverliezen die opgenomen worden in de winst- en verliesrekening, worden rechtstreeks opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten. Bij de verkoop van een belegging, wordt de cumulatieve winst of verlies die voordien opgenomen werd in niet-gerealiseerde resultaten, opgenomen in de winst- en verliesrekening.

G - Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen wanneer het voldoende zeker is dat de subsidie zal worden ontvangen en aan alle voorwaarden zal voldoen. Wanneer een subsidie betrekking heeft op een actief, wordt de waarde van de subsidie opgenomen als een uitgestelde opbrengst en wordt in resultaat genomen als een vermindering van de afschrijvingskost over de verwachte duurtijd van het relevante actief in gelijke jaarlijkse schijven. Wanneer de subsidie verband houdt met de compensatie van een kost, wordt ze gradueel in opbrengst opgenomen gedurende de periode nodig om op systematische wijze de gerelateerde kosten te compenseren.

Overheidssubsidies waarvan verwacht wordt dat ze binnen 12 maanden na verslagdatum zullen opgenomen worden als opbrengst, worden geklasseerd als kortetermijnverplichtingen. De andere overheidssubsidies worden geklasseerd als langetermijnverplichtingen.

H - Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd aan kostprijs of, indien lager, de netto-opbrengstwaarde. De voorraadkostprijs wordt toegewezen volgens de methode van de gewogen gemiddelde kostprijs en omvat alle aankoopkosten en andere kosten om de voorraden in hun huidige locatie en staat te brengen. Voor vervaardigde voorraden betekent kost "full-costing" met inbegrip van alle directe en indirecte productiekosten die nodig zijn om de voorraadelementen tot de voltooiingsfase te brengen op verslagdatum. De toewijzing van de indirecte productiekosten wordt gebaseerd op een normale operationele capaciteit. Financieringskosten worden in kosten genomen op het moment dat ze plaatsvinden. De voorraadkostprijs kan mogelijk ook overdrachten uit eigen vermogen van winst of verlies op in aanmerking komende kasstroomafdekkingen op aankopen in vreemde valuta van voorraden omvatten.

De netto-opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in de normale gang van zaken, verminderd met de geschatte voltooiings- en verkoopkosten.

I - Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden initieel opgenomen aan reële waarde wat doorgaans overeenkomt met de nominale waarde. Handels- en overige vorderingen worden nadien gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs gebruik makend van de effectieve rentevoetmethode. Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen voor oninbare bedragen wanneer er objectief bewijs bestaat dat de Groep niet in staat zal zijn de uitstaande bedragen te innen. De Groep paste de vereenvoudigde benadering toe voor het bepalen van de verwachte kredietverliezen waarbij een voorziening op basis van de volledige levensduur voor verwachte verliezen wordt gebruikt voor alle handelsvorderingen op basis van historische verliezen.

J - Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten zijn onmiddellijk converteerbaar in concrete kasbedragen. Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten contanten, direct opvraagbare deposito's en andere zeer liquide kortetermijninvesteringen met een oorspronkelijke looptijd van drie maanden of minder. Rekening-courantkredieten zijn niet inbegrepen in geldmiddelen en kasequivalenten maar worden geklasseerd als financiële kortetermijnverplichtingen. In het geconsolideerd kasstroomoverzicht worden de geldmiddelen en kasequivalenten, zoals hierboven gedefinieerd, wel netto getoond met de uitstaande rekening-courantkredieten. Geldmiddelen en kasequivalenten worden in de balans gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs.

K - Aandelenkapitaal

Gewone aandelen

Gewone aandelen worden geklasseerd als eigen vermogen. De bijkomende kosten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan de uitgifte van gewone aandelen en aandelenopties worden geboekt als een vermindering van het eigen vermogen, na aftrek van eventuele fiscale effecten.

Ingekochte eigen aandelen

Eigen-vermogensinstrumenten van de Groep (eigen aandelen) worden in mindering gebracht van het eigen vermogen. Er worden geen opbrengsten of verliezen opgenomen in de winst- en verliesrekening bij de aankoop, verkoop, uitgave of annulatie van eigen-vermogensinstrumenten van de Groep.

Dividenden

Dividenden worden opgenomen als verplichtingen in de periode waarin beslist wordt tot uitkering.

L - Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen wanneer de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft ten gevolge van gebeurtenissen uit het verleden en het meer dan waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen nodig zal zijn om deze verplichting af te lossen en het bedrag van de verplichting op een betrouwbare manier kan worden ingeschat. Als het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, zal het bedrag van de voorziening de actuele waarde zijn van de verwachte kost om de verplichting af te lossen. Het eventuele resultaat van de jaarlijkse verdiscontering van de voorziening wordt opgenomen als financieel resultaat.

Garantievoorzieningen

De Groep neemt een voorziening op om de kosten te dekken ten gevolge van een contractuele verplichting of vaste praktijk inzake het herstellen of vervangen van gebrekkige of defecte producten die verkocht zijn vóór of op de verslagdatum. De schatting van de garantievoorziening wordt gebaseerd op ervaring uit het verleden en de aard van de herstellingen en toegepast op verkopen uit het verleden die nog onder garantie staan.

Herstructureringsvoorzieningen

Herstructureringsvoorzieningen worden opgenomen wanneer aan één van volgende voorwaarden voldaan is:

- De beslissing om te herstructureren is gebaseerd op een gedetailleerd formeel plan dat minimaal het volgende identificeert: de activiteiten en betrokken werknemers, de verwachte kosten en de verwachte implementatiedatum,
- Er bestaat een gerechtvaardigde verwachting dat het plan tegen de verslagdatum uitgevoerd zal worden voor diegenen die hierdoor beïnvloed worden,
- De herstructurering is begonnen of publiek aangekondigd.

Herstructureringsprovisies omvatten enkel directe kosten ten gevolge van de herstructurering die noodzakelijkerwijs opgelopen werden en niet verbonden zijn aan de lopende activiteiten van de Groep.

Emissierechten

Toegekende emissierechten worden opgenomen aan nominale waarde (nulwaarde) bij de initiële toekenning en worden nadien gewaardeerd aan kostprijs. Wanneer de Groep meer CO² heeft uitgestoten dan de toegekende emissierechten zal het een voorziening opnemen voor het tekort volgens de marktprijs op die datum. De emissierechten worden uitsluitend aangehouden voor nalevingsdoeleinden en de Groep verhandelt deze niet actief op de markt.

Overige voorzieningen

Deze rubriek omvat voorzieningen voor claims en geschillen met klanten, leveranciers, personeel, belastingautoriteiten en andere derde partijen. Het omvat bovendien voorzieningen voor verlieslatende contracten, schuldwaarborgen en waarborgen op verbintenissen van derde partijen wanneer ze hun verplichting niet kunnen nakomen, alsook saneringskosten van terreinen.

Een voorziening voor verlieslatende contracten wordt opgenomen wanneer de verwachte voordelen die de Groep uit een contract zal halen, lager zijn dan de onvermijdbare kost om haar verplichtingen in het contract na te komen.

Een voorziening voor de saneringskosten van terreinen inzake vervuilde grond wordt opgenomen als de Groep een wettelijke verplichting heeft de grond te saneren of wanneer de intentie bestaat de grond te verkopen.

Voorzieningen waarvan men verwacht dat deze afgewikkeld worden binnen twaalf maanden na de verslagdatum worden geklasseerd onder de kortetermijnverplichtingen. De overige voorzieningen worden geklasseerd als langetermijnverplichtingen.

M - Voorwaardelijke gebeurtenissen

Een voorwaardelijke gebeurtenis is een mogelijke verplichting ten gevolge van gebeurtenissen uit het verleden en waarvan het bestaan enkel zal worden bevestigd doordat één of meerdere toekomstige gebeurtenissen die niet volledig binnen de controle van de entiteit vallen, al dan niet plaatsvinden; of een huidige verplichting ten gevolge van gebeurtenissen uit het verleden die echter niet wordt opgenomen omdat:

- Het niet waarschijnlijk is dat een uitstroom aan middelen die een economisch voordeel vertegenwoordigen, nodig zal zijn om de verplichting af te wikkelen, of
- Het bedrag van de verplichting niet met voldoende betrouwbaarheid kan worden gewaardeerd.

Voorwaardelijke verplichtingen worden niet opgenomen in de balans. Ze worden besproken in de toelichtingen bij de jaarrekening, tenzij

de kans op een uitstroom van middelen die een economisch voordeel vertegenwoordigen, laag is. Voorwaardelijke activa worden niet opgenomen in de jaarrekening, maar worden besproken indien de instroom van economische voordelen waarschijnlijk is.

N – Vergoedingen na uitdiensttreding en andere langetermijn personeelsbeloningen

Toegezegd-pensioenregelingen

Sommige Groepsondernemingen geven hun personeel pensioens- en medische plannen die als toegezegd-pensioenregelingen kwalificeren. De nettoverplichting ten gevolge van deze plannen, die het bedrag vertegenwoordigt van toekomstige voordelen die personeelsleden verdiend hebben in ruil voor hun diensten in de huidige of voorgaande perioden, wordt voor elk plan afzonderlijk bepaald door een gediplomeerde actuaaris volgens de "projected unit credit"-methode. De berekeningen worden gebaseerd op actuariële veronderstellingen gerelateerd aan sterftetabellen, personeelsverloop, toekomstige verloningsniveaus en stijgingen van medische kosten die de economische toestand weerspiegelen van elk land of entiteit.

Verdisconteringsvoeten worden bepaald aan de hand van de marktrendementen op de verslagdatum van hoogwaardige bedrijfsobligaties of aan de hand van de rentevoeten op de verslagdatum van overheidsobligaties waarvan de valuta en termijnen overeenstemmen met die van de toegezegd-pensioenverplichting.

Herwaarderingen, bestaande uit actuariële opbrengsten en verliezen (zonder nettorente), worden onmiddellijk opgenomen in de balans met een overeenstemmende debit of credit in overgedragen winst via niet-gerealiseerde resultaten in de periode waarin ze plaatsvinden.

Herwaarderingen worden niet geherklasseerd in winst of verlies in latere perioden.

Pensioenkosten voor verstreken diensttijd worden ten vroegste opgenomen in winst of verlies op:

- De datum van de wijziging of inperking van het plan, en
- De datum waarop de Groep kosten voor herstructureringen opneemt.

Nettorente wordt berekend door de verdisconteringsvoet toe te passen op de netto toegezegd-pensioenverplichting of -vordering.

De Groep neemt de volgende wijzigingen op in de netto toegezegd-pensioenverplichting:

- Pensioenkosten met inbegrip van huidige pensioenkosten, pensioenkosten voor verstreken diensttijd, opbrengsten en verliezen uit inperkingen en eenmalige afwikkelingen worden opgenomen in het bedrijfsresultaat, vóór éénmalige opbrengsten en kosten
- Netto rente in de rentelasten.

De toegezegd-pensioenverplichting is het totaal van de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichting verminderd met de pensioenkosten voor verstreken diensttijd die nog niet werden opgenomen, en de reële waarde van de fondsbeleggingen waarmee de verplichtingen rechtsreeks dienen te worden afgewikkeld. Indien dit totaal negatief is, wordt er een netto pensioenactief opgenomen in de mate dat dit de actuele waarde niet overstijgt van enigerlei economische opbrengsten beschikbaar in de vorm van toekomstige terugbetalingen vanuit het plan of verminderingen van de toekomstige bijdragen tot het plan, alsook alle pensioenkosten voor verstreken diensttijd die nog niet werden opgenomen.

Toegezegde bijdragenregelingen

Naast de voormelde toegezegd-pensioenregeling, geven sommige ondernemingen van de Groep toegezegde bijdragenregelingen volgens plaatselijk gebruik en wetgeving. De bijdragen van de Groep aan toegezegde bijdragenregelingen zijn ten laste van het resultaat in de periode waarin de bijdragen verschuldigd zijn.

Andere langetermijnpensioenregelingen

Overige langetermijnverplichtingen omvatten de geschatte kosten van vervroegd pensioen waarvoor een feitelijke verplichting bestaat op verslagdatum.

Kortetermijnvoordelen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen worden gewaardeerd op niet-verdisconteerde basis en worden in kosten genomen zodra de gerelateerde dienst geleverd is. Een voorziening wordt opgenomen voor het bedrag dat men verwacht te betalen onder bonusregelingen op korte termijn in contanten, als de Groep een actuele en feitelijke verplichting heeft dit bedrag te betalen ten gevolge van diensten die in het verleden door personeelsleden werden geleverd en als dit betrouwbaar gewaardeerd kan worden.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen worden als kost opgenomen wanneer de Groep zich aantoonbaar verbonden heeft, zonder een realistische mogelijkheid tot terugtrekking, aan een formeel, gedetailleerd plan om arbeidsovereenkomsten te beëindigen vóór de normale pensioendatum.

O - Personeelsbeloningen – Op aandelen gebaseerde betalingen

De Groep beheert verschillende vergoedingsplannen op basis van aandelen die kwalificeren als in eigen vermogen afgewikkelde transacties met een alternatief in contanten. Naast de aandelenopties ontvangen begunstigde putopties die hun het recht geven op een betaling in contanten en gezien het management veronderstelt dat het merendeel van deze putopties zullen worden uitgeoefend, neemt de onderneming de toekenningen op als een in contanten afgewikkelde transactie. De ontvangen diensten en de opgelopen verplichting worden initieel gewaardeerd aan reële waarde op de toekenningsdatum volgens de Black en Scholes methode, rekening houdend met de termijn en de toekenningsvoorwaarden van de instrumenten. De initiële reële waarde wordt in kosten genomen over de wachtperiode. De reële waarde van de verplichting wordt geherwaardeerd op elke verslagdatum tot en met de afwikkeling. Elke wijziging in reële waarde van de verplichting wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening.

P - Financiële verplichtingen

Bank- en andere leningen

Bank- en andere leningen worden initieel opgenomen aan de reële waarde van het ontvangen bedrag na transactiekosten. In latere perioden worden bank- en andere leningen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs. Enig verschil tussen de kosten en de aflossingswaarde wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening aan de hand van de effectieve rentevoetmethode. Opbrengsten en verliezen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening wanneer de verplichtingen uitgeoefend worden, alsook door het afschrijvingsproces.

Deze verplichtingen worden geklasseerd als kortetermijnverplichtingen tenzij de Groep een onvoorwaardelijk recht heeft om de afwikkeling van de verplichting uit te stellen tot ten minste 12 maanden na de verslagdatum.

Leaseverplichtingen

Op de aanvangsdatum van de leaseovereenkomst neemt de Groep leaseverplichtingen op, gewaardeerd tegen de contante waarde van de leasebetalingen die over de leaseperiode moeten worden gedaan. De leasebetalingen omvatten vaste betalingen (inclusief in wezen vaste betalingen) verminderd met eventuele te ontvangen lease-incentives, variabele leasebetalingen die afhangen van een index of een tarief, en bedragen die naar verwachting zullen worden betaald onder restwaardegaranties. De leasebetalingen omvatten ook de uitoefenprijs van een aankoopoptie die redelijkerwijs zeker door de Groep zal worden uitgeoefend en de betaling van boetes voor het beëindigen van een leaseovereenkomst, indien de leasetermijn de uitoefening van de beëindigingsoptie weerspiegelt. Leasebetalingen omvatten geen betalingen die zijn toegewezen aan niet-leasecomponenten van een contract. De variabele leasebetalingen die niet afhankelijk zijn van een index of tarief, worden als kost opgenomen in de periode waarin de gebeurtenis of omstandigheid die aanleiding geeft tot de betaling, zich voordoet.

De Groep presenteert betaalde rente op haar leaseverplichtingen als financieringsactiviteiten in het kasstroomoverzicht. Variabele betalingen en betaalde bedragen voor kortlopende leaseovereenkomsten en leaseovereenkomsten voor activa met een geringe waarde worden gepresenteerd als operationele activiteiten.

Bij het berekenen van de contante waarde van leasebetalingen gebruikt de Groep de marginale rentevoet op de aanvangsdatum van de leaseovereenkomst indien de impliciete rentevoet in de leaseovereenkomst niet eenvoudig te bepalen is. Na de aanvangsdatum wordt het bedrag van de leaseverplichtingen verhoogd om de aangroei van rente weer te geven en verminderd voor de gedane leasebetalingen. Daarnaast wordt de boekwaarde van de leaseverplichtingen geherwaardeerd als er zich een wijziging, een wijziging in de leaseperiode, een wijziging in de – in wezen – vaste leasebetalingen of een wijziging in de beoordeling om het onderliggende actief te kopen voordoet.

De leasebetalingen die verschuldigd zijn binnen twaalf maanden zijn opgenomen onder de kortlopende financiële verplichtingen.

Q – Handels- en overige schulden

Handels- en overige schulden worden initieel opgenomen aan reële waarde die doorgaans overeenstemt met de nominale waarde. Ze worden nadien gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs aan de hand van de effectieve rentevoetmethode.

R - Risicobeheer

De Groep is blootgesteld aan de volgende risico's vanwege haar bedrijfsactiviteiten en gebruik van financiële instrumenten bij het uitvoeren en beheren van haar activiteiten:

- A. Marktrisico
- B. Kredietrisico
- C. Liquiditeitsrisico
- D. Kapitaalrisico

Het risicobeheersbeleid van de Groep werd opgesteld om risico's waaraan de Groep is blootgesteld, te identificeren en te analyseren, om geschikte risicolimieten en –controles te bepalen en om risico's alsook de naleving van voormelde limieten te controleren. Het risicobeheersbeleid en –systemen worden regelmatig herzien in het kader van marktomstandigheden en wijzigingen in de activiteiten van de Groep.

A. Marktrisico

Marktrisico is het risico dat wijzigingen in marktprijzen, zoals buitenlandse wisselkoersen, rentevoeten en aandelenprijzen de opbrengsten of kosten van de Groep of de waarde van haar aangehouden financiële instrumenten (positief of negatief) zullen beïnvloeden. Het doel van marktrisicobeheer is het beheren en controleren van blootstellingen aan marktrisico binnen aanvaardbare parameters, terwijl tegelijk het rendement op risico wordt geoptimaliseerd.

De Groep heeft financiële activa en gaat financiële verplichtingen aan in de normale gang van zaken. Ze koopt en verkoopt afgeleide instrumenten teneinde het marktrisico te beheren. Doorgaans streeft de Groep naar het toepassen van hedge accounting om op vervalddag de winsten of verliezen op hedge contracten te compenseren met de kosten en opbrengsten van de afgedekte positie. Hedge accounting biedt de mogelijkheid om volatiliteit in de winst- en verliesrekening te beheren.

Valutarisico

In haar activiteiten is de Groep blootgesteld aan valutarisico op verkopen, aankopen en leningen.

De omrekening van lokale balansen en winst- en verliesrekeningen naar de presentatiemunteenheid van de Groep leidt tot wisselkoerseffecten. Als de Groep haar netto-investeringen afdekt in buitenlandse entiteiten met leningen in buitenlandse valuta of andere instrumenten worden de afdekkingen van de netto-investeringen op dezelfde manier gewaardeerd als kasstroomafdekkingen. Alle wisselkoerswinsten en –verliezen resulterend uit de omrekening worden opgenomen in eigen vermogen en inbegrepen in de cumulatieve omrekeningsverschillen.

Gezien de aard van de activiteiten van de Groep is een groot deel van de omzet en kosten in lokale valuta waardoor het transactierisico beperkt is. Als entiteiten van de Groep uitgaven en ontvangsten hebben in verschillende valuta, gaan ze, zelf of via het thesauriecentrum van de Groep, afgeleide contracten aan om hun blootstelling aan valutarisico af te dekken over de komende maanden (gebaseerd op de verwachte aankopen en verkopen). Deze afgeleide instrumenten worden aangewezen als kasstroomafdekkingen, reële waarde-afdekkingen of niet-afdekkingsafgeleide instrumenten.

Rentevoetrisico

De voornaamste financieringsbron van de Groep zijn bankschulden aan variabele rentevoet. Bijgevolg is de Groep blootgesteld aan het risico van voordelige of nadelige wijzigingen in markrentevoeten. De langetermijnleningen van de Groep zijn aangegaan door ondernemingen in België, Chili, en Duitsland. Om haar rentelasten te beheren, heeft de Groep renteswaps afgesloten. De afdekkingen garanderen dat het merendeel van de rentelasten op leningen gebaseerd zijn op een vaste rentevoet. De timing van dergelijke afdekkingen wordt beheerd om voor zover mogelijk rentevoeten vast te leggen.

Aandelen- en effectenrisico

Aandelenprijrisico resulteert uit aandeleneffecten beschikbaar voor verkoop. Doorgaans koopt de Groep geen aandelen, aandelenopties of andere eigen-vermogensproducten die niet rechtstreeks gerelateerd zijn aan de activiteiten van de Groep.

B. Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de Groep als een klant of financiële tegenpartij inzake een deposito, lening of afgeleide instrument haar contractuele verplichtingen verzuimt. Het resulteert voornamelijk uit de vorderingen van de Groep op klanten, uit bankdeposito's en uit effectenbeleggingen. Het omvat bovendien het risico dat een financiële tegenpartij mogelijks haar verplichtingen inzake een financiële verplichting niet nakomt. De Groep controleert voortdurend het kredietrisico en verzekert dat ze geen te grote concentratie van kredietrisico heeft met één enkele tegenpartij of groep van verbonden tegenpartijen.

Om het risico op wanbetaling door de klant te beheren, controleert de Groep periodiek de financiële betrouwbaarheid van klanten en stelt ze voor elke klant aankooplimieten op. De Groep boekt een bijzondere waardevermindering voor de geraamde kost van dubieuze handels- en overige vorderingen alsook beleggingen. De belangrijkste componenten van deze bijzondere waardeverminderingen zijn een specifieke verliescomponent voor individueel significante blootstellingen en een collectieve verliescomponent voor groepen van gelijkaardige activa inzake verliezen die zijn opgelopen maar nog niet geïdentificeerd. Het collectieve verliesdeel wordt bepaald aan de hand van historische data of betalingsstatistieken voor gelijkaardige financiële activa.

Financiële tegenpartijen bestaan uit een aantal grote financiële instellingen. De Groep verwacht van geen enkele tegenpartij dat ze haar verplichtingen zal verzuimen, inclusief hun leningsverplichtingen, gezien hun hoge kredietratings. Desondanks streeft de Groep naar een spreiding van haar interacties met de bankwereld over een voldoende aantal marktspelers teneinde het risico op een mogelijke verzuim te matigen.

C. Financierings- en langetermijnliquiditeitsrisico

Financieringsrisico is het risico dat de Groep geen toegang zal hebben tot de fondsen die ze nodig heeft voor de herfinanciering van haar schuld of omwille van de niet naleving van de voorwaarden van haar voornaamste gesyndiceerde kredietlijn. Een samenvatting van de voorwaarden van de kredietlijn is weergegeven in toelichting 23 bij de financiële schulden. Herfinancieringsrisico wordt beheerd door het ontwikkelen en behouden van sterke bankrelaties met een groep van financiële instellingen en door het behouden van een sterke en voorzichtige financiële positie doorheen de tijd.

Langetermijnliquiditeitsrisico is het risico dat de Groep problemen zal ondervinden bij het naleven van haar verplichtingen verbonden aan financiële schulden op hun vervaldag. De aanpak van de Groep inzake liquiditeitsbeheer is het, voor zover mogelijk, verzekeren van voortdurend voldoende liquiditeit om haar verplichtingen op vervaldag na te komen onder zowel normale als bijzondere omstandigheden en het hierdoor vermijden van onaanvaardbare verliezen of van risico op reputatieschade voor de Groep.

Kortetermijnliquiditeitsrisico wordt dagelijks beheerd waarbij de financieringsbehoeftes volledig gedekt zijn door beschikbare kredietlijnen. Geldmiddelen worden waar nodig aangehouden om de solvabiliteit en financiële flexibiliteit van de Groep op elk moment te garanderen. In 2015 werd een factoring- en kredietverzekeringsplan opgesteld voor handelsvorderingen (zie toelichting 14).

D. Kapitaalrisico

Het voornaamste doel van de Groep bij het beheren van kapitaal is te garanderen dat ze gezonde kapitaalratio's behoudt om haar activiteiten te ondersteunen en aandeelhouderswaarde te maximaliseren.

De Groep beheert haar kapitaalstructuur en past deze aan in het kader van wijzigingen in economische omstandigheden.

S - Afgeleide financiële instrumenten

De Groep gebruikt afgeleide financiële instrumenten zoals termijncontracten in vreemde valuta en renteswaps om zich in te dekken tegen het risico verbonden aan vreemde valuta en rentevoetschommelingen. In overeenstemming met haar thesauriebeleid houdt de Groep geen afgeleide financiële instrumenten aan voor handelsdoeleinden. Afgeleide financiële instrumenten die niet kwalificeren voor hedge accounting worden gewaardeerd als financiële activa en verplichtingen aan reële waarde via winst en verlies.

Afgeleide financiële instrumenten worden initieel opgenomen aan reële waarde op datum dat het afgeleide contract wordt aangegaan. De reële waarde van afgeleide financiële instrumenten is ofwel de genoteerde marktprijs of de waarde berekend met prijsmodellen, rekening houdend met de huidige markttarieven en de huidige kredietwaardigheid van de tegenpartijen.

Na initiële opname worden afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde op de verslagdatum. De reële waarde van termijncontracten in vreemde valuta wordt berekend aan de hand van huidige termijnwisselkoersen voor contracten met een gelijkaardig looptijdprofiel. De reële waarde van een renteswapcontract wordt bepaald aan de hand van de marktwaarde van gelijkaardige instrumenten.

Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd aan kostprijs indien hun reële waarde niet betrouwbaar geschat kan worden.

Winsten of verliezen uit herwaarderingen naar reële waarde worden onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening tenzij het afgeleid instrument kwalificeert voor hedge accounting waarbij opname afhankelijk is van de aard van de afgedekte positie. Op de datum dat een afgeleide contract wordt aangegaan, wijst de Groep afgeleide instrumenten aan als:

- Een afdekking van een specifiek risico verbonden aan een opgenomen actief of verplichting of een zeer waarschijnlijke verwachte transactie, zoals variabiliteit in de kasstromen van toekomstige rentebetalingen op een schuld aan variabele rentevoet (kasstroomafdekking), of
- Een afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit.

Een afgeleide instrument wordt gewaardeerd als een afdekking, wanneer:

- De afdekkingsrelatie wordt gedocumenteerd vanaf dat de afdekkingsovereenkomst wordt afgesloten
- De afdekking zeer effectief is in het behalen van zijn objectief
- De effectiviteit betrouwbaar gewaardeerd kan worden.

Voor een kasstroomafdekking moet de verwachte transactie die het onderwerp is van de afdekking, zeer waarschijnlijk zijn.

Kasstroomafdekking

Wijzigingen in de reële waarde van afgeleide instrumenten die zijn aangewezen en kwalificeren als kasstroomafdekkingen en bovendien effectief zijn, worden opgenomen in het eigen vermogen. Als de vaste verbintenis resulteert in de opname van een niet-financieel actief, bijvoorbeeld materiële vaste activa of voorraad of een niet-financiële verplichting, worden de winsten of verliezen die voordien opgenomen waren in het eigen vermogen, overgebracht van het eigen vermogen en toegevoegd aan de initiële waardering van het niet-financieel actief of verplichting. Anderzijds worden bedragen opgenomen in eigen vermogen overgebracht naar de winst- en verliesrekening en geklasseerd als opbrengst of kost in dezelfde periodes waarin de kasstromen, zoals rentebetalingen of afgedekte vaste

verbintenissen de winst-en verliesrekening beïnvloeden. Elk ineffectief deel wordt onmiddellijk gerapporteerd in de winst-en verliesrekening. Wanneer een afdekkingsinstrument wordt verkocht of wanneer een afdekking niet langer voldoet aan de criteria voor hedge accounting, blijft de op dat ogenblik opgenomen cumulatieve winst of verlies in eigen vermogen behouden in het eigen vermogen en wordt pas in resultaat opgenomen wanneer de verbonden transactie uiteindelijk wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening. Indien men echter verwacht dat een toegekende transactie niet langer plaats zal vinden dan wordt de cumulatieve winst of verlies, die werd gerapporteerd in eigen vermogen, onmiddellijk overgebracht naar de winst-en verliesrekening.

Netto-investeringsafdekking

Wisselkoersverschillen die ontstaan bij de heromrekening van een financiële verplichting aangewezen als een netto-investeringsafdekking in een buitenlandse onderneming en effectief zijn, worden opgenomen in eigen vermogen en toegevoegd aan de cumulatieve omrekeningsverschillen. De bedragen uitgesteld in eigen vermogen worden overgebracht naar de winst- en verliesrekening bij desinvestering van de buitenlandse onderneming.

Bepaalde afgeleide transacties kunnen mogelijk niet kwalificeren voor boekhoudkundige afdekking, ondanks het feit dat ze een effectieve economische afdekking voorzien onder het risicobeheersbeleid van de Groep. Wijzigingen in de reële waarde van elk afgeleide instrument dat niet kwalificeert voor hedge accounting, wordt onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening. De wijzigingen in reële waarde die worden opgenomen in winst of verlies van de periode, worden geklasseerd in bedrijfsresultaat als het afgeleid instrument gerelateerd is aan een niet-financieel actief en in het financiële resultaat als de afgeleide gerelateerd is aan een financieringstransactie.

T - Winstbelastingen

Belastingen omvatten huidige en uitgestelde belastingen.

Huidige winstbelastingen

Winstbelastingen zijn de verwachte belastingen verschuldigd op belastbare inkomsten van het jaar en elke aanpassing aan verschuldigde belastingen met betrekking tot vorige jaren. Actuele belastingactiva en -verplichtingen voor de huidige en voorgaande periodes worden gewaardeerd aan het bedrag dat men verwacht te ontvangen van/te betalen aan de belastingautoriteiten. De belastingtarieven en belastingwetgeving die gebruikt worden om het bedrag te berekenen, zijn deze die van toepassing zijn of substantieel goedgekeurd zijn op verslagdatum.

Bijkomende belastingen die resulteren uit de uitkering van dividenden worden op hetzelfde moment opgenomen als de verplichting om het gerelateerde dividend te betalen.

Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingen worden berekend aan de hand van de balansmethode voor alle tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en passiva in de geconsolideerde balans en hun fiscale waarde. Het bedrag aan voorziene uitgestelde belastingen wordt gebaseerd op de verwachte wijze waarop de boekwaarde van activa en verplichtingen verwezenlijkt zal worden, gebruik makend van de belastingtarieven die van toepassing zijn of substantieel goedgekeurd zijn op de verslagdatum.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden opgenomen, behalve:

- Wanneer de tijdelijke verschillen resulteren uit de initiële opname van goodwill of de initiële opname van een actief of verplichting in een transactie die noch de boekhoudkundige noch de fiscale winst beïnvloedt op die datum.
- Met betrekking tot belastbare tijdelijke verschillen gerelateerd aan participaties in dochterondernemingen, deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en belangen in joint ventures, waarbij de timing van de terugname van de tijdelijke verschillen kan worden gecontroleerd en het waarschijnlijk is dat de tijdelijke verschillen niet zullen worden teruggenomen in de nabije toekomst.

Uitgestelde belastingvorderingen worden enkel opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat fiscale winsten beschikbaar zullen zijn in de komende 3 jaar waartegen de verrekenbare tijdelijke verschillen of het over te dragen belastingverlies kunnen worden afgezet, behalve:

- Als de tijdelijke verschillen resulteren uit de initiële opname van een actief of verplichting in een transactie die noch de boekhoudkundige noch de fiscale winst beïnvloedt op die datum.
- Met betrekking tot verrekenbare tijdelijke verschillen gerelateerd aan participaties in dochterondernemingen, deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en belangen in joint ventures, worden uitgestelde belastingvorderingen enkel opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat de tijdelijke verschillen zullen worden teruggenomen in de nabije toekomst en dat fiscale winst beschikbaar zal zijn waartegen de tijdelijke verschillen kunnen worden afgezet.

Uitgestelde belastingvorderingen worden herzien op elke verslagdatum om de waarschijnlijkheid te beoordelen dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn waartegen uitgestelde belastingen kunnen worden afgezet.

Uitgestelde belastingen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening behalve wanneer ze gerelateerd zijn aan elementen

rechtstreeks opgenomen in het eigen vermogen, in welk geval de uitgestelde belastingen als dusdanig worden behandeld.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden alleen gecompenseerd als er een juridisch afdwingbaar recht is om de actuele belastingactiva en –verplichtingen te verrekenen en de uitgestelde winstbelastingen betrekking hebben op dezelfde belastbare entiteit en dezelfde belastingautoriteit.

U - Omzet

Omzet wordt opgenomen aan een bedrag dat de inkomsten weerspiegelt die de Groep naar verwachting zal ontvangen in ruil voor het leveren van goederen of diensten aan een klant. Opbrengsten die voortvloeien uit contracten met klanten worden erkend volgens het vijfstappenmodel.

Verkoop van goederen

Contracten met klanten om goederen te verkopen kennen slechts één enkele prestatieverplichting. Opbrengsterkenning (na aftrek van omzetbelasting en kortingen) vindt plaats op het moment dat de controle over het actief wordt overgedragen aan de klant.

Onderhanden projecten in opdracht van derden (bouwprojecten)

Een beperkt aantal activiteiten van de Groep (die minder dan 1% van de totale inkomsten vertegenwoordigen) worden gedreven door bouwcontracten. Dientengevolge worden contractopbrengsten en contractkosten in de winst- en verliesrekening opgenomen naar de methode van winstneming naar rato van de verrichte prestaties, waarbij het voltooiingsstadium wordt gemeten op basis van de tot op heden uitgevoerde werkzaamheden. Wanneer de uitkomst van een onderhanden project in opdracht van derden niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, worden contractopbrengsten alleen opgenomen voor zover het de contractkosten betreft die recupereerbaar zijn. In de periode waarin wordt bepaald dat een verlies zal voortvloeien uit de uitvoering van een contract, wordt het volledige bedrag van het geschatte uiteindelijke verlies ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten uit vastgoedbeleggingen worden lineair opgenomen over de leasetermijn van lopende lease contracten.

Interestopbrengsten

Rente wordt tijdsevenredig opgenomen zodat het effectief rendement op het actief wordt weerspiegeld.

Dividenden

Dividenden worden opgenomen wanneer het recht tot ontvangst van de betaling van de Groep is vastgesteld.

V - Kosten

Financiële opbrengsten en -kosten

Financiële kosten omvatten:

- Te betalen rente op leningen, berekend volgens de effectieve rentevoetmethode;
- Wisselkoerswinsten en -verliezen uit financiële activa en verplichtingen;
- Opbrengsten en verliezen uit afdekkingsinstrumenten die worden opgenomen in de winst- en verliesrekening;
- Het verwachte rendement op fondsbeleggingen; en
- Rentelasten van toegezegd-pensioenverplichtingen.

De rentekostcomponent van leasebetalingen wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening volgens de effectieve rentevoetmethode.

W - Vaste activa beschikbaar voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Vaste activa (of groepen activa die worden afgestoten) worden geklasseerd als beschikbaar voor verkoop en gewaardeerd aan de laagste waarde van hun boekwaarde of reële waarde verminderd met de verkoopkosten indien hun boekwaarde zal worden gerealiseerd door de verkoop en niet door het voortgezette gebruik ervan.

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een component van de activiteiten van de Groep die een afzonderlijke significante bedrijfstak of geografisch activiteitengebied vertegenwoordigt of een dochteronderneming die uitsluitend werd verworven met het oog op doorverkoop. Classificatie als een beëindigde activiteit vindt plaats bij de verkoop of, indien vroeger, wanneer de activiteiten aan de criteria voldoen om te worden geklasseerd als beschikbaar voor verkoop. Een groep van activa die worden afgestoten die buiten gebruik zal worden gesteld, kan mogelijk ook kwalificeren.

X – Niet-recurrente elementen

Items in de winst-en verliesrekening die betrekking hebben op belangrijke herstructureringsmaatregelen, gezondheidsclaims en milieusanering, belangrijke geschillen en bijzondere waardevermindering van goodwill, baten of kosten die voortvloeien uit de verkoop van bedrijfsactiviteiten of niet-productieve activa en andere significante eenmalige effecten zoals die met betrekking tot het afrekenen van regelingen voor personeelsbeloningen op lange termijn.

Y – Hyperinflatie

Na de categorisering van Argentinië als een land met een cumulatieve inflatie van meer dan 100% over een periode van drie jaar, wordt het land beschouwd als zeer inflatoir in overeenstemming met IFRS. Dit heeft geleid tot de vereiste om over te stappen naar hyperinflatieboekhouding zoals voorgeschreven door IAS 29 Financiële verslaggeving in economieën met hyperinflatie.

Z - Toekomstige wijzigingen in opname- en waarderingsregels

Nieuwe of gewijzigde standaarden en interpretaties gepubliceerd tot en met de uitgiftedatum van de jaarrekening van de Groep, maar nog niet van kracht voor de 2018 jaarrekening, die van toepassing kunnen zijn voor de Groep, worden hieronder opgelijst:

- **Wijzigingen aan verwijzingen naar het conceptueel raamwerk in de IFRS-standaarden** (van kracht per 1 januari 2020)
Het herziene conceptuele raamwerk bevat een nieuw hoofdstuk over waarderingsregels, begeleiding bij het rapporteren van financiële prestaties, verbeterde definities en richtlijnen (met name de definitie van een verplichting); en verduidelijkingen op belangrijke gebieden, zoals de rol van rentmeesterschap, voorzichtigheid en meetonzekerheid bij financiële verslaggeving.

- **Wijzigingen aan IFRS 3 Bedrijfscombinaties die de definitie van 'een bedrijf' herzien** (van kracht per 1 januari 2020)
De nieuwe richtlijn biedt een kader om te evalueren wanneer er een input en een substantief proces aanwezig zijn (inclusief voor startende bedrijven die nog geen outputs hebben gegenereerd). Om een bedrijf zonder output te zijn, moet er nu een georganiseerd personeelsbestand zijn. De veranderingen in de definitie van een bedrijf zullen er waarschijnlijk toe leiden dat meer overnames worden beschouwd als 'acquisities van activa' in alle sectoren, maar in het bijzonder in de vastgoed-, farmaceutische- en petrochemische sectoren. Toepassing van de wijzigingen zal ook van invloed zijn op de verwerking van desinvesteringsverrichtingen.

- **Wijzigingen aan de definitie van 'materieel' in IAS 1 and IAS 8** (van kracht per 1 januari 2019)
De wijzigingen verduidelijken de definitie van 'materieel' en verhogen de consistentie tussen de IFRS. Het amendement verduidelijkt dat de verwijzing naar onduidelijke informatie betrekking heeft op situaties waarin het effect vergelijkbaar is met het weglaten of verkeerd weergeven van die informatie. Er staat eveneens in dat een entiteit materialiteit beoordeelt in de context van de financiële overzichten als geheel. Verder verduidelijkt de wijziging ook de betekenis van 'primaire gebruikers van financiële overzichten voor algemene doeleinden aan wie die financiële overzichten zijn gericht', door ze te definiëren als 'bestaande en potentiële beleggers, kredietverstrekkers en andere schuldeisers' die een beroep moeten doen op de jaarrekening om een groot deel van de financiële informatie die ze nodig hebben ook te verkrijgen. De wijzigingen zullen naar verwachting geen significante invloed hebben op het opstellen van de jaarrekening.

- **IFRS 17 Verzekeringscontracten** (van kracht per 1 januari 2019)
Deze standaard vervangt IFRS 4, dewelke momenteel een grote variatie aan boekhoudkundige praktijken voor verzekeringscontracten toelaat. IFRS 17 zal de boekhoudkundige behandeling door alle entiteiten die zulke contracten onderschrijven fundamenteel veranderen alsook de behandeling van investeringscontracten met discretionaire deelnememogelijkheden.

- **Wijzigingen aan IFRS 9, IAS 39 and IFRS 7** (effective 1 januari 2020).
Deze wijzigingen bieden bepaalde verlichting in verband met de hervorming van de rentevoetbenchmark. De vrijstellingen hebben betrekking op hedge accounting en hebben tot gevolg dat IBOR-hervormingen er in het algemeen niet toe leiden dat hedge accounting wordt beëindigd. Echter, elke ineffectiviteit van afdekkingen moet wel blijven worden opgenomen in de winst-en verliesrekening. Gezien het alomtegenwoordige karakter van afdekkingen met op IBOR gebaseerde contracten, zullen de vrijstellingen bedrijven in alle bedrijfstakken treffen.

Er zijn geen andere standaarden die nog niet effectief zijn en waarvan verwacht wordt dat ze een materiële impact hebben op de entiteit in de huidige of toekomstige rapportageperioden en op voorzienbare toekomstige transacties.

Toelichtingen

Toelichting 1 – Omzet

Omzet per activiteit

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Etex Building Performance	1.676.537	1.790.075
Etex Exteriors	613.329	591.994
Etex Residential Roofing	419.403	379.026
Etex Industry	169.714	178.988
Andere	17.955	-
Totaal	2.896.938	2.940.083

Bepaalde vergelijkende cijfers werden geherklasseerd opdat ze conform zouden zijn met de presentatie van het huidige jaar, welke overeenstemt met de actuele organisatiestructuur.

Omzet per geografisch gebied

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Frankrijk	510.494	522.538
Duitsland	384.466	386.315
Verenigd Koninkrijk	489.897	470.186
Benelux	186.528	190.589
Polen	120.599	133.689
Spanje	115.072	124.525
Overige Europese landen	406.358	414.391
Chili	106.990	102.391
Argentinië	72.253	71.662
Peru	67.104	73.044
Colombia	63.272	64.110
Nigeria	74.176	83.536
Zuid-Afrika	55.536	53.168
Rest van de wereld	244.193	249.939
Totaal	2.896.938	2.940.083

Toelichting 2 – Bedrijfskosten per aard

De voornaamste bedrijfskosten van de Groep per functie in 2019 zijn de volgende:

<i>In duizenden EUR</i>	(Interim) Personeel	Afschrijvingen & waardeverminderingen	Goederen & materialen	Energie	Vervoer & reizen	Overige	Totaal
Kostprijs van verkochte goederen	-347.117	-148.505	-879.740	-189.382	-279.311	-200.146	-2.044.201
Distributiekosten	-207.879	-28.106	-	-679	-20.075	-143.492	-400.231
Algemene en administratieve kosten	-104.503	-12.523	-	-588	-6.093	-61.664	-185.371
Overige bedrijfskosten	-14.021	-1.334	-	-83	-1.934	-5.447	-22.819
Niet-recurrente elementen	-19.116	-98.192	-	-	-	92.903	-24.405
Totaal	-692.636	-288.658	-879.740	-190.733	-307.414	-317.846	-2.677.027

De voornaamste bedrijfskosten van de Groep per functie in 2018 zijn de volgende:

<i>In duizenden EUR</i>	(Interim) Personeel	Afschrijvingen & waardeverminderingen	Goederen & materialen	Energie	Vervoer & reizen	Overige	Totaal
Kostprijs van verkochte goederen	-359.366	-129.411	-870.590	-185.309	-264.012	-237.477	-2.046.164
Distributiekosten	-218.953	-18.200	-	-756	-22.309	-147.436	-407.654
Algemene en administratieve kosten	-101.872	-10.090	-	-693	-5.615	-60.902	-179.172
Overige bedrijfskosten	-19.155	-1.854	-	-311	-3.053	1.756	-22.617
Niet-recurrente elementen	-40.480	-10.282	-	-	-	26.130	-24.632
Totaal	-739.826	-169.836	-870.590	-187.070	-294.989	-417.929	-2.680.239

De totale personeelskosten van de Groep bestaan uit de volgende elementen:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Bezoldigingen en lonen	-511.262	-506.688
Sociale zekerheidsbijdragen	-110.632	-108.746
Bijdragen aan toegezegde bijdrageregeling	-13.650	-11.662
Kosten van toegezegd-pensioenregelingen (pensioenkosten)	-12.027	-14.654
Kosten voor herstructureringen en ontslagvergoedingen	-40.480	-19.116
Overige personeelskosten	-51.774	-31.770
Totaal kosten voor personeelsverloning	-739.826	-692.636

Het aantal personeelsleden van de Groep wordt onderverdeeld in de volgende categorieën:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Productie	8.749	8.566
Marketing en verkoop	4.109	3.901
Administratie en onderzoek	1.600	1.371
Gemiddeld aantal personeelsleden	14.458	13.838

Toelichting 3 – Overige bedrijfskosten en -inkomsten

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Onderzoek	-19.998	-20.539
Overige bedrijfsbelastingen	-2.439	-2.241
Directe kosten resulterend uit vastgoedbeleggingen	-83	-2
Diverse	-97	-37
Totaal overige bedrijfskosten	-22.617	-22.819

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Inkomsten uit vastgoedbeleggingen	207	880
Afschrijvingen op overheidssubsidies	1.546	1.461
Opbrengsten van royalties en licenties	-	-37
Diverse	2.226	2.547
Totaal overige bedrijfsinkomsten	3.979	4.851

Toelichting 4 – Niet-recurrente elementen

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Winst / (verliezen) uit de verkoop van activa	29.986	4.247
Winst / (verliezen) uit de verkoop van activiteiten	-194	133.057
Totaal winsten / (verliezen) uit de verkoop van activa en activiteiten	29.792	137.304
Herstructureringskosten	-44.850	-36.340
Gezondheidsclaims	3.603	-9.518
Herstellen van milieuschade	-10.916	-18.100
Bijzondere waardeverminderingverliezen van activa	-6.278	-61.558
Bijzondere waardeverminderingverliezen van goodwill	-	-29.500
Verstreken servicewinst / afwikkelingen	-6.170	-
Overige	10.187	-6.694
Totaal overige niet-recurrente elementen	-54.424	-161.709
Totaal niet-recurrente elementen	-24.632	-24.405

Etex heeft gekozen voor een niet-recurrente classificatie van significante éénmalige effecten op de winst-en verliesrekening, zowel positieve als negatieve effecten met betrekking tot belangrijke herstructureringsmaatregelen, winst en verlies bij verkoop van activa of activiteiten en bijzondere waardeverminderingen van goodwill, afrekeningen met betrekking tot verplichtingen na uitdiensttreding of geschillen die geen verband houden met huidige activiteiten. Niet-recurrente items omvatten ook de impact van gezondheidsclaims en milieusanering, omdat de gezondheidsclaims en milieusaneringseffecten van jaar tot jaar kunnen fluctueren en betrekking hebben op de asbestfernis van Etex.

De winst van 2019 op de verkoop van activa heeft voornamelijk betrekking op ontvangen aanvullende compensatie(ontwikkelingsterugvordering) veroorzaakt door een ontwikkelingsvergunning verkregen door een derde partij waaraan we in 2005 een onroerend goed in het Verenigd Koninkrijk hebben verkocht. In 2018 hadden de winsten op de verkoop van activa betrekking op de verkoop van niet-operationele sites in Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland.

In augustus 2019 verkocht Etex haar dakbedekkingsactiviteiten in het Verenigd Koninkrijk (Marley Ltd) aan Inflexion Private Equity Partners LLP. Andere impacten van de verkoop van bedrijven worden veroorzaakt door de verkoop van de Portugese dakbedekkingsproducent Umbelino Monteiro SA, de verkoop van de watergedragen verven-joint venture Rothenburg in Thailand en de verkoop van de Nidaplast-activiteiten, de Franse polypropyleen honingraatblokken en panelenproducent. De netto-opbrengst van de afgestoten activiteiten bedraagt €276.546 duizend en genereerde een winst van €133.057 duizend; beide hebben voornamelijk betrekking op de verkoop van Marley Ltd.

Het resultaat op de verkoop van activiteiten in 2018 betrof het verlies dat werd geleden bij de verkoop van het bedrijf Fibrolith Dämmstoffe, een Duitse producent van houtwolcementplaten.

In 2019 heeft het belangrijkste opgenomen bijzonder waardeverminderingverlies betrekking op de divisie Residential Roofing voor zowel goodwill (€29.500 duizend) als materiële vaste activa (€60.022 duizend) waarvan de boekwaarde de realiseerbare waarde van vandaag overschrijdt.

De in 2018 geleden bijzondere waardeverminderingverliezen hebben betrekking op niet-operationele activa in Frankrijk en Roemenië.

De herstructureringskosten in 2019 hebben voornamelijk betrekking op:

- de sluiting van de kleitegelfabriek in Malsch, Duitsland (€16.475 duizend kosten en waardevermindering van apparatuur voor €4.474 duizend) en de verplaatsing van een productielijn in Frankrijk (kosten €2.092 duizend, waardevermindering van apparatuur voor €2.660 duizend);
- het herontwerpen en centraliseren van regionale functies binnen de Etex Exteriors divisie en het verkleinen van de verkoop- en operationele functies in Frankrijk, Denemarken, Italië en Zwitserland (€4.377 duizend);
- de herstructurering met Etex Residential Roofing managementrollen in afgestoten entiteiten die plaatsvonden vóór de verkoop van bedrijven (€2.880 duizend);
- andere stroomlijning en centralisatie van ondersteunende rollen (€3.381 duizend), in België en in Duitsland.

In 2018 werden de volgende herstructureringsplannen gestart:

- de integratie, herontwerp en centralisatie van functies binnen de Etex Business Performance divisie in Duitsland, Frankrijk en Nederland (€15.479 duizend),
- het opzetten van een regionale structuur en de daaruit voortvloeiende herstructureringen binnen Etex-divisies in Afrika, Latijns-Amerika en Europa (€12.371 duizend),
- in Frankrijk, Rusland, Nigeria en in het Verenigd Koninkrijk worden specifieke activiteiten stopgezet met een totale kost van €6.328 duizend plus bijbehorende waardevermindering van apparatuur voor €1.761 duizend,
- het voortzetten van het programma voor vermindering van de tewerkstelling in de divisie Roofing in Duitsland (kosten €3.115 duizend en waardevermindering van apparatuur voor €938 duizend),
- andere beslissingen met betrekking tot herstructurering door het elimineren van ondersteunende rollen (€4.898 duizend).

In 2019 weerspiegelen de kosten van gezondheidsclaims de ondervonden en verwachte stijging van toekomstige kosten in specifieke regio's. De impact op de netto-gezondheidsclaims bedroeg een opbrengst van €3.603 duizend in 2018 als gevolg van terugneming van voorzieningen met betrekking tot aanpassing van het statistische model en veronderstelling van verzekeringsdekking in specifieke landen.

Milieusaneringskosten omvatten verschillende projecten waarvan de kosten zijn gemaakt voor de renovatie van asbesthoudende locaties en eigendommen.

De pensioenkosten van verstreken diensttijd voor 2018 zijn het resultaat van de onmiddellijke erkenning van de voorziening voor personeelsbeloningen voor diensten in het verleden in het Verenigd Koninkrijk als gevolg van de uitspraak van de High Court op 26 oktober 2018 met betrekking tot de gelijkstelling van het gegarandeerd minimumpensioen ("GMP") tussen mannen en vrouwen.

Andere eenmalige kosten in 2019 hebben betrekking op acquisitie- en afstotingsprojecten.

In 2018 waren de belangrijkste andere niet-recurrente elementen vergoedingen erkend met betrekking tot asbestvergoedingen enerzijds en lasten met betrekking tot onroerende voorheffing als gevolg van fusies van Duitse entiteiten en kosten met betrekking tot acquisitie- en verwijderingsprojecten anderzijds.

Toelichting 5 – Financiële inkomsten en kosten

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Renteopbrengsten uit vorderingen, deposito's en geldmiddelen en kasequivalenten (leningen en vorderingen)	4.589	6.332
Positieve impact van wijziging in verdisconteringsvoet van langetermijnvoorzieningen	108	48
Overige rente gerelateerde opbrengsten	18	22
Renteopbrengsten	4.715	6.402
Rentelast van financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs	-22.599	-22.379
Netto-rentelast van personeelsbeloningen	-4.581	-5.459
Afwikkeling van verdisconteerde langetermijnvoorzieningen	-549	-433
Negatieve impact van wijziging in verdisconteringsvoet van langetermijnvoorzieningen	-652	-3.157
Overige rente gerelateerde kosten	-1.884	-1.036
Rentelasten	-30.265	-32.464
Dividendinkomsten van aandelen in niet-geconsolideerde ondernemingen (beschikbaar voor verkoop)	76	49
Netto-wisselkoersopbrengsten (leningen en vorderingen)	11.121	6.240
Overige	304	38
Overige financiële opbrengsten	11.501	6.327
Netto-wisselkoersverliezen (verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs)	-9.953	-10.139
Hyperinflatie in Argentinië	-1.345	-378
Overige	-1.980	-305
Overige financiële kosten	-13.278	-10.822
Netto-financiële kosten	-27.327	-30.557

De rentelasten op financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs blijven stabiel desondanks de financiering tegen lagere kosten en de evolutie van de terugbetalingen van de leningen, dit omwille van leasing interest kosten van €3.855 duizend (€44 duizend in 2018). Het omvat eveneens het effect van renteswaps ter afdekking van het renterisico van de Groep: €7.715 duizend betaald in 2019 (€7.656 duizend betaald in 2018).

De andere rentegerelateerde kosten omvatten voornamelijk vooruitbetaalde vergoedingen van €662 duizend (€1.533 duizend in 2018) in verband met externe financiële schuld die wordt afgeschreven over de looptijd van de lening.

Wisselkoerswinsten en -verliezen worden gepresenteerd na aftrek van het effect van derivateninstrumenten op vreemde valuta. De netto-omrekeningswinst is het resultaat van de valutablootstelling van de huidige financiële activa en passiva van de Groep, voornamelijk in Argentinië, Indonesië en Nigeria.

De impact van hyperinflatie in Argentinië in 2019 is €-378 duizend (€-1.345 duizend in 2018).

Toelichting 6 - Winstbelastingen

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Winstbelasting van het jaar	-53.953	-65.753
Aanpassing van de winstbelasting met betrekking tot voorgaande jaren	-3.403	-5.213
Winstbelastingen	-57.356	-70.966
Ontstaan en terugname van tijdelijke verschillen	18.184	23.363
Netto-effect op uitgestelde belastingvordering	-10.897	-13.038
Netto-effect van wijzigingen in belastingtarieven op uitgestelde belasting	434	2.908
Uitgestelde belastingen	7.721	13.233
Totaal winstbelastingen	-49.635	-57.733

De aansluiting tussen de effectieve en de theoretische winstbelastingen wordt hieronder samengevat. De theoretische winstbelastingen worden berekend door het binnenlands nominale belastingtarief van elke Groepsentiteit toe te passen op hun bijdrage aan het Groepsresultaat vóór belastingen en vóór het aandeel in de winst van deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode.

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Resultaat voor belastingen en voor het aandeel in het resultaat van deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	193.351	237.350
Theoretische winstbelastingen (nominale tarieven)	-42.769	-40.520
Gewogen gemiddeld nominaal belastingtarief %	22,1%	17,1%
Fiscale impact van		
<i>Niet-afrekbare kosten</i>	-10.637	-9.690
<i>Belasting op winstuitkeringen binnen de Groep</i>	-3.253	-2.044
<i>Belastingvrije winsten/verliezen op beleggingen</i>	6.727	26.291
<i>Andere fiscale aftrekposten</i>	13.126	4.338
<i>Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen op verliezen van het huidige jaar</i>	-12.640	-15.706
<i>Opname van eerdere niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen</i>	2.678	2.668
<i>Niet langer opnemen van eerdere opgenomen uitgestelde belastingvorderingen</i>	-935	-
<i>Netto-effect van wijzigingen in belastingtarieven op uitgestelde belasting</i>	434	2.908
<i>Aanpassingen belastingen van voorgaande jaren</i>	-3.403	-5.213
<i>Andere fiscale aanpassingen</i>	1.037	-20.765
Belastingen opgenomen in de winst- en verliesrekening	-49.635	-57.733
Effectief belastingtarief %	25,7%	24,3%

In 2019 en 2018 worden de niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen op verliezen van het huidige jaar hoofdzakelijk beïnvloed door herstructurering.

Belastingen die rechtstreeks worden opgenomen in eigen vermogen zijn gerelateerd aan:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Actuariële winsten (verliezen) op pensioenregelingen na uitdiensttreding	225	17.220
Winsten (verliezen) uit financiële instrumenten - kasstroomafdekking	-1.260	-1.617
Totaal	-1.034	15.603

Toelichting 7 - Materiële vaste activa

<i>In duizenden EUR</i>	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrusting	Meubilair, rollend materieel	Andere installaties, machines en uitrusting	Activa in aanbouw	Totaal
Op 31 december 2017						
Bruto boekwaarde	1.116.789	2.414.690	230.783	25.697	161.037	3.948.996
Cumulatieve afschrijvingen	-539.023	-1.514.127	-156.347	-19.381	-	-2.228.878
Cumulatieve bijzondere waardevermin.	-8.604	-64.745	-914	-80	-4.796	-79.139
Netto boekwaarde	569.162	835.818	73.522	6.236	156.241	1.640.979
<i>Waarvan geleasede activa</i>	-	4.314	21	-	-	4.335
Toevoegingen	14.476	50.175	5.032	994	83.801	154.478
Vervreemdingen	-879	-981	-79	-2	-	-1.941
Wijzigingen in de consolidatiekring	-944	-398	-	-310	-	-1.652
Overdrachten tussen rubrieken	28.691	98.416	-3.879	154	-124.064	-682
Afschrijvingen van het jaar	-32.108	-91.917	-10.624	-1.699	-	-136.348
Bijzondere waardevermindingsverliezen	-853	-3.828	-239	-	-213	-5.133
Terugname van bijzondere waardevermindingsverliezen	-	958	-	-	-	958
Hyperinflatie - correctie openingsposities via eigen vermogen	3.384	2.294	95	-4.562	1.997	3.208
Hyperinflatie - effect van het jaar	4.948	10.193	843	-2.317	3.624	17.291
Wisselkoersverschillen	-9.590	-12.663	-673	-66	-6.305	-29.297
Op 31 december 2018						
Bruto boekwaarde	1.144.799	2.511.616	223.868	25.287	118.151	4.023.721
Cumulatieve afschrijvingen	-560.231	-1.563.378	-158.732	-26.782	-	-2.309.123
Cumulatieve bijzondere waardevermin.	-8.285	-60.201	-1.138	-78	-3.069	-72.771
Netto boekwaarde	576.283	888.037	63.998	-1.573	115.082	1.641.827
<i>Waarvan geleasede activa</i>	-	3.869	10	-	-	3.879
IFRS 16 - correctie opening balansen	62.067	14.090	33.590	180	-	109.927
Toevoegingen	23.102	47.604	17.808	1.801	73.666	163.981
Vervreemdingen	-1.470	-802	-1.891	-114	-34	-4.311
Toevoegingen als gevolg van overnames	-27.554	-26.039	-346	-	-5.266	-59.205
Toevoegingen via bedrijfscombinaties	13.407	45.442	2.107	535	-64.373	-2.882
Overdrachten tussen rubrieken	-40.469	-101.248	-24.803	-1.858	-	-168.378
Afschrijvingen van het jaar	-30.510	-32.475	-1.565	-57	-450	-65.057
Bijzondere waardevermindingsverliezen	26	1	1	-	-	28
Hyperinflatie - correctie openingsposities via eigen vermogen	25	-	-25	-	-	-
Hyperinflatie - effect van het jaar	3.646	5.741	484	72	4.886	14.829
Wisselkoersverschillen	2.416	-987	-643	2.466	-2.574	678
Op 31 december 2019						
Bruto boekwaarde	1.187.244	2.462.129	265.077	27.652	124.234	4.066.336
Cumulatieve afschrijvingen	-567.529	-1.534.685	-173.880	-26.063	-	-2.302.157
Cumulatieve bijzondere waardevermin.	-38.746	-88.080	-2.482	-137	-3.297	-132.742
Netto boekwaarde	580.969	839.364	88.715	1.452	120.937	1.631.437
<i>Waarvan geleasede activa</i>	62.365	26.364	29.030	227	-	117.986

In het jaar 2019 werd een Fibecop-lijn in België voltooid, naast enkele andere investeringen, met name in Frankrijk, Duitsland, het VK en Spanje. Er zijn geen financieringskosten geactiveerd in 2019 en 2018.

De verkoopopbrengsten van materiële vaste activa bedroegen in 2019 €7.608 duizend, resulterend in een nettowinst van €3.296 duizend. In 2018 bedroegen de opbrengsten €2.869 duizend met een nettowinst van €930 duizend.

We verwijzen naar toelichting 8.3 voor de toetsing van bijzondere waardevermindering op aangewend vermogen.

Toelichting 8 – Goodwill en bedrijfscombinaties

8.1. Aansluiting van de boekwaarde van goodwill

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Bruto boekwaarde	255.330	253.357
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen	-52.355	-51.924
Netto boekwaarde bij het begin van het jaar	202.975	201.433
Wisselkoersverschillen	-1.542	-77
Wijzigingen in de consolidatiekring	-	-49.445
Afwaarderingen van het jaar	-	-29.500
Netto boekwaarde op het einde van het jaar	201.433	122.411
Bruto boekwaarde	253.357	204.590
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen	-51.924	-82.179

De bewegingen van het jaar zijn het gevolg van de afstoting van activiteiten in 2019 (afstoting Marley UK en, in mindere mate, Nidaplast) en van de bijzondere waardevermindering erkend op het resterende deel van de Etex Residential Roofing-divisie (zie Toelichting 8.3).

De belangrijkste componenten van de boekwaarde van goodwill zijn de volgende:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Building Performance	85.732	85.789
Exteriors	11.294	11.290
Industry	25.332	25.332
Residential Roofing	78.945	-
Overige	130	-
Totaal	201.433	122.411

Bepaalde vergelijkende cijfers werden geherklasseerd opdat ze conform zouden zijn met de presentatie van het huidige jaar, welke overeenstemt met de actuele organisatiestructuur.

8.2. Bedrijfscombinaties

De Groep heeft geen nieuwe bedrijfsactiviteiten overgenomen in 2019 en 2018.

8.3 Testen op bijzondere waardeverminderingen van goodwill en gebruikt kapitaal

Een toets van bijzondere waardeverminderingen werd uitgevoerd in 2019, door de boekwaarde van het gebruikte kapitaal inclusief goodwill te vergelijken met de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid waaraan goodwill is toegekend.

Het gebruikte kapitaal en de in de wereldwijde kasstroomgenererende eenheid Building Performance geteste goodwill omvatten de goodwill die is ontstaan door de acquisitie van de gipsplaatactiviteiten in Europa en Brazilië in 2011, van Pladur in 2017 en van de technische bouwactiviteiten, die op dat moment deel uitmaakten van de activiteiten Fire Protection & Insulation, gegenereerd door de acquisitie van Comais (1996, calciumsilicaatplaten), Intumex (2000, intumescente producten) en Cafco (2007, verf en spuitproducten) en zoals toegewezen in 2017 aan de Etex Building Performance en de Etex Industry divisies.

De waarde van Etex Industry's aangewend vermogen, consistent getest als één geheel, omvat de bovengenoemde goodwillwaarden en

de impact van de acquisitie van Microtherm (2011, high performance insulation).

De wereldwijde kasstroomgenererende eenheid voor Etex Exteriors werd getest: het heeft betrekking op gevel- en dakbedekking van vezelcement in Europa en in Amerika en werd getest op bijzondere waardeverminderingen op het aangewende kapitaal, inclusief goodwill, voornamelijk met betrekking tot de acquisitie van activiteiten in Scandinavische landen (2008).

Tenslotte, omvat de Etex Roofing Residential-divisie vanaf 2019 het gebruikt kapitaal voor de residentiële dakbedekkingsactiviteiten met klei en beton van Etex in Europa en Zuid-Afrika en de goodwillwaarden gegenereerd door de overname van Creaton (2005, klei activiteiten in Duitsland, Oostenrijk, Hongarije en Polen).

Deze laatste vereiste een waardevermindering met betrekking tot zowel de waarde van de goodwill als gedeeltelijk de waarde van de materiële vaste activa, zowel in Zuid-Afrika als in Europa. Deze conclusie is gebaseerd op een vergelijking van boekwaarden en historische waarden van de kasstroomgenererende eenheid met de geschatte realiseerbare waarden van vandaag, die wordt bepaald op basis van een waarderingstechniek die gebruikmaakt van een marktbenadering ("multiple", marktonderzoek), kwalificerend als niveau 2-waardering. Deze in 2019 geboekte bijzondere waardevermindering is het gevolg van de verkoop van het Britse en Portugese deel van de divisie Etex Roofing Residential in augustus 2019 en van de aanhoudende moeilijke marktomstandigheden voor de resterende klei- en betontegelsactiviteiten, voornamelijk in Duitsland en Zuid Afrika. De geboekte bijzondere waardevermindering als gevolg van deze tests bedraagt €29.500 duizend met betrekking tot goodwill en €60.022 duizend met betrekking tot andere activa, beide gerapporteerd als eenmalige kosten voor bijzondere waardevermindering.

De realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheden Etex Building Performance, Exteriors and Industry was gebaseerd op de bedrijfswaarde en overtreft veruit de waarden van hun respectievelijke aangewende kapitaal. De bedrijfswaarde werd bepaald door de toekomstige kasstromen die voortvloeien uit het voortgezette gebruik van de eenheid te verdisconteren en was gebaseerd op de volgende belangrijke veronderstellingen:

- de kasstromen werden geprojecteerd op basis van de werkelijke bedrijfsresultaten en het bedrijfsplan voor 3 jaar;
- kasstromen voor verdere perioden werden geëxtrapoleerd met een constant groeipercentage van 1,5% tot 4,5% per jaar, afhankelijk van de betrokken landen en hun inflatie (1,0% tot 5,0% in 2018)
- kasstromen werden verdisconteerd aan de hand van de gewogen gemiddelde kapitaalkosten (WACC) in een bereik van 5,8% tot 8,7%, afhankelijk van de betrokken landen (5,7% tot 10,0% in 2018).

In verband met het proces van bijzondere waardevermindering op het aangewende kapitaal inclusief goodwill, werden de toekomstige kasstromen onderworpen aan stresstests die veranderingen in individuele macro-economische parameters omvatten als onderdeel van een gevoeligheidsanalyse. Goodwillwaarden zijn niet gevoelig voor redelijke veranderingen in veronderstellingen (zoals een verhoging van de WACC met 1%).

Het management van Etex zal de impact van macro-economische evolutie nauwlettend volgen, inclusief de potentiële impact van Brexit en het Covid 19-virus.

Toelichting 9 – Immateriële vaste activa, anders dan goodwill

<i>In duizenden EUR</i>	Concessies	Software	Merken	Technologie	Klantenlijst	Overige	Totaal
Op 31 december 2017							
Bruto boekwaarde	53.349	104.177	104.567	74.688	60.744	15.050	412.575
Cumulatieve afschrijvingen	-17.862	-75.332	-43.884	-29.284	-20.167	-12.353	-198.882
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen	-4.540	-392	-	-	-	-	-4.932
Netto boekwaarde	30.947	28.453	60.683	45.404	40.577	2.697	208.761
Toevoegingen	32.893	2.679	-	-	-	2.268	37.840
Vervreemdingen	-	-3	-186	-	-	-	-189
Toevoegingen via bedrijfscombinaties	-	-	-	2.051	-	-2.051	-
Overdrachten tussen rubrieken	24	756	-16	44	-	-126	682
Afschrijvingen van het jaar	-288	-6.649	-6.249	-4.359	-4.946	-132	-22.623
Bijzondere waardeverminderingverliezen van het jaar	-	-	-	-	-1.064	-61	-1.125
Wijzigingen in de consolidatiekring	-	-43	21	-	-	-	-22
Hyperinflatie - effect van het jaar	-	14	-	-	-	-	14
Hyperinflatie - correctie openingsposities via eigen vermogen	-	53	-	-	-	3	56
Wisselkoersverschillen	-1.441	-378	-186	-87	-98	-362	-2.552
Op 31 december 2018							
Bruto boekwaarde	85.474	104.026	103.814	75.885	60.339	14.683	444.221
Cumulatieve afschrijvingen	-18.799	-78.763	-49.747	-32.832	-24.879	-12.389	-217.409
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen	-4.540	-381	-	-	-991	-58	-5.970
Netto boekwaarde	62.135	24.882	54.067	43.053	34.469	2.236	220.842
Toevoegingen	182	3.688	-	-	-	1.047	4.917
Overdrachten tussen rubrieken	-641	2.413	-	-129	-	148	1.791
Afschrijvingen van het jaar	-264	-6.011	-6.127	-4.346	-4.445	-154	-21.347
Bijzondere waardeverminderingverliezen van het jaar	-1.535	-4	-	-1.922	-	-	-3.461
Wijzigingen in de consolidatiekring	-167	-46	-3.166	-	-	-	-3.379
Hyperinflatie - correctie openingsposities via eigen vermogen	-	5	-	-	-	-	5
Wisselkoersverschillen	-115	-15	634	222	-2	300	1.024
Op 31 december 2019							
Bruto boekwaarde	85.255	106.661	100.291	76.208	60.821	16.188	445.424
Cumulatieve afschrijvingen	-19.584	-81.602	-54.883	-37.408	-29.663	-12.611	-235.751
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen	-6.076	-147	-	-1.922	-1.136	-	-9.281
Netto boekwaarde	59.595	24.912	45.408	36.878	30.022	3.577	200.392

In 2019 heeft de Groep een strategische investering volbracht in een concessie voor grondstofreserves.

We verwijzen naar toelichting 8.3 voor toelichting omtrent testen op bijzondere waardeverminderingen van het gebruikte kapitaal.

Toelichting 10 – Vastgoedbeleggingen

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Bruto boekwaarde	41.814	39.254
Cumulatieve afschrijvingen	-16.192	-18.136
Cumulatieve bijzondere waardevermindingsverliezen	-2.246	-7.534
Netto boekwaarde bij het begin van het jaar	23.376	13.584
Afschrijvingen van het jaar	-322	-128
Bijzondere waardevermindingsverliezen	-5.289	-815
Toevoegingen	27	240
Overdrachten tussen rubrieken	-295	1.091
Vervreemdingen	-4.388	-1
Wijzigingen in consolidatiekring	-	-137
Hyperinflatie - correctie openingsposities via eigen vermogen	343	-
Hyperinflatie - effect van het jaar	140	492
Wisselkoersverschillen	-8	-178
Netto boekwaarde op het einde van het jaar	13.584	14.148
Bruto boekwaarde	39.254	42.788
Cumulatieve afschrijvingen	-18.136	-20.291
Cumulatieve bijzondere waardevermindingsverliezen	-7.534	-8.349

Vastgoedbeleggingen bestaan uit meerdere terreinen en gebouwen hoofdzakelijk in Frankrijk, Duitsland en Italië. De overdracht tussen rubrieken in 2019 (€1.901 duizend) is het netto effect van getransfereerde active met een brutowaarde van €3.328 duizend en cumulatieve bijzondere waardevermindingsverliezen van €-2.237 duizend.

De reële waarde van de vastgoedbeleggingen wordt geschat op €21.023 duizend (€24.759 duizend in 2018). Wanneer geen externe waarderingen beschikbaar waren, werden de best mogelijke inschattingen gebruikt.

Toelichting 11 – Activa beschikbaar voor verkoop

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Bruto boekwaarde	4.155	9.198
Cumulatieve bijzondere waardevermindingsverliezen	-749	-6.036
Netto boekwaarde bij het begin van het jaar	3.406	3.162
Bijzondere waardevermindingsverliezen	-33	-
Terugname van bijzondere waardevermindingsverliezen	79	-
Vervreemdingen	-644	-50
Overdrachten tussen rubrieken	295	-
Wisselkoersverschillen	59	103
Netto boekwaarde op het einde van het jaar	3.162	3.215
Bruto boekwaarde	9.198	9.137
Cumulatieve bijzondere waardevermindingsverliezen	-6.036	-5.922

Activa beschikbaar voor verkoop zijn gronden die niet langer worden gebruikt bij activiteiten en waarvoor de Groep actief een koper zoekt. De meerderheid van deze activa bevinden zich in Mexico, het Verenigd Koninkrijk en Spanje.

De overdracht tussen rubrieken in 2018 (€295 duizend) is het netto effect van getransfereerde active met een brutowaarde van €5.627 duizend en cumulatieve bijzondere waardevermindingsverliezen van €-5.333 duizend.

Toelichting 12 – Investerings in entiteiten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Bij het begin van het jaar	8.186	10.309
Resultaat van het jaar	1.018	1.118
Uitgekeerde dividenden	-761	-927
Vervreemdingen	-	-1.431
Kapitaalsverhogingen	1.911	397
Wisselkoersverschillen	-45	60
Op het einde van het jaar	10.309	9.526

De 2019 waarde van de vervreemdingen vertegenwoordigt de verkoop van Rothenburg FAR Company Ltd (€1.431 duizend) voor een totale vergoeding van €810 duizend. In 2019 en 2018 is het aandeel van de Groep in de kapitaalverhoging in E2E (Chileense joint venture) gelijk aan respectievelijk €397 duizend en €1.911 duizend. De financiële informatie inzake investeringen in entiteiten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode (Deel van de Groep) kan als volgt samengevat worden:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Materiële vaste activa	6.544	7.659
Overige vaste activa	251	420
Vlottende activa	9.330	8.094
Langetermijnverplichtingen	-780	-2.071
Kortetermijnverplichtingen	-5.036	-4.576
Totaal netto activa	10.309	9.526
Omzet	19.760	21.398
Bedrijfsinkomsten	1.403	1.095
Winst na belastingen	1.018	1.118

Transacties tussen de Groep en entiteiten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode kunnen als volgt worden samengevat:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Transacties		
Aankopen van entiteiten volgens de vermogensmutatiemethode	4.435	4.332
Verkopen van entiteiten volgens de vermogensmutatiemethode	3.830	4.066
Uitgekeerde dividenden	761	927
Openstaande posities		
Handelsvorderingen	552	330
Overige kortetermijnvorderingen	711	1.490
Handelsschulden	285	215

Toelichting 13 – Overige vaste activa

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
<i>Handels- en overige vorderingen</i>	<i>4.968</i>	<i>3.754</i>
<i>Bijzondere waardeverminderingen op handels- en overige vorderingen</i>	<i>-1.126</i>	<i>-1.344</i>
Netto handels- en overige vorderingen	3.842	2.410
Afgeleide financiële instrumenten met positieve reële waarden	427	-
<i>Beleggingen beschikbaar voor verkoop</i>	<i>854</i>	<i>628</i>
<i>Bijzondere waardeverminderingen op beleggingen beschikbaar voor verkoop</i>	<i>-128</i>	<i>-128</i>
Netto beleggingen beschikbaar voor verkoop	726	500
Deposito's	354	739
Totaal	5.349	3.649

De langetermijninvesteringen beschikbaar voor verkoop omvatten niet-genoteerde eigen-vermogensinstrumenten die worden gewaardeerd aan kostprijs voor €500 duizend gezien hun reële waarde niet betrouwbaar geschat kan worden (€726 duizend in 2018).

Toelichting 14 – Handels- en overige vorderingen

Vlottende handels- en overige vorderingen

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
<i>Handelsvorderingen</i>	250.443	245.616
<i>Bijzondere waardeverminderingen van handelsvorderingen</i>	-24.779	-17.419
Handelsvorderingen	225.664	228.199
Overige vorderingen	112.679	82.295
Totaal	338.343	310.494

Op 31 december 2019 is een bedrag van €153,7 miljoen (€159 miljoen in 2018) ontvangen in contanten onder verschillende zonder-verhaal ("non-recourse") factoring- en kredietverzekeringsprogramma's, waarbij handelsvorderingen worden verkocht aan hun nominale waarde verminderd met een korting in ruil voor contanten. Voortgezette betrokkenheid voor risico op late betaling is niet significant. Het nettobedrag van verkochte handelsvorderingen wordt uit de balans geboekt. Overige vorderingen bestaan voornamelijk uit:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Terugvorderbare winstbelastingen	25.224	28.333
Overige terugvorderbare belastingen	45.284	41.616
Afgeleide financiële instrumenten met positieve reële waarden	1.818	298
Vooruitbetaalde kosten en toe te rekenen opbrengsten	2.539	2.966
Voorschotten verschuldigd door klanten voor lopende contracten	1.597	1.396
Voorschotten aan personeelsleden	1.658	1.697
Overige	34.559	5.989
Totaal	112.679	82.295

Blootstelling aan kredietrisico – bijzondere waardeverminderingverliezen

De classificatie van de handels- en overige vorderingen volgens ouderdom op verslagdatum was als volgt:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Noch onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen, noch vervallen op rapporteringsdatum	446.683	395.871
Niet onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen op verslagdatum maar vervallen	50.252	68.306
<i>Tot 30 dagen</i>	32.616	50.081
<i>Tussen 31 en 60 dagen</i>	5.258	5.505
<i>Tussen 61 en 90 dagen</i>	2.451	2.390
<i>Tussen 91 en 120 dagen</i>	1.912	2.619
<i>Tussen 121 en 150 dagen</i>	664	1.245
<i>Meer dan 150 dagen</i>	7.351	6.466
<i>Zonder-verhaal factoring</i>	-158.592	-153.683
Netto boekwaarde op het einde van het jaar	338.343	310.494

De beweging van de voorziening voor bijzondere waardeverminderingen van vlottende handels- en overige vorderingen was als volgt:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Voorziening bij het begin van het jaar	-27.258	-24.779
Toevoegingen	-3.197	-1.943
Aanwendungen	1.767	6.413
Terugname	3.901	1.859
Wijzigingen in de consolidatiekring	8	1.031
Voorziening op het einde van het jaar	-24.779	-17.419

Overige vlottende activa

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Beleggingen beschikbaar voor verkoop	-	807
Deposito's	1.803	6.263

Totaal	1.803	7.070
---------------	--------------	--------------

Toelichting 15 – Voorraden

De verschillende soorten voorraden worden hieronder uiteengezet:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Grondstoffen	132.466	113.843
Bestellingen in uitvoering	29.443	28.920
Afgewerkte goederen	213.625	193.087
Reserveonderdelen en verbruiksgoederen	86.051	84.194
Goederen aangekocht voor doorverkoop	35.177	34.623
Bijzondere waardeverminderingen tot netto-opbrengstwaarde	-49.926	-51.248
Totaal	446.836	403.419

In 2019 boekte de Groep bijzondere waardeverminderingen op voorraden tot netto-opbrengstwaarde van €-466 duizend (€2.131 duizend in 2018) als een opbrengst, inclusief de terugname van bijzondere waardeverminderingen van voorgaande jaren voor een bedrag van €7.589 duizend (€8.501 duizend in 2018). Terugnages van bijzondere waardeverminderingen zonder impact op de winst- en verliesrekening bedragen €-2.356 duizend (€-420 duizend in 2018).

Toelichting 16 – Risicobeheer en afgeleide financiële instrumenten

16.1 Risicobeheer

A. Marktrisico

Blootstelling aan valutarisico

Ongeveer 50% van de omzet van de Groep wordt gerealiseerd door dochterondernemingen met een andere functionele munt dan de euro (51% in 2018). De Groep is voornamelijk blootgesteld aan valutarisico door de volgende munten: Argentijnse peso, Chileense peso, Colombiaanse peso, Nigeriaanse naira, Peruaanse nuevo sol en pond sterling.

Sensitiviteitsanalyse van wisselkoersen

Op basis van de volatiliteit van deze valuta tegenover de euro in 2019 wordt de redelijk mogelijke wijziging van de wisselkoersen van deze valuta tegenover de euro, als volgt ingeschat:

	Koersen gebruikt voor de sensitiviteitsanalyse				
	Slotkoers 31 december 2019	Gemiddelde koers 2019	Mogelijke volatiliteit van de koersen in %	Variatie mogelijke slotkoersen 31 december 2019	Variatie mogelijke gemiddelde koersen 2019
Argentijnse peso	67,0400	67,0400	21	53,2036 - 80,8764	53,2036 - 80,8764
Chileense peso (000)	0,8365	0,7875	12	0,7372 - 0,9359	0,694 - 0,8811
Colombiaanse peso	3,6815	3,6748	12	3,2344 - 4,1287	3,2285 - 4,1211
Nigeriaanse naira	404,8980	343,3113	5	384,6531 - 425,1429	326,1457 - 360,4769
Peruaanse nuevo sol	3,7238	3,7362	9	3,3913 - 4,0564	3,4026 - 4,0699
Pond sterling	0,8508	0,8778	7	0,7927 - 0,9089	0,8178 - 0,9377

Bij wijze van vergelijking, werd de redelijk mogelijke wijziging van de wisselkoersen van deze valuta tegenover de euro als volgt ingeschat voor 2018:

Koersen gebruikt voor de sensitiviteitsanalyse

	Slotkoers 31 december 2018	Gemiddelde koers 2018	Mogelijke volatiliteit van de koersen in %	Variatie mogelijke slotkoersen 31 december 2018	Variatie mogelijke gemiddelde koersen 2018
Argentijnse peso	43,1627	43,1627	21	34,029 - 52,2964	34,029 - 52,2964
Chileense peso (000)	0,7955	0,7565	11	0,7059 - 0,8852	0,6713 - 0,8418
Colombiaanse peso (000)	3,7210	3,4838	13	3,2208 - 4,2211	3,0155 - 3,9521
Nigeriaanse naira	350,9430	360,9992	20	280,7544 - 421,1316	288,7994 - 433,1991
Peruaanse nuevo sol	4,1500	3,8803	9	3,7675 - 4,5325	3,5226 - 4,2379
Pond sterling	0,8945	0,8845	10	0,8063 - 0,9828	0,7973 - 0,9717

Indien de euro was verzwakt of versterkt tijdens 2019 met de hierboven geschatte mogelijke wijzigingen tegenover de opgelijste valuta met alle andere variabelen constant gehouden, zou de 2019 winst €21.912 duizend (12%) hoger of €18.562 duizend (-10%) lager zijn geweest, terwijl het eigen vermogen €54.358 duizend (5%) hoger of €43.652 duizend (-4%) lager zou zijn geweest. Indien de euro in 2018 was verzwakt of versterkt, zou de winst €17.121 duizend (12%) hoger, of €13.397 duizend (-9%) lager zijn geweest, terwijl het eigen vermogen €50.295 duizend (5%) hoger of €32.012 duizend (-3%) lager zou zijn geweest.

In duizenden EUR

	2019			
	Indien de euro verzwakt		Indien de euro versterkt	
	Winst	Eigen vermogen	Winst	Eigen vermogen
Argentijnse peso	2.061	11.502	-1.356	-7.567
Chileense peso	846	8.665	-666	-7.129
Colombiaanse peso	400	7.076	-313	-5.544
Nigeriaanse naira	591	2.710	-534	-2.452
Peruaanse nuevo sol	518	8.966	-433	-7.496
Pond sterling	17.496	15.439	-15.260	-13.464
Totaal	21.912	54.358	-18.562	-43.652

In duizenden EUR

	2018			
	Indien de euro verzwakt		Indien de euro versterkt	
	Winst	Eigen vermogen	Winst	Eigen vermogen
Argentijnse peso	1.739	9.814	-1.132	-6.386
Chileense peso	-250	7.771	199	-6.653
Colombiaanse peso	490	7.794	-374	-5.947
Nigeriaanse naira	2.213	13.690	-1.475	-9.127
Peruaanse nuevo sol	574	8.088	-477	-6.723
Pond sterling	12.355	3.138	-10.138	2.824
Totaal	17.121	50.295	-13.397	-32.012

Sensitiviteitsanalyse van rentevoeten

Op het einde van 2019 hadden €206.268 duizend of 39% van de rentedragende financiële schulden van de Groep, vóór compensatie van geldmiddelen in contanten, een variabele rentevoet (€489.477 duizend of 68% op het einde van 2018). Dit schuldgedeelte aan variabele rentevoet bestaat bijna uitsluitend uit schuldeffecten in euro met uitzondering van €13.414 duizend die uitstaan in pond sterling (€24.220 duizend in 2018), € 12.181 duizend in Roemeense leu (€14.928 duizend in 2018) en €7.229 duizend in andere valuta.

De totale rentelast opgenomen in de 2019 winst- en verliesrekening op het schuldgedeelte aan variabele rentevoet na het effect van rentederivaten bedraagt €13.554 duizend (€16.423 duizend in 2018). De totale rentelast opgenomen op het schuldgedeelte aan vaste rentevoet bedraagt €4.205 duizend (€5.123 duizend in 2018).

De redelijk mogelijke wijziging van de marktrentevoeten van toepassing op de schuld van de Groep aan variabele rentevoet na afdekking is als volgt:

	Rentevoeten op 31 december 2019	Koersen gebruikt voor de sensitiviteitsanalyse	
		Mogelijke volatiliteit van rentevoeten	Mogelijke rentevoeten op 31 december 2019
Euro	-0,38%	-0,09% - 0,05%	-0,47% --0,33%
Pond sterling	0,79%	-0,05% - 0,12%	0,74% -0,91%
Roemeense leu	2,86%	-0,26% - 0,27%	2,6% -3,13%

	Rentevoeten op 31 december 2018	Koersen gebruikt voor de sensitiviteitsanalyse	
		Mogelijke volatiliteit van rentevoeten	Mogelijke rentevoeten op 31 december 2018
Euro	-0,31%	-0.01% - 0.01%	-0.32% --0.30%
Pond sterling	0,91%	-0.21% - 0.19%	0.7% -1.1%
Roemeense leu	1,66%	-0.33% - 1.02%	1.33% -2.68%

De toepassing van de redelijk mogelijke schommelingen in de voormelde marktrentevoeten op de schuld van de Groep aan variabele rentevoet op 31 december 2019, met alle andere variabelen constant gehouden en na het effect van rentederivaten, zou resulteren in een daling van de winst van 2019 met €91 duizend en een stijging van €115 duizend (een daling van €218 duizend en een stijging van €120 duizend in 2018). Geldmiddelen en kasequivalenten bestaande uit €20.073 duizend in euro (€34.079 duizend in 2018), €153.333 duizend in pond sterling (€166.478 duizend in 2018) en €6.339 duizend in Roemeense leu (€3.765 duizend in 2018) genereerden interesten die deels variaties in te betalen rente compenseren. De cash pool posities worden maandelijks verrekend (in euro). De reële waarde van de rentederivate, van de Groep zou, op basis van de bovenstaande mogelijke wijziging in rentevoeten, dalen met €231 duizend / stijgen met €130 duizend tegenover een stijging / daling van het eigen vermogen voor hetzelfde bedrag (dalen met €35 duizend en stijgen met €66 duizend in 2018).

B. Kredietrisico

Op de verslagdatum wordt de blootstelling aan kredietrisico in de balans vertegenwoordigd door de boekwaarde van elk financieel actief, inclusief afgeleide financiële instrumenten (zie toelichting 13 voor beleggingen, toelichting 14 voor handels- en overige vorderingen, en toelichting 17 voor geldmiddelen en kasequivalenten).

C. Financierings- en langetermijnliquiditeitsrisico

Overzicht vervaldagen

Op 31 december 2019 zijn de contractuele vervaldagen van financiële schulden, inclusief rentebetalingen, de volgende:

<i>In duizenden EUR</i>	Boekwaarde	Contractuele kasstromen	1 jaar of minder	1-2 jaar	2-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Niet-afgeleide financiële verplichtingen						
Bankleningen	214.668	337.918	14.358	160.593	162.758	209
Overige financiële leningen	196.620	197.172	191.756	2.931	1.931	554
Lease verplichtingen	120.067	145.637	27.722	23.648	40.727	53.540
Handels- en overige schulden	650.170	630.226	630.226	-	-	-
Financiële verplichtingen uit derivaten						
Renteswaps	7.487	7.486	7.487	-	-	-
Commoditycontracten	398	398	398	-	-	-
Termijncontracten in vreemde valuta	5.995	5.995	5.995	-	-	-
Totaal	1.195.405	1.324.832	877.942	187.172	205.416	54.303

Bankleningen worden getoond volgens hun contractuele vervaldag in plaats van hun rente en roll-overdatum.

Op 31 december 2018 waren de contractuele vervaldagen van de financiële schulden, inclusief rentebetalingen, de volgende:

<i>In duizenden EUR</i>	Boekwaarde	Contractuele kasstromen	1 jaar of minder	1-2 jaar	2-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Niet-afgeleide financiële verplichtingen						
Bankleningen	539.023	549.818	27.232	15.671	352.743	154.172
Overige financiële leningen	176.709	177.850	170.968	1.467	3.444	1.971
Lease verplichtingen	4.033	5.110	480	586	1.513	2.531
Handels- en overige schulden	682.245	661.295	661.291	4	-	-
Financiële verplichtingen uit derivaten						
Renteswaps	14.607	14.607	7.008	7.599	-	-
Commoditycontracten	3.621	3.621	3.621	-	-	-
Termijncontracten in vreemde valuta	762	762	762	-	-	-
Totaal	1.421.000	1.413.063	871.362	25.327	357.700	158.674

D. Kapitaalrisico

De Groep bewaakt het kapitaal aan de hand van de specificaties van het schuldconvenant zoals uiteengezet in de laatste gesyndiceerde leningsovereenkomst die op 11 oktober 2018 werd ondertekend (die in november 2019 werd gewijzigd en aangepast tot een duurzaamheidsgebonden lening, zonder enige impact op het schuldconvenant) en de Schuldschein-lening. De Groep streeft ernaar om op de lange termijn een schuldconvenantenratio tussen 1,5 en 2,5 te handhaven. De verhouding van de gecorrigeerde netto financiële schuld (voor convenantdoeleinden) tot de recurrente EBITDA bedraagt 0,50 op 31 december 2019 (1,45 op 31 december 2018), ruim onder het laagste convenant van 3,25. De verhouding van de netto contante rente tot de recurrente EBITDA bedraagt 35,04 op 31 december 2019 (22,53 op 31 december 2018), ruim boven het convenant van 4.

16.2 Afgeleide financiële instrumenten

De Groep gebruikt afgeleide financiële instrumenten om haar blootstelling aan valuta- en rentevoetrisico af te dekken. In overeenstemming met haar thesauriebeleid heeft de Groep geen afgeleide financiële instrumenten, noch geeft ze afgeleide financiële instrumenten uit voor handelsdoeleinden. Alle afgeleide instrumenten worden gewaardeerd aan reële waarde.

De volgende tabel geeft een overzicht van de uitstaande afgeleide financiële instrumenten op 31 december:

<i>In duizenden EUR</i>		2018		2019	
	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	
Termijncontracten in vreemde valuta					
Activa	2.203	2.203	298	298	
Verplichtingen	-762	-762	-5.995	-5.995	
Commoditycontracten					
Verplichtingen	-3.621	-3.621	-398	-398	
Renteswaps					
Verplichtingen	-14.607	-14.607	-7.487	-7.487	
Totaal	-16.787	-16.787	-13.582	-13.582	

De volgende tabel geeft weer in welke rubriek van de totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de wijzigingen in reële waarde van de afgeleide financiële instrumenten uitstaand op 31 december 2019, zijn opgenomen:

<i>In duizenden EUR</i>	Resultaat van het jaar				
	Kostprijs van verkochte goederen	Rentelast	Overige financiële opbrengsten	Overige financiële kosten	Niet-gerealiseerde resultaten
Termijncontracten in vreemde valuta					
Activa	-333	-	-	-	-1.497
Verplichtingen	-931	-	-	-	-4.325
Commoditycontracten					
Verplichtingen	-	-	-	-	3.224
Renteswaps					
Verplichtingen	-	-	-	-	7.119
Totaal	-1.264	-	-	-	4.521

A. Kasstroomafdekkingen

Op 31 december 2019 heeft de Groep termijncontracten in vreemde valuta, die aangewezen zijn als afdekkingen voor verwachte toekomstige aankopen van grondstoffen uitgedrukt in US dollar en Japanse yen, voor verwachte toekomstige verkopen uitgedrukt in Poolse zloty en voor verwachte toekomstige aankopen uitgedrukt in euro door ondernemingen waarvan de functionele munt de Britse pond en Poolse zloty is.

Op 31 december 2019 had de Groep commodity swap-overeenkomsten die zijn aangewezen als afdekkingen om een deel van de blootstelling aan toekomstige prijswijzigingen op voornamelijk brandstof en andere grondstoffen te dekken.

Op 31 december 2019 had de Groep renteswapovereenkomsten voor een nominaal bedrag van €250.000 duizend (€250.000 thousand in 2018) waarbij ze een variabele rentevoet ontvangt die gebaseerd is op de Euribor drie of zes maanden, naargelang het geval, en een vaste rentevoet betaalt op het nominaal bedrag. De swaps worden gebruikt om de blootstelling aan rentevoetrisico op haar variabele schuld af te dekken. De schuld aan variabele rentevoet en de renteswaps hebben dezelfde belangrijke termijnen.

De Groep nam geen inefficiëntie op in 2019 en 2018.

De volgende tabellen geven de periodes weer waarin de niet-verdisconteerde kasstromen worden of werden verwacht plaats te vinden. Dit is dezelfde periode als diegene waarin de kasstromen verwacht worden de winst- en verliesrekening te beïnvloeden (kostprijs van verkochte goederen indien gerelateerd aan termijncontracten in vreemde valuta die aan- en verkopen in vreemde valuta dekken, of rentelast indien gerelateerd aan renteswaps):

Op 31 december 2019:

<i>In duizenden EUR</i>	Boekwaarde	Totaal verwachte kasstromen	1 jaar of minder	1-2 jaar	2-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Vreemde valuta						
Termijncontracten in vreemde valuta						
<i>Activa</i>	186	186	186	-	-	-
<i>Verplichtingen</i>	-5.162	-5.162	-5.162	-	-	-
Commodity						
Commoditycontracten						
<i>Activa</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Verplichtingen</i>	-398	-398	-398	-	-	-
Rentevoet						
Renteswaps						
<i>Activa</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Verplichtingen</i>	-7.487	-7.487	-7.487	-	-	-

Op 31 december 2018:

<i>In duizenden EUR</i>	Boekwaarde	Totaal verwachte kasstromen	1 jaar of minder	1-2 jaar	2-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Vreemde valuta						
Termijncontracten in vreemde valuta						
<i>Activa</i>	1.744	1.744	1.358	386	-	-
<i>Verplichtingen</i>	-722	-722	-722	-	-	-
Commodity contracten						
Commodity contracten						
<i>Activa</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Verplichtingen</i>	-3.621	-3.621	-3.621	-	-	-
Rentevoet						
Renteswaps						
<i>Activa</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Verplichtingen</i>	-14.607	-14.607	-7.008	-7.599	-	-

B. Derivaten (afgeleide instrumenten) zonder afdekkingsrelatie

Alhoewel bepaalde derivatentransacties effectieve afdekkingen voorzien onder het risicobeheersbeleid van de Groep, kwalificeren ze mogelijk niet voor hedge accounting gezien de complexiteit van de instrumenten. Er zijn geen dergelijke derivatentransacties in 2019.

16.3 Financiële instrumenten – reële waarden

Reële waarden van de financiële activa en verplichtingen benaderen hun boekwaarden.

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Activa	479.659	514.244
Overige vaste activa	5.349	3.649
<i>Handels- en overige vorderingen (leningen en vorderingen)</i>	3.842	2.410
<i>Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)</i>	427	-
<i>Leningen (leningen en vorderingen)</i>	354	739
<i>Obligaties (beschikbaar voor verkoop)</i>	4	4
<i>Overige</i>	722	496
Handels- en overige vorderingen	338.343	310.494
<i>Handels- en andere vorderingen (leningen en vorderingen)</i>	336.525	310.196
<i>Derivaten – niet gebruikt voor afdekking (aangehouden voor handelsdoeleinden via winst- en verliesrekening)</i>	460	110
<i>Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)</i>	1.358	188
Overige vlottende activa	1.803	7.070
<i>Overige financiële activa – deposito's (leningen en vorderingen)</i>	1.803	6.263
<i>Aandelen (aangehouden voor handelsdoeleinden)</i>	-	807
Geldmiddelen en kasequivalenten	134.164	193.031
Passiva	1.421.000	1.195.405
Financiële verplichtingen (verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs)	522.839	301.871
Overige langetermijnverplichtingen	28.553	20.405
<i>Overige langetermijnverplichtingen (verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs)</i>	20.954	20.405
<i>Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)</i>	7.599	-
Kortlopende financiële verplichtingen (verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs)	196.926	229.484
Handels- en overige schulden	672.682	643.645
<i>Handels- en overige schulden (verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs)</i>	661.292	629.765
<i>Derivaten – niet gebruikt voor afdekking (aangehouden voor handelsdoeleinden via winst- en</i>	39	833

verliesrekening)

Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)

11.351

13.047

Niet-genoteerde eigen-vermogensinstrumenten worden ofwel gewaardeerd aan reële waarde aan de hand van een waarderingstechniek ofwel aan kostprijs. Verdere uitleg wordt voorzien in toelichting 13.

De reële waarde van handels- en overige vorderingen wordt geschat als de actuele waarde van toekomstige kasstromen, verdisconteerd aan de marktrentevoet op verslagdatum.

De reële waarde van termijncontracten in vreemde valuta is gebaseerd op hun genoteerde marktprijs indien beschikbaar. Indien een genoteerde marktprijs niet beschikbaar is, dan wordt de reële waarde geschat door het verschil tussen de contractuele termijnprijs en de huidige termijnprijs voor de resterende looptijd van het contract te verdisconteren aan een risicovrije rentevoet (gebaseerd op overheidsobligaties).

De reële waarde van renteswaps wordt berekend door de geschatte toekomstige kasstromen, gebaseerd op de voorwaarden en looptijd van elk contract, te verdisconteren aan de hand van markttarieven voor een gelijkaardig instrument op verslagdatum.

De reële waarde van rentedragende leningen werd berekend door de verwachte toekomstige kasstromen (hoofdsom en rente kasstromen) te verdisconteren aan de hand van rentevoeten die gelden op verslagdatum.

Reële waarde hiërarchie

De Groep gebruikt de volgende hiërarchie om de reële waarde van financiële instrumenten per waarderingstechniek te bepalen en bekend te maken:

Niveau 1: Genoteerde (onaangepaste) prijzen op actieve markten voor identieke activa of verplichtingen.

Niveau 2: Andere technieken waarvoor inputs die een significant effect hebben op de geboekte reële waarde ofwel direct of indirect observeerbaar zijn.

Niveau 3: Technieken die inputs gebruiken die een significante impact hebben op de geboekte reële waarde en die niet gebaseerd zijn op observeerbare marktgegevens.

2019

In duizenden EUR

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Activa gewaardeerd aan reële waarde			
Derivaten – niet gebruikt voor afdekking (aangehouden voor handelsdoeleinden via winst- en verliesrekening)	-	110	-
Derivaten – gebruikt voor afdekking(kasstroomafdekking)	-	188	-
Verplichtingen gewaardeerd aan reële waarde			
Derivaten – niet gebruikt voor afdekking (aangehouden voor handelsdoeleinden via winst- en verliesrekening)	-	833	-
Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)	-	13.047	-

Tijdens 2019 en 2018 waren er geen overdrachten tussen Niveau 1 en Niveau 2 reële-waarde waarderingen, en geen overdrachten in of uit Niveau 3 reële-waarde waarderingen.

2018

In duizenden EUR

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Activa gewaardeerd aan reële waarde			
Derivaten – niet gebruikt voor afdekking (aangehouden voor handelsdoeleinden via winst- en verliesrekening)	-	460	-
Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)	-	1.785	-
Verplichtingen gewaardeerd aan reële waarde			
Derivaten – niet gebruikt voor afdekking (aangehouden voor handelsdoeleinden via winst- en verliesrekening)	-	39	-
Derivaten – gebruikt voor afdekkingen (kasstroomafdekking)	-	18.950	-

Zoals vermeld in toelichting 11, worden activa beschikbaar voor verkoop in 2019 en 2018 gewaardeerd aan de laagste waarde van hun boekwaarde of reële waarde verminderd met verkoopkosten aangezien er geen observeerbare reële waarde kon worden verkregen.

De vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs, zie toelichting 10.

Toelichting 17 – Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten per einde van het jaar stegen in 2019 in vergelijking met 2018. Dit was voornamelijk te danken aan een combinatie van (i) een sterke cashgeneratie van de groep gedurende 2019 en (ii) de ontvangst van belangrijke opbrengsten uit de verkoop van onze klei- en betontegelactiviteiten in het VK (Marley UK) en Portugal (Umbelino Monteiro). Slechts een deel van de gegenereerde cash kon worden gebruikt om een deel van onze uitstaande schuld zonder boetes terug te betalen. Als zodanig werd het resterende saldo van onze gesyndiceerde kredietfaciliteit terugbetaald (EUR 185 miljoen), evenals de variabele tranches van onze uitstaande Schuldschein voor 5 en 7 jaar (EUR 115 miljoen). We verwijzen ook naar toelichting 23 "Leningen" voor verdere uitleg. De verschillende soorten geldmiddelen en kasequivalenten worden hieronder uiteengezet:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Geldmiddelen in kas en bankdeposito's	122.617	177.009
Kortetermijndeposito's (minder dan drie maanden)	11.547	16.022
Totaal	134.164	193.031

Toelichting 18 – Eigen vermogen

Gewone aandelen

Het uitgegeven aandelenkapitaal (inclusief agio) van Etex N.V. bedraagt per 31 December 2019 €3.276 duizend. Het wordt vertegenwoordigd door 82.837.819 gewone aandelen zonder vermelding van nominale waarde.

	2018	2019
Bij het begin van het jaar	82.837.819	82.837.819
Beweging van het jaar	-	-
Op het einde van het jaar	82.837.819	82.837.819

Ingekochte eigen aandelen

Op 31 december 2019 bezit de Groep 4.673.495 gewone aandelen die 5,64% vertegenwoordigen van het totaal aantal gewone aandelen.

	2018	2019
Bij het begin van het jaar	4.673.495	4.673.495
Op het einde van het jaar	4.673.495	4.673.495

Dividend

Het dividend van 2019 zal worden voorgesteld ter goedkeuring aan de Algemene Vergadering van Etex NV op 27 mei 2020 (na publicatie van de jaarrekening) en zal €0,29 bedragen per aandeel, wat een totaal dividend vertegenwoordigt van €22.668 duizend.

In 2019 werd een dividend betaald van €45.335 duizend gebaseerd op de beslissing van de Algemene Vergadering van Etex NV op 22 mei 2019.

	Aantal aandelen	EUR/aandeel	Dividend in EUR
Gewone aandelen	82.837.819	0,58	48.045.935
Ingekochte eigen aandelen	-4.673.495	0,58	-2.710.627
Uitgekeerde dividenden	78.164.324		45.335.308

Gedetailleerd overzicht wijzigingen in eigen vermogen

<i>in duizenden EUR</i>	Uitgegeven aandelenkapitaal	Uitgifte premies	Uitgegeven aandelenkapitaal en uitgiftepremie's	Reserves voor pensioenverplichtingen	Financiële instrumenten	Reserves voor pensioenverplichtingen en financiële instrumenten
Op 31 december 2017	2.533	743	3.276	-206.936	-17.310	-224.245
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-10.598	4.716	-5.882
Op 31 december 2018	2.533	743	3.276	-217.534	-12.593	-230.127
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-64.138	2.904	-61.234
Op 31 december 2019	2.533	743	3.276	-281.672	-9.689	-291.361

Overige bewegingen binnen eigen vermogen

De overige bewegingen van 2019 binnen het eigen vermogen ten belope van €7.031 duizend hebben voornamelijk betrekking op de omrekeningseffecten van IAS 29 (hyperinflatieboekhouding) in Argentinië met een impact op Overige reserves en overgedragen winsten.

De overige bewegingen van 2018 binnen het eigen vermogen (€22.108 duizend) hebben voornamelijk betrekking op de omrekeningseffecten van IAS 29 (hyperinflatieboekhouding) in Argentinië met een impact op Overige reserves en overgedragen winsten (waarvan €8.902 met betrekking tot beginsaldi); en bewegingen in minderheidsbelangen in Indonesië en Duitsland.

Toelichting 19 – Voorzieningen

<i>In duizenden EUR</i>	Garanties	Gezondheidsclaims	Geschillen	Andere	Totaal
Op 31 december 2018	34.240	67.904	23.407	71.810	197.361
Bijkomende voorzieningen	17.442	11.693	2.138	23.196	54.469
Bedragen aangewend tijdens het jaar	-4.294	-3.797	-4.717	-30.835	-43.643
Terugnname ongebruikte bedragen	-4.367	-4.565	-6.302	-5.570	-20.804
Wijzigingen in de consolidatiekring	-52	-	-27	-6.555	-6.634
Wisselkoersverschillen	26	-94	-20	181	93
Verdisconteringsvoetaanpassing	522	1.774	-	1.246	3.542
Op 31 december 2019	43.517	72.915	14.479	53.473	184.384
Langetermijn op het einde van de periode	29.318	62.849	6.480	27.374	126.021
Kortetermijn op het einde van de periode	14.199	10.066	7.999	26.099	58.363

Voorzieningen voor garanties

De voorzieningen voor garantielasten zijn inschattingen van toekomstige betalingen voor claims gerelateerd aan de verkoop van goederen gebaseerd op historische gegevens; ze dekken hoofdzakelijk dakbedekkingsproducten in Europa waarvoor een lange garantieperiode toegekend wordt aan klanten. Stijgingen van de voorziening tijdens het jaar worden gebaseerd op een inschatting van de waarschijnlijkheid van toekomstige productclaims toegepast op de verkoopcijfers van het jaar en specifieke claims die buiten de statistische inschattingen vallen.

Voorzieningen voor gezondheidsclaims

In het verleden hebben verscheidene Etex dochterondernemingen asbest gebruikt als grondstof in hun industrieel proces. Het gebruik van asbest is reeds meerdere jaren verboden in de volledige Groep, maar sommige ondernemingen kunnen nog steeds claims ontvangen gerelateerd aan vroegere blootstelling aan asbest. Het potentiële risico varieert afhankelijk van de juridische situatie in het land in kwestie, het nationale sociale zekerheidssysteem en de verzekeringsdekking van de onderneming in kwestie.

Boekhoudkundig wordt er een voorziening aangelegd voor de afwikkelingskosten van claims die zowel waarschijnlijk zijn als betrouwbaar geschat kunnen worden. De voorziening op 31 december 2019 voor de kost van asbestclaims omvat een bedrag van €28.333 duizend (€27.269 duizend in 2018) voor de verwachte afwikkelingskosten van gekende claims en een verdisconteerd bedrag van €44.579 duizend

(€40.635 duizend in 2018) met betrekking tot verliezen die resulteren uit nog niet gekende claims maar die zowel waarschijnlijk zijn als betrouwbaar geschat kunnen worden. Deze toekomstige claims worden verdisconteerd tegen verschillende rentevoeten van 0,00% tot 4,0% afhankelijk van het land (0,39% tot 4,0% in 2018).

De meeste dochterondernemingen van Etex werken met externe adviseurs en, indien van toepassing, verzekeringsmaatschappijen om de asbestclaims te beoordelen. Indien een compensatoire ziekte wordt bewezen en de oorzakelijkheid kan worden vastgesteld, wordt de vergoedingsregeling voorzien voor een bedrag dat de soort ziekte, de ernst van de verwonding, de leeftijd van de eiser en het specifieke rechtsgebied van de claim weerspiegelt.

De inschatting van de toekomstige claims is gebaseerd op een raming van de kosten voor de komende 25 jaar, die rekening houdt met het huidige niveau van claims alsook met de daling in claims na verloop van tijd, aangezien het aantal ziektes wordt verwacht te dalen. Hoewel het waarschijnlijk is dat toekomstige claims zullen ontstaan na deze 25 jaar, kunnen de geassocieerde afwikkelingskosten niet betrouwbaar geschat worden en is er geen voorziening aangelegd om deze mogelijke verplichtingen na te komen. De inschatting van de toekomstige kosten houdt rekening met een groot aantal assumpties zoals het aantal werknemers die werden blootgesteld, de waarschijnlijkheid van een voorval, verschillende mogelijke ziektes, sterftetabellen, het lokale wetgevende kader en de verwachte dekking door de verzekering. Aangezien deze veronderstellingen kunnen veranderen na verloop van tijd, kan er geen garantie bestaan dat de voorziening voor asbestverplichtingen een betrouwbare voorspelling is van de werkelijke toekomstige kosten. Bijgevolg zal de voorziening misschien in de toekomst herzien moeten worden wanneer bijkomende informatie beschikbaar wordt of trends veranderen. De voorziening wordt ten minste jaarlijks herzien.

Het aantal nieuwe claims ontvangen in 2019 was 43 (47 in 2017), 19 gevallen werden afgehandeld en 27 werden zonder kost beslecht. Voor 156 (159 in 2018) uitstaande gevallen werd een voorziening aangelegd op 31 december 2019.

Voorzieningen voor geschillen

Voorzieningen voor geschillen omvatten hoofdzakelijk geschatte toekomstige uitstromen gerelateerd aan verscheidene directe en indirecte fiscale geschillen, geschillen met klanten, voormalige personeelsleden, leveranciers en andere partijen.

Overige voorzieningen

Overige voorzieningen omvatten hoofdzakelijk geschatte toekomstige uitstromen voor verplichtingen inzake het milieu en herstructurering. De Groep komt alle verplichtingen na die worden opgelegd door relevante wetten met betrekking tot de sanering van grond en herstel van gebouwen. Waar nodig worden de nodige kosten gemaakt en voorziening aangelegd voor de geschatte toekomstige kosten. Op 31 december 2019 bedragen deze voorzieningen €24.783 duizend (€27.396 duizend in 2018). Herstructureringsvoorzieningen zijn hoofdzakelijk gerelateerd aan de herstructurering van ondernemingen in Duitsland en Frankrijk. Verdere informatie is opgenomen in toelichting 4.

Toelichting 20 – Verbintenissen en voorwaardelijke verplichtingen

Gezondheidsclaims

Reeds enkele jaren werden er tegenover dochterondernemingen van de Groep claims ingediend voor lichamelijke verwonding als gevolg van blootstelling aan asbest. De aanpak van de Groep bestaat erin de afwikkelingskosten te voorzien die zowel waarschijnlijk zijn als betrouwbaar geschat kunnen worden (zie 19 - Voorzieningen). Momenteel dekt de voorziening voor de kosten, die zowel waarschijnlijk zijn als betrouwbaar geschat kunnen worden, tot 25 jaar van de geschatte bruto kosten. Hoewel het waarschijnlijk is dat toekomstige claims na deze tijdspanne zullen worden afgewikkeld, kunnen de gerelateerde afwikkelingskosten niet betrouwbaar geschat worden en is er geen voorziening aangelegd ter dekking van deze mogelijke verplichtingen, die als voorwaardelijk worden beschouwd.

Juridische claims

In de normale gang van zaken is de Groep betrokken bij rechtszaken, claims, onderzoeken en procedures, inclusief productaansprakelijkheid, commerciële, milieu-, gezondheids- en veiligheidskwesties, etc. De Groep is actief in landen waar politieke, economische, sociale en juridische ontwikkelingen een impact zouden kunnen hebben op de activiteiten van de Groep. De Groep moet de waarschijnlijkheid beoordelen van nadelige vonnissen of uitkomsten van deze kwesties, alsook de mogelijke impact van waarschijnlijke verliezen. De effecten van dergelijke risico's die voortvloeien uit de normale bedrijfsactiviteiten, zijn niet voorspelbaar en bijgevolg niet opgenomen in de onderliggende geconsolideerde jaarrekening.

Garanties

Op 31 december 2019 heeft de Groep de volgende garanties gegeven aan derde partijen:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Garanties gegeven na verkoop van activiteiten	121.913	322.361

Garanties gegeven door de Groep om verplichtingen van Groepsondernemingen na te komen	670.028	372.947
Garanties gegeven door Derde Partijen om verplichtingen van Groepsondernemingen na te komen	624	606
Gewaarborgde schuld	30.739	19.051

Garanties gegeven door de Groep om verplichtingen van Groepsondernemingen na te komen, bestaan hoofdzakelijk uit de gezamenlijke en meerdere kruislingse garanties voorzien door de Groep en haar dochterondernemingen die betrekking hebben op de uitstaande gesyndiceerde kredietlijn (€600 miljoen), het waardepapierprogramma (€200 miljoen), de Schuldscheinlening (€185 miljoen) alsook effecten uitgegeven ter garantie van andere verbintenissen (€288 miljoen). De bedragen vermeld in bovenstaande tabel zijn gebaseerd op de uitstaande bedragen.

Gewaarborgde schuld omvat hypotheken en onderpanden gegeven in Japan, Brazilië en Roemenië om lokale kredietlijnen te dekken in 2019.

Verbintenissen

In de normale gang van zaken gaat de Groep aankoopverbintenissen aan voor goederen, diensten en investeringen en koopt en verkoopt de Groep investeringen en Groepsondernemingen of een gedeelte hiervan. Op 31 december 2019 had Etex aankoopverbintenissen voor €6.214 duizend (€7.471 duizend in 2018).

Verbintenissen gerelateerd aan niet-geactiveerde lease betalingen worden besproken in toelichting 23.

Toelichting 21 – Personeelsbeloningen

Toegezegde bijdrageregelingen (defined contribution plan)

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betalen Groepsondernemingen bijdragen aan pensioenfondsen of verzekeringsmaatschappijen. Eens de bijdragen betaald zijn, hebben de Groepsondernemingen geen verdere significante betalingsverplichting. Bijdragen zijn een kost in het jaar waarin ze verschuldigd zijn. In 2019 bedroegen de kosten voor toegezegde-bijdrageregelingen voor de Groep €11.662 duizend (€13.650 duizend in 2018).

Toegezegd-pensioenregelingen (defined benefit plan)

Sommige Groepsondernemingen geven hun personeelsleden toegezegd-pensioenregelingen alsook gezondheidsplannen en brugpensioenplannen.

De volgende tabellen reconciliëren de gefinancierde en niet-gefinancierde toestand van toegezegd-pensioenregelingen met de bedragen opgenomen in de balans:

In duizenden EUR	2018	2019
Actuele waarde van gefinancierde verplichtingen	1.192.542	1.357.787
Reële waarde van fondsbeleggingen	1.037.205	1.135.599
Regeling(overschot) tekort aan gefinancierde verplichtingen	155.337	222.188
Actuele waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	127.215	131.881
Netto verplichtingen van gefinancierde en niet-gefinancierde regelingen	282.552	354.069
Andere langetermijnbeloningen	5.294	5.785
Ontslagvergoedingen	3.288	3.108
Aandelenoptieplannen	14.489	18.573
Netto verplichting voor personeelsbeloningen	305.623	381.535
Toegezegd-pensioenverplichting	1.342.828	1.517.134
Reële waarde van fondsbeleggingen	1.037.205	1.135.599
Netto verplichting op het einde van het jaar	305.623	381.535
Netto verplichting voor personeelsbeloningen (activa)	305.623	381.535
<i>Personeelsbeloningen in de balans:</i>		
<i>Verplichtingen</i>	312.080	392.303
<i>Activa</i>	6.457	10.768

Gefinancierde pensioenregelingen werden opgezet in het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Duitsland, België, Nederland, Indonesië en Brazilië. Nieuwe personeelsleden worden niet toegelaten tot deze plannen.

Niet gefinancierde pensioenregelingen bestaan hoofdzakelijk in Duitsland en Chili, maar ook in Japan en Litouwen.

Andere vergoedingen na uitdiensttreding zoals medische-gezondheidsplannen, brugpensioenplannen en andere beloningsregelingen worden hoofdzakelijk toegekend in België, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk en Italië. Andere langetermijnbeloningen bestaan hoofdzakelijk uit "Jubileum"-premies in Duitsland en Polen. In Frankrijk betreft het de langetermijnwinstdeling en "Medailles du travail".

Ontslagvergoedingsplannen bestaan uit specifieke brugpensioenplannen, hoofdzakelijk in Duitsland en Chili.

Aandelenoptieplannen worden uiteengezet in toelichting 22.

De grootste individuele regelingen werden aangegaan in het Verenigd Koninkrijk en Ierland. Gezamenlijk vormen ze 79% (79% in 2018) van de totale toegezegd-pensioenverplichting van de Groep en 92% (92% in 2018) van haar fondsbeleggingen.

Pensioenplannen in het Verenigd Koninkrijk

In het Verenigd Koninkrijk stort de Groep bijdragen aan twee toegezegd-pensioenregelingen – de "Marley 1986 Scheme" (de "Regeling") en het "Eternit Pension Plan" (het "Plan", samen "de Plannen"). De Plannen werden gesloten voor toekomstige pensioenopbouw op 31 december 2009 wanneer ook aan alle actieve leden beschermende voordelen werden toegekend in de Plannen met een blijvende pensioenvoorziening via een toegezegde bijdragepensioenregeling die door een afzonderlijke onderneming wordt gefinancierd.

De Plannen hebben als doel een levenslang betaald pensioen. Het bedrag van het pensioen is afhankelijk van hoelang personeelsleden actieve leden waren van de Plannen en hun loon wanneer ze uit de Plannen zijn gestapt, en wordt op statutaire basis herzien tot pensionering.

De Plannen worden beheerd door raden van Beheerders (de "Beheerders"), die controle hebben over de operationele, financierings-, en beleggingsstrategie. De Beheerders bestaan uit genomineerden van de bijdragende werkgevers en de verkozen leden van de Plannen. De Beheerders werken samen met de bijdragende werkgevers van de Plannen in het Verenigd Koninkrijk (de Britse sponsors).

Volgens de Britse wetgeving moeten de Beheerders ten minste om de drie jaar waarderingen uitvoeren volgens de lokale financieringsvereisten en op volledige financiering richten op een basis die de risicoblootstelling van de plannen voorzichtig weergeeft. De recentste waarderingen werden uitgevoerd op 31 maart 2017 en de resultaten toonden een tekort van £ 37 miljoen (dekkingsgraad 95%) voor de regeling en een tekort van £ 45 miljoen (dekkingsgraad 77%) voor de regeling in vergelijking met de financieringsdoelstelling van de Beheerders, overeengekomen met de Britse sponsors.

Als onderdeel van de waarderingsovereenkomst met de Britse Sponsors kwamen de Beheerders van het Plan overeen om een belang van £ 43.975 duizend te nemen in een asset-backed contribution (ABC) -arrangement - het EPP ABC Limited Partnership ("de EPP ABC"), na ontvangst van een bijdrage van hetzelfde bedrag van Eternit UK Limited op 28 maart 2018. De overeenkomst biedt aanvullende convenantondersteuning voor het Plan. De EPP ABC staat elk kwartaal contanten af aan het Plan van £ 1.025 duizend niet later dan 5 werkdagen na 31 maart, 30 juni, 30 september, 31 december van elk jaar beginnend op 30 juni 2018 voor een periode van 14 jaar en 6 maanden met de laatste betaling uiterlijk 5 werkdagen na 31 december 2032.

De Britse sponsors waren het ook eens over een soortgelijke overeenkomst voor de regeling om een belang van £ 36.157 duizend te nemen in een asset-backed contribution (ABC) -arrangement - het MPS ABC Limited Partnership ("het MPS ABC"), na ontvangst van een bijdrage van hetzelfde bedrag van Marley Eternit Limited op 28 maart 2018. De overeenkomst biedt aanvullende convenantondersteuning voor de regeling. Net als bij de EPP ABC geeft het MPS ABC contant geld uit aan de regeling van £ 843 duizend elk kwartaal niet later dan vijf werkdagen na 31 maart, 30 juni, 30 september, 31 december van elk jaar vanaf 30 juni 2018 voor een periode van 14 jaar en 6 maanden met de laatste betaling uiterlijk 5 werkdagen na 31 december 2032.

Daarnaast zijn de Britse Sponsors overeengekomen om alle toekomstige uitgaven voor zowel het Plan als de Regeling te voldoen.

De gewogen gemiddelde duur van de toegezegd-pensioenverplichting is ongeveer 16 jaar voor de regeling en ongeveer 17 jaar voor het plan op 31 december 2019.

De plannen bevatten een gediversifieerde portefeuille van activa, waaronder absoluutrendementsfondsen met meerdere activa, onroerend goed, private schulden, infrastructuur, verzekeringsgerelateerde effecten, door schulden gedreven investeringen, buy-and-hold-kredietfondsen en contanten. De beleggingsstrategie wordt regelmatig beoordeeld door de Trustees in samenwerking met de Britse sponsors. De laatste herziening voor zowel de regeling als het plan was in 2018 en de aangebrachte wijzigingen zijn gericht op het verhogen van het rendement en het genereren van inkomsten om te helpen bij het voldoen aan de uitkeringen.

Het risico bestaat dat veranderingen in de aannames voor investeringsrendement, prijsinflatie of levensverwachting kunnen leiden tot een verslechtering van de dekkingsgraad van de plannen, zowel op boekhoudkundige basis als op basis van lokale financiering. Andere aannames die worden gebruikt om de toegezegd-pensioenverplichting te waarderen, zijn ook onzeker. Andere risico's, zoals acties door de lokale toezichthouders kunnen leiden tot strengere lokale financieringsnormen, die van invloed kunnen zijn op de kasstroom.

Om het risico te beperken en samen te werken met de Beheerders, hebben de Britse sponsors sinds de sluiting van de plannen twee risicobeheeroefeningen uitgevoerd. De eerste hiervan was een uitruil van de pensioenverhoging waarbij leden van de plannen de mogelijkheid werd geboden om niet-wettelijke, aan de inflatie gekoppelde pensioenverhogingen in te wisselen voor een hoger

aanvangspensioen dat vervolgens niet verhoogde in uitkeringen, waardoor de inflatieblootstelling van de plannen werd verkleind. Eind 2013 / begin 2014 vond een flexibele pensioenoptieuitoefening plaats waarbij gepensioneerde 55-plussers werden herinnerd aan hun optie om vervroegd met pensioen te gaan of de plannen met het aanbod van onafhankelijk financieel advies over te dragen. In de mate dat leden besluiten om de plannen over te dragen, worden sommige van de beschreven risico's beperkt.

Pensioenplannen in Ierland

In Ierland financiert de Groep twee toegezegd-pensioenregelingen – Het "Tegral Group Pension Plan" (het "Hoofdplan") en het "Tegral Group Executives Pension Plan" (het "Exec Plan") samen ("de Plannen"). De Plannen werden gesloten voor toekomstige pensioenopbouw op 31 december 2010 wanneer ook aan alle actieve leden beschermende voordelen werden toegekend in de Plannen met een blijvende pensioenvoorziening via een toegezegde bijdragepensioenregeling die door een afzonderlijke onderneming wordt gefinancierd ("the DC Scheme").

De Plannen hebben als doel een levenslang betaald pensioen. Het bedrag van het pensioen is afhankelijk van hoelang personeelsleden actieve leden waren van de Plannen en hun loon wanneer ze uit de Plannen zijn gestapt en wordt op statutaire basis herzien tot pensionering.

De Plannen worden beheerd door raden van Beheerders (de "Beheerders") die controle hebben over de operationele, financierings-, en beleggingsstrategie. De Beheerders bestaan uit genomineerden van de bijdragende werkgevers en de verkozen leden van de Plannen. De Beheerders werken samen met de bijdragende werkgevers van de Plannen in Ierland (de Ierse sponsors).

De wetgeving in Ierland bepaalt dat de Beheerders ten minste om de drie jaar waarderingen moeten uitvoeren volgens de lokale financieringsvereisten. De meest recente waarderingen werden uitgevoerd op 1 januari 2018 en de volgende formele actuariële waardering van de Plannen zal plaatsvinden op 1 januari 2021.

De resultaten van de waarderingen van 1 januari 2018 lieten zien dat beide regelingen voldeden aan de wettelijke minimale financieringsnorm, maar er was een gecombineerd tekort van €5,3 miljoen (dekkingsgraad 95%) ten opzichte van de financieringsdoelstellingen van de Beheerders. De Ierse sponsors zijn overeengekomen om vaste bijdragen te betalen van €1,32 miljoen per jaar gedurende de periode tot de volgende formele taxatie op 1 januari 2021.

De gecombineerde geschatte gewogen gemiddelde duur van de toegezegd-pensioenregeling is 18 jaar voor de plannen.

De plannen hebben een gediversifieerde portefeuille van activa, waaronder aandelen, obligaties, onroerend goed, contanten en absolute return-fondsen. De beleggingsstrategie wordt regelmatig herzien door de Beheerders in samenwerking met de Ierse sponsors.

Het risico bestaat dat de ervaring anders is dan de aannames voor beleggingsrendement, prijsinflatie of levensverwachting, wat kan leiden tot een verslechtering van de dekkingsgraad van de plannen. Andere veronderstellingen die worden gebruikt om de toegezegd-pensioenverplichting te waarderen, zijn ook onzeker, hoewel hun effect minder materieel is.

Andere risico's, zoals acties die door de lokale regulatoren worden genomen, kunnen leiden tot strengere lokale financieringsnormen die de kasstroom kunnen beïnvloeden. Omdat de sponsor echter recht heeft op restitutie van overtollige activa, is er geen verder balanseffect.

Om dit risico te matigen en samen te werken met de Beheerders, hebben de Ierse sponsors het risico beheerst door de Plannen voor toekomstige opbouw te sluiten en het investeringsrisico van de Plannen te verminderen.

De verdeling van de toegezegd-pensioenverplichting per land op het einde van het jaar is als volgt:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Verenigd Koninkrijk	977.007	1.110.269
Duitsland	139.995	156.927
Ierland	90.119	93.710
België	71.804	82.718
Frankrijk	16.620	19.241
Andere	47.283	54.269
Toegezegd-pensioenverplichting	1.342.828	1.517.134

De wijzigingen in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichtingen zijn als volgt:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Toegezegd-pensioenverplichting bij het begin van het jaar	1.433.734	1.342.826
<i>Pensioenkosten</i>	<i>12.027</i>	<i>14.654</i>
<i>Pensioenkosten van verstreken diensttijd (opbrengst)/verlies</i>	<i>5.920</i>	<i>-151</i>
<i>Afwikkelingen</i>	<i>-122</i>	<i>-188</i>
Pensioenkosten	17.824	14.314
Rentelast	32.418	34.217
Actuariële (winsten) en verliezen	-57.555	145.685
Betaalde voordelen	-75.370	-72.622
Bijdragen van deelnemers aan het plan	888	1.012
Nieuw opgenomen plan	1	-
Andere	-	-773
Wisselkoersverschillen	-9.112	52.475
Toegezegd-pensioenverplichting op het einde van het jaar	1.342.828	1.517.134

De bovenstaande tabel bevat de wijzigingen voor de verplichtingen met betrekking tot toegezegd-pensioenregelingen, aandelenoptieplannen, ontslagvergoedingen en andere langetermijnvoordelen.

Belgische plannen onderhevig aan gegarandeerde minimumopbrengst

Etex biedt de personeelsleden van haar Belgische aangeslotenen toegezegde bijdrageregelingen aan die gefinancierd worden via een groepsverzekering en een gegarandeerde minimumrendement hebben. De Belgische toegezegde bijdrageregelingen zijn onderhevig aan de Wet van 28 april 2003 inzake bedrijfspensioenen. Volgens artikel 24 van deze Wet, moet de werkgever een gemiddelde minimumrendement garanderen (1,75% vanaf 1 januari 2016). Daarom worden deze plannen beschouwd als toegezegd-pensioenregelingen onder IAS19. Zij veroorzaken een financieel risico voor de Groep in periodes met dalende marktrentevoeten wanneer de rendementen, gegarandeerd door de verzekeringsmaatschappijen, lager zijn dan de wettelijke minimumrendement. De activa van deze plannen worden volledig beheerd door externe verzekeringsmaatschappijen die "bevoegde partijen" worden genoemd en niet verbonden zijn aan de Groep.

Andere kosten en opbrengsten van plannen

Pensioenkosten voor verstreken diensttijd van €54 duizend hebben betrekking op plannen in Duitsland en Nederland. Pensioenopbrengsten voor verstreken diensttijd van €205 duizend hebben voornamelijk betrekking op regelingen in Frankrijk. Schikkingen van €187 duizend hebben betrekking op België.

De wijzigingen in de reële waarde van de fondsbeleggingen zijn als volgt:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Reële waarde van fondsbeleggingen bij het begin van het jaar	1.128.346	1.037.204
Renteopbrengsten	27.837	28.758
Actuariële winsten en (verliezen)	-68.470	64.158
Werkgeversbijdrage	14.775	17.083
Bijdragen van deelnemers aan het plan	888	1.012
Administratiekosten (exclusief beheer van de activa)	-972	-153
Betaalde voordelen	-58.353	-57.550
Overboekingen	-10	-
Wisselkoersverschillen	-6.836	45.087

Reële waarde van fondsbeleggingen op het einde van het jaar	1.037.205	1.135.599
--	------------------	------------------

De kost, opgenomen in de winst- en verliesrekening, kan als volgt worden gedetailleerd:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Pensioenkosten	-17.824	-14.314
Rentelast	-32.418	-34.217
Renteopbrengsten	27.837	28.758
Administratiekosten (exclusief beheer van de activa)	-972	-153
Totaal kosten voor personeelsbeloningen	-23.377	-19.926
<i>De kosten voor personeelsbeloningen worden opgenomen in de volgende rubrieken van de winst- en verliesrekening:</i>		
<i>Bedrijfsresultaat</i>	<i>-18.796</i>	<i>-14.467</i>
<i>Financieel resultaat</i>	<i>-4.581</i>	<i>-5.459</i>

De belangrijkste gewogen veronderstellingen gebruikt bij het waarderen van verplichtingen voor personeelsbeloningen, zijn de volgende:

	2018	2019
Verdisconteringsvoet	2,58%	1,78%
Toekomstige loonsverhogingen	2,87%	3,53%
Pensioenverhogingen	2,61%	2,54%
Medische kosttrend	5,40%	5,40%

De verdeling van de fondsbeleggingen is als volgt:

	2018	2019
Eigen-vermogensinstrumenten	5%	3%
Schuldeffecten	42%	35%
Vastgoed	3%	10%
Etex aandelen (200.190 aandelen)		
Geldmiddelen en vaste deposito's	18%	7%
Verzekering	7%	7%
Overige	25%	38%
Totaal	100%	100%

De verwachte werkgeversbijdragen te betalen aan toegezegd-pensioenregelingen in 2020 bedragen €5.738 duizend.

Sensitiviteitsanalyse

Verenigd Koninkrijk

De waardering van de toegezegd-pensioenverplichting voor de Plannen in het Verenigd Koninkrijk is in het bijzonder gevoelig aan wijzigingen in de belangrijkste veronderstellingen, zoals hieronder beschreven:

De verdisconteringsvoet is gekozen op basis van actuariael advies en rekening houdend met de looptijd van de verplichtingen. Een daling in de verdisconteringsvoet van 1,0% zou leiden tot een stijging van £168 miljoen in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichtingen van de Plannen (wat waarschijnlijk gedeeltelijk gecompenseerd zal worden door een stijging in de waarde van activa). De aangenomen inflatieveronderstelling is consistent met de gebruikte verdisconteringsvoet. Het wordt gebruikt om de veronderstellingen te bepalen voor pensioenverhogingen en uitgestelde herwaarderingen die gebruikt worden voor de voordelen van

beschermde leden. Een stijging in het inflatiepercentage van 1,0% zou leiden tot een stijging van £110 miljoen in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichting van de Plannen (wat waarschijnlijk gedeeltelijk gecompenseerd zal worden door een stijging in de waarde van activa). De stijging in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichting ten gevolge van een lid dat een jaar langer leeft, zou ongeveer £40 miljoen bedragen.

Er bestaat bovendien een volatiliteitsrisico van de activa wat resulteert in lagere financieringsniveaus in de Plannen.

Ierland

De waardering van de toegezegd-pensioenverplichting voor de Plannen in Ierland is in het bijzonder gevoelig aan wijzigingen in de belangrijkste veronderstellingen, zoals hieronder beschreven:

De verdisconteringsvoet is gekozen op basis van actuariel advies en rekening houdend met de looptijd van de verplichtingen. Een daling in de verdisconteringsvoet van 1,0% zou leiden tot een stijging van €19 miljoen in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichtingen van de Plannen (wat waarschijnlijk gedeeltelijk gecompenseerd zal worden door een stijging in de waarde van activa). De aangenomen inflatieveronderstelling is consistent met de gebruikte verdisconteringsvoet. Het wordt gebruikt om de veronderstellingen te bepalen voor pensioenverhogingen en uitgestelde herwaarderingen die gebruikt worden voor de voordelen van beschermde leden. Een stijging in het inflatiepercentage van 1,0% zou leiden tot een stijging van €19 miljoen in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichting van de Plannen (wat waarschijnlijk gedeeltelijk gecompenseerd zal worden door een stijging in de waarde van activa). De stijging in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichting ten gevolge van een lid dat een jaar langer leeft, zou ongeveer €4 miljoen bedragen.

Er bestaat bovendien een volatiliteitsrisico van de activa wat resulteert in lagere financieringsniveaus in de Plannen.

Toelichting 22 – Vergoeding op basis van aandelen

Op 23 juni 2004 heeft de Raad van Bestuur een aandelenoptieplan ingevoerd om het management en senior personeelsleden te belonen. Het plan keurt de uitgifte goed van maximum 3.500.000 opties die jaarlijks zullen toegekend worden over een periode van 5 jaar. Vanaf 2004 tot en met 2008 werden er elk jaar toekenningen gedaan onder dit plan (SOP 2004, SOP 2005, SOP 2006, SOP 2007 en SOP 2008). De toegekende opties vanaf 2004 tot en met 2008 werden met 3 jaar verlengd volgens de beslissing van de Raad van Bestuur op 21 april 2009.

Op 7 juli 2009 heeft de Raad van Bestuur een nieuw aandelenoptieplan ingevoerd met gelijkaardige voorwaarden, dat de uitgifte goedkeurt van maximum 3.000.000 opties over 5 jaar (SOP 2009, SOP 2010, SOP 2011, SOP 2012 en SOP 2013). Op 18 december 2013 heeft de Raad van Bestuur dit plan met 1 jaar verlengd (SOP 2014) en de toekenning goedgekeurd van 1.000.000 opties.

Op 19 december 2014 heeft de Raad van Bestuur een nieuw aandelenoptieplan ingevoerd met gelijkaardige voorwaarden: het plan keurt de uitgifte goed van maximum 5.000.000 opties die jaarlijks zullen toegekend worden over een periode van 5 jaar, met een jaarlijks maximum van 1.000.000 opties. In 2015, 2016, 2017, 2018 en in 2019 werden er toekenningen gedaan onder dit plan (SOP 2015, SOP 2016, SOP 2017, SOP 2018 en SOP 2019).

Elke optie geeft de begunstigde het recht om één Etex NV aandeel te kopen aan een uitoefenkoers bepaald op toekenningsdatum, en is maandelijks uitoefenbaar gedurende 4 jaar. Aan elke begunstigde van een optie wordt ook een putoptie toegekend waarbij de verworven aandelen onder het aandelenoptieplan terug verkocht kunnen worden aan de Groep aan een prijs die wordt bepaald in elke uitoefenperiode van de putoptie, die gelijkaardig is aan de uitoefenperiode van het aandelenoptieplan.

Reële waarde van de opties toegekend tijdens de periode

De reële waarde van de ontvangen diensten in ruil voor aandelenopties is gebaseerd op de reële waarde van de toegekende aandelenopties, gewaardeerd aan de hand van het "Black & Scholes"-model met de volgende inputs:

	2018	2019
Verwachte volatiliteit (% pa)	20,00	20,00
Risicovrije rentevoet (% pa)	0,33	-0,04
Verwachte dividendverhoging (% pa)	10,00	10,00
Verbeuringspercentage voor mogelijkheid tot uitoefenen (% pa)	-	-
Vertrekpercentage na mogelijkheid tot uitoefenen (% pa)	1,00	1,00
Aandelenprijs (zoals geschat)	33,65	29,35
Verwachte vervroegde uitoefening van opties	5-6 jaar	5-6 jaar
Reële waarde per toegekende instrument bepaald op toekenningsdatum (€)	4,83	3,50

De verwachte volatiliteit is lichtjes lager dan die van industriële Belgische beursgenoteerde ondernemingen (25%), omdat de markratio's vast zijn voor de gehele uitoefenperiode van de optie.

Ten gevolge van nieuw toegekende aandelenopties in het huidige jaar en de stijging van de reële waarde van de opties toegekend in het verleden, maar nog niet uitgeoefend, heeft Etex tijdens het jaar een kost opgenomen voor vergoeding op basis van aandelen van €7.328

duizend (een kost van €5.211 duizend in 2018). De totale boekwaarde van de verplichting gerelateerd aan de aandelenoptieplannen bedraagt €18.573 duizend (€14.489 duizend in 2018) en wordt besproken onder "Verplichtingen voor personeelsbeloningen" zoals beschreven in toelichting 21.

Aandelenoptieplannen toegekend door de onderneming

Plan	Contractuele looptijd van een optie	Uitoefenperiode	Uitoefenkoers	Aantal nog uit te oefenen opties
SOP 2013	20.6.2020	Eenmaal per jaar vanaf 2016, tussen 1-6 en 20-6	27,76	188.500
SOP 2014	20.6.2021	Eenmaal per jaar vanaf 2017, tussen 1-6 en 20-6	30,09	181.500
SOP 2015	20.6.2022	Eenmaal per jaar vanaf 2018, tussen 1-6 en 20-6	32,83	430.625
SOP 2016	20.6.2023	Eenmaal per jaar vanaf 2019, tussen 1-6 en 20-6	26,74	767.340
SOP 2017	20.6.2024	Eenmaal per jaar vanaf 2020, tussen 1-6 en 20-6	33,23	738.153
SOP 2018	20.6.2025	Eenmaal per jaar vanaf 2021, tussen 1-6 en 20-7	33,65	851.499
SOP 2019	20.6.2026	Eenmaal per jaar vanaf 2022, tussen 1-6 en 20-8	29,35	789.071

Details van de aandelenopties uitstaand tijdens het jaar

In duizenden EUR	2018		2019	
	Aantal aandelenopties	Gewogen gemiddelde uitoefenkoers	Aantal aandelenopties	Gewogen gemiddelde uitoefenkoers
Uitstaand bij het begin van het jaar	4.795.531	27,95	3.947.103	30,81
Toegekend tijdens het jaar	870.000	33,65	791.000	29,35
Verbeurd tijdens het jaar	-90.666	30,43	-37.817	32,00
Uitgeoefend tijdens het jaar	-1.144.762	26,65	-740.098	29,16
Vervallen tijdens het jaar	-483.000	17,54	-13.500	24,22
Uitstaand op het einde van het jaar	3.947.103	30,81	3.946.688	30,83
<i>Waarvan uitoefenbaar op het einde van het jaar</i>	<i>754.000</i>	<i>27,15</i>	<i>800.625</i>	<i>31,02</i>

Voor putopties op aandelen uitgeoefend tijdens de periode bedroeg de gewogen gemiddelde aandelenprijs €33,54 (€31,62 in 2018).

Toelichting 23 – Leningen

In duizenden EUR	2018	2019
Bankleningen	512.095	200.442
Overige financiële leningen	6.892	5.418
Lease verplichtingen	3.852	96.011
Totaal financiële langetermijnverplichtingen	522.839	301.871

In duizenden EUR	2018	2019
Bankleningen	19.947	13.705
Voorschot op rekening courant	6.981	521

Overige financiële leningen	169.817	191.202
Lease verplichtingen	181	24.056
Totaal financiële kortetermijnverplichtingen	196.926	229.484

In oktober 2018 tekende Etex de documentatie voor de herfinanciering van een gesyndiceerde kredietfaciliteit van €600 miljoen voor een periode van 5 jaar (verlengbaar tot 7 jaar) met een pool van 12 kernbanken. Die gesyndiceerde faciliteit werd opgenomen voor €0 miljoen per eind 2019 (opgenomen voor € 185 miljoen per eind 2018). De afname in het gebruik van deze faciliteit wordt verklaard door de sterke kasstroomgeneratie bij Etex in 2019, evenals door de ontvangst van opbrengsten uit de verkoop van Marley UK, de klei- en betontegelactiviteiten in het VK van Etex, in september 2019.

Etex gebruikt ook een Schuldschein-lening van €185 miljoen (€300 miljoen in 2018) en een Commercial Paper-programma van €200 miljoen, opgenomen tegen €153,0 miljoen per eind 2019 (€127,2 miljoen per eind 2018). De afname van € 115 miljoen in het Schuldschein-bedrag ten opzichte van 2018 werd gerealiseerd door de vervroegde terugbetaling van de 5- en 7-jarige tranches met variabele rente van de Schuldschein, die naar verwachting zouden vervallen in 2021 en 2023. Deze vervroegde betaling was mogelijk met de opbrengsten van de verkoop van Marley UK, zoals eerder vermeld.

In 2019 bleef Etex haar non-recourse factoringprogramma van €200 miljoen gebruiken, waarmee vorderingen op klanten van 15 entiteiten in 10 Europese landen op non-recourse basis worden verkocht aan een pool van banken. Per eind 2019 werd via dat programma €190,6 miljoen gefinancierd, waarvan €153,7 miljoen in aanmerking kwam voor het niet langer opnemen van handelsvorderingen.

De gebruiksmogelijkheden van de Syndicated Loan Facility kunnen in euro of andere vrij beschikbare valuta's zijn, zoals overeengekomen. De te betalen rente wordt berekend tegen het relevante interbancaire tarief voor de periode van het gebruik dat door de leningnemer is gekozen, met een ondergrens van 0%, plus de toepasselijke marge. De Kredietfaciliteit en Schuldscheinlening bevatten een aantal operationele convenanten, waaronder beperkingen op het verstrekken van zekerheden aan kredietverstrekkers, het bedrag van externe leningen aan dochterondernemingen en beperkingen op de verwerving en verkoop van materiële activa. Ze bevatten ook financiële convenanten die met name een vereiste verhouding van de geconsolideerde nettoschuld / geconsolideerde EBITDA van de Groep omvatten. We verwijzen ook naar toelichting 16.

Transactiekosten voor de nieuwe gesyndiceerde lening en voor de Schuldscheinlening van 2016 zijn bij de eerste opname in mindering gebracht op de lening en worden afgeschreven gedurende de looptijd van de verlengde lening. Het nog te amortiseren bedrag ultimo 2019 bedraagt €2.149 duizend (ultimo 2018 €2.811 duizend).

Ten slotte vertrouwt de Groep voor zijn lokale financiering op enkele langetermijn- en kortetermijnfaciliteiten bij lokale banken voor een totaalbedrag van €38,2 miljoen eind 2019 (€57,9 miljoen eind 2018). In Latijns-Amerika is Brazilië het enige land met materiële lokale financiering. Brazilië heeft een totaal opgenomen bedrag van €4,9 miljoen, geleend in Braziliaanse real (€14,3 miljoen aan het einde van 2018) met een looptijd tot in 2020. Het wordt gebruikt om een deel van de nieuwe Santa Cruz-fabriek te financieren. Roemenië heeft een externe lening voor een totaal bedrag van €12,2 miljoen dat in Roemeense Leu met ING Roemenië is geleend (€14,7 miljoen aan het einde van 2018), de lening wordt gebruikt om een deel van de Turceni-fabriek te financieren. Indonesië heeft een lening van €10,9 miljoen afgesloten met BNPPF Brussels die vervalt in 2021 (€16,3 miljoen aan het einde van 2018). De lening wordt gebruikt om een deel van de investering in de nieuwe West-Java-fabriek te financieren. Pladur Gypsum Spain wordt gefinancierd met gesubsidieerde leningen door de Spaanse overheid voor €6,9 miljoen (€8.1 miljoen aan het einde van 2018).

Het beheer van het rentevoetrisico wordt beschreven in toelichting 16.

Netto financiële schuld

De netto financiële schuldpositie wordt als volgt berekend:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Langetermijnleningen	522.839	301.871
Kortlopend deel van leningen	196.926	229.484
Vlottende financiële activa	-1.803	-7.070
Geldmiddelen en kasequivalenten	-134.164	-193.031
Netto financiële schuld	583.798	331.254

Lease verplichtingen

De Groep huurt verschillende materiële vaste activa. Door de toepassing van IFRS 16 - leaseovereenkomsten zijn de toekomstige minimale leasebetalingen op 01.01.2019 met 109.927 duizend euro gestegen. Op de aanvangsdatum van de lease neemt de Groep de gebruiksrechtenactiva (zie Toelichting 7 – Materiële vaste activa) en de leaseverplichting op, dewelke wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de leasebetalingen die over de leasetermijn moeten worden gedaan. De Groep presenteert betaalde rente op haar

leaseverplichtingen als financieringsactiviteiten in het kasstroomoverzicht (zie Geconsolideerd kasstroomoverzicht) en als rentelasten op financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs in de winst-en-verliesrekening (zie Toelichting 5 – Financiële inkomsten en kosten). De toekomstige minimale leasebetalingen, rentebetalingen en de contante waarde van de betalingen zijn als volgt:

	2018			2019		
	Minimumlease betalingen	Rente	Actuele waarde	Minimumlease betalingen	Rente	Actuele waarde
Minder dan 1 jaar	391	-210	181	27.722	-3.666	24.056
Tussen 1 en 5 jaar	2.586	-1.080	1.506	64.377	-8.744	55.633
Meer dan 5 jaar	2.779	-433	2.346	53.540	-13.162	40.378
Totaal	5.756	-1.723	4.033	145.639	-25.572	120.067

Niet-gekapitaliseerde leasebetalingen

De Groep past de vrijstelling voor kortlopende leaseovereenkomsten toe op haar korte termijn leasecontracten (dwz die leaseovereenkomsten zonder aankoopoptie met een leasetermijn van 12 maanden of minder vanaf de ingangsdatum). De Groep past ook de vrijstelling voor opname toe voor leaseovereenkomsten met betrekking tot activa die een geringe waarde hebben. Leasebetalingen op kortlopende leaseovereenkomsten en leaseovereenkomsten van activa met een geringe waarde worden lineair over de leaseperiode als kost opgenomen. De variabele leasebetalingen die niet afhankelijk zijn van een index of tarief, worden als kost opgenomen in de periode waarin de gebeurtenis of omstandigheid die de betaling veroorzaakt plaatsvindt. De totale kosten voor niet-gekapitaliseerde leasebetalingen die in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2019 zijn opgenomen, bedragen €6.272 duizend. Toekomstige toegezegde niet-gekapitaliseerde leasebetalingen zijn als volgt:

	2019			Totaal
	Minder dan 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Meer dan 5 jaar	
Korte-termijn contracten	2.653	-	-	2.653
Lage waarden contracten	375	468	154	997
Totaal	3.028	468	154	3.650

Variabele leasebetalingen die niet afhankelijk zijn van een index of tarief zijn niet materieel.

Toelichting 24 – Uitgestelde belastingen

<i>In duizenden EUR</i>	Activa	Verplichting	Netto
Netto boekwaarde op 31 december 2018	83.996	95.924	-11.928
Wisselkoersverschillen	372	-2.009	2.381
Opgenomen in winst- en verliesrekening	23.773	10.540	13.233
Opgenomen in eigen vermogen	-	-15.603	15.603
Wijziging in de consolidatiekring	188	-3.780	3.968
Hyperinflatie - effect van het jaar via financieel resultaat	-	1.321	-1.321
Verrekening	-10.296	-10.296	-
Netto boekwaarde op 31 december 2019	98.033	76.097	21.936

De uitgestelde belastingactiva en -verplichtingen zijn toe te rekenen aan volgende elementen:

<i>In duizenden EUR</i>	2018		2019		2018	2019	Variantie
	Activa	Passiva	Activa	Passiva	Net	Net	
Materiële vaste activa	10.974	147.184	5.992	138.604	-136.210	-132.612	3.598
Immateriële vaste activa	1.774	34.300	2.295	28.623	-32.526	-26.328	6.198
Activa voor personeelsbeloningen	5.943	807	4.043	1.346	5.136	2.697	-2.439
Voorraden	7.398	1.066	5.432	1.315	6.332	4.117	-2.215

Handels- & overige vorderingen	4.461	623	4.755	646	3.838	4.109	271
Overige activa	7.212	758	7.973	1.358	6.454	6.615	161
Voorzieningen	17.996	2.799	14.959	4.112	15.197	10.847	-4.350
Verplichtingen voor personeelsbeloningen	34.180	97	50.114	382	34.083	49.732	15.649
Leningen	-64	201	11.005	1.683	-265	9.322	9.587
Overige langetermijnverplichtingen	310	463	261	389	-153	-128	25
Kortetermijnverplichtingen	13.411	1.295	17.349	1.567	12.116	15.782	3.666
Overgedragen fiscale verliezen	182.488		197.874		182.488	197.874	15.386
Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen	-108.419		-120.091		-108.419	-120.091	-11.672
Verrekening per belastbare entiteit	-93.669	-93.669	-103.927	-103.927		-	-
Totaal	83.996	95.924	98.033	76.097	-11.929	21.936	33.865

Uitgestelde belastingen werden niet opgenomen met betrekking tot overgedragen fiscale verliezen voor een bedrag van €119.307 duizend (€106.185 duizend in 2018) en netto verrekenbare tijdelijke verschillen voor €784 duizend (€2.234 duizend in 2018) wanneer het niet waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winst zal zijn waartegen de Groep deze verliezen en/of tijdelijke verschillen kan afzetten.

Het bedrag van uitgestelde belastingvorderingen berekend op overgedragen fiscale verliezen wordt hieronder uiteengezet per jaar waarin de fiscale verliezen zullen vervallen, vóór vermindering van niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen:

Vervaljaar	Uitgestelde
2020	88
2021	1.276
2022	2.652
2023	42
2024 of later	5.430
Zonder vervaldatum	188.385
Totaal	197.874

Toelichting 25 – Handels- en overige schulden

Langetermijnverplichtingen

In duizenden EUR	2018	2019
Uitgestelde inkomsten - Overheidssubsidies	20.950	19.864
Overige verplichtingen	7.603	541
Totaal	28.553	20.405

De Groep heeft een aantal overheidssubsidies ontvangen met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa. Deze overheidssubsidies worden opgenomen in de balans als uitgestelde inkomsten voor €19.864 duizend (€20.950 duizend in 2018) en afgeschreven over de gebruiksduur van de activa. Alle voorwaarden verbonden aan deze subsidies werden nagekomen.

Kortetermijnverplichtingen

In duizenden EUR	2018	2019
Handelsschulden	486.817	452.502
Overige schulden	185.865	191.143
Totaal	672.682	643.645

De overige schulden bevatten:

In duizenden EUR	2018	2019
Te betalen winstbelastingen	25.495	36.271
Overige te betalen belastingen	37.339	27.920
Te betalen verloning	63.311	69.922

Te betalen sociale zekerheid	26.759	22.731
Uitgestelde inkomsten en toe te rekenen kosten	12.133	12.494
Afgeleide financiële instrumenten met negatieve reële waarden	11.391	13.880
Te betalen dividenden	46	41
Bedrag verschuldigd aan klanten voor projecten in uitvoering	43	-
In contanten ontvangen kortetermijnwaarborgen	1.424	804
Overige	7.924	7.079
Totaal	185.865	191.142

Toelichting 26 – Gedetailleerd kasstroomoverzicht

(a) Afschrijvingen en waardeverminderingverliezen

2019

<i>In duizenden EUR</i>	Materiële vaste activa (toelichting 7)	Immateriële vaste activa (toelichting 8, 9)	Vastgoed- beleggingen (toelichting 10)	Activa beschikbaar voor verkoop (toelichting 11)	Totaal
Afschrijvingen op materiële vaste activa	168.378	-	128	-	168.506
Afschrijvingen op immateriële vaste activa	-	21.347	-	-	21.347
Bijzondere waardeverminderingverliezen	65.029	32.961	815	-	98.805
Totaal	233.407	54.308	943	-	288.658

2018

<i>In duizenden EUR</i>	Materiële vaste activa (toelichting 7)	Immateriële vaste activa (toelichting 8, 9)	Vastgoed- beleggingen (toelichting 10)	Activa beschikbaar voor verkoop (toelichting 11)	Totaal
Afschrijvingen op materiële vaste activa	136.348	-	322	-	136.670
Afschrijvingen op immateriële vaste activa	-	22.623	-	-	22.623
Bijzondere waardeverminderingverliezen	4.175	1.125	5.289	-46	10.543
Totaal	140.523	23.748	5.611	-46	169.836

B. Winsten (verliezen) uit de verkoop en buitengebruikstelling van immateriële vaste activa en materiële vaste activa

2019

<i>In duizenden EUR</i>	Materiële vaste activa (toelichting 7)	Immateriële vaste activa (toelichting 8, 9)	Vastgoed- beleggingen (toelichting 10)	Activa beschikbaar voor verkoop (toelichting 11)	Totaal
Inkomsten uit verkoop	7.608	-	1	82	7.691
Netto boekwaarde verkopen	-4.311	-	-1	-50	-4.362
Winsten (verliezen) op verkopen	3.297	-	-	32	3.329
Verliezen bij buitengebruikstellingen					-
Totaal	3.297	-	-	32	3.329

2018

<i>In duizenden EUR</i>	Materiële vaste activa	Immateriële vaste activa	Vastgoed- beleggingen	Activa beschikbaar voor verkoop	Totaal
-------------------------	------------------------	--------------------------	--------------------------	------------------------------------	--------

	(toelichting 7)	(toelichting 8, 9)	(toelichting 10)	(toelichting 11)	
Inkomsten uit verkoop	2.869	189	32.881	1.106	37.045
Netto boekwaarde verkopen	-1.941	-189	-4.388	-644	-7.162
Winsten (verliezen) op verkopen	928	-	28.493	461	29.882
Verliezen bij buitengebruikstellingen	-	-	-	-	-
Totaal	928	-	28.493	461	29.882

C. Investeringsuitgaven

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Materiële vaste activa (toelichting 7)	154.478	163.981
Immateriële vaste activa (toelichting 9)	37.840	4.917
Vastgoedbeleggingen (toelichting 10)	27	240
Totaal	192.345	169.138

Materiële vaste activa - leased	-	34.245
Totaal - Investeringsuitgaven - leased	-	34.245

Materiële vaste activa - gekocht	154.478	129.736
Immateriële vaste activa - gekocht	37.840	4.917
Vastgoedbeleggingen - gekocht	27	240
Totaal - Investeringsuitgaven - gekocht	192.345	134.893

D. Wijzigingen in werkkapitaal, voorzieningen en personeelsbeloningen

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Vorraden	10.592	12.946
Handels- en overige vorderingen, handels- en overige schulden	-40.829	-5.431
Voorzieningen	5.988	-9.937
Personeelsbeloningen	-15.963	-21.921
Totaal	-40.212	-24.343

E. Ontvangen rentes en dividenden

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Ontvangen rente	4.577	6.286
Ontvangen dividenden	76	49
Dividenden geassocieerde vennootschappen	761	927
Totaal	5.414	7.262

F. Reconciliatie van de belastingen (in resultaat) – betaalde belastingen

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Winstbelastingen	-49.635	-57.733
Wijzigingen in uitgestelde belastingen	-7.721	-13.233

Wijzigingen in te betalen belastingen/belastingvorderingen	1.242	5.617
Betaalde belastingen	-56.115	-65.348

G. Betaalde dividenden

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Dividend Etex N.V.	-41.427	-45.335
Minderheidsbelangen	-2.307	-2.039
Wijzigingen te betalen dividenden	-	-5
Wisselkoersverschillen	-128	-295
Totaal betaalde dividenden	-43.862	-47.675

H. Wijzigingen in verplichtingen ten gevolge van financiële schulden

2019

Geen kaswijzigingen

<i>In duizenden EUR</i>	1 januari 2019	Kas- stromen	Valuta bewegingen	Nieuwe leases	Overdracht g Invoer In scope IFRS16	Uit scope	31 december 2019	
Bankleningen	512.095	-303.556	-211	-	-7.886	-	200.442	
Overige financiële leningen	6.892	6	1	-	-1.481	-	5.418	
Langetermijn lease verplichting	3.852	-5.300	1.111	34.245	-24.078	86.823	-642	96.011
Langetermijn financiële verplichtingen	522.839	308.850	901	34.245	-33.445	86.823	-642	301.871
Bankleningen	19.947	-13.408	-720	-	7.886	-	13.705	
Voorschot in rekening courant	6.981	-6.458	-2	-	-	-	521	
Overige financiële leningen	169.817	19.110	795	-	1.481	-1	191.202	
Kortetermijn lease verplichting	181	-23.159	142	-	24.078	23.104	-290	24.056
Kortetermijn financiële verplichtingen	196.926	-23.915	215	-	33.445	23.104	-291	229.484
Totaal leningen	719.765	332.765	1.116	34.245	-	109.927	-933	531.355

2018

Geen kaswijzigingen

<i>In duizenden EUR</i>	1 januari 2018	Kas- stromen	Valuta bewegingen	Nieuwe leases	Overdracht In scope	Uit scope	31 december 2018
Bankleningen	514.363	16.969	-1.177	-	-18.060	-	512.095
Overige financiële leningen	11.213	-3.118	-2	-	-1.201	-	6.892

Langetermijn lease verplichting	4.159	-157		31	-181	-		3.852
Langetermijn financiële verplichtingen	529.735	13.694	-1.179	31	-19.442	-	-	522.839
Bankleningen	19.633	-17.059	-687		18.060			19.947
Voorschot in rekening courant	3.045	3.939	-3					6.981
Overige financiële leningen	190.271	-21.406	-249		1.201			169.817
Kortetermijn lease verplichting	220	-220	-		181			181
Kortetermijn financiële verplichtingen	213.169	-34.746	-939	-	19.442	-	-	196.926
Totaal leningen	742.904	-21.052	-2.118	31	-	-	-	719.765

Toelichting 27 – Transacties met betrokken partijen

Transacties tussen Etex en haar dochterondernemingen die betrokken partijen zijn, werden geëlimineerd bij de consolidatie en worden derhalve niet besproken in de toelichtingen. Transacties met deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en joint ventures worden besproken in toelichting 12.

Transacties met leden van de Raad van Bestuur en het Executief Comité:

<i>In duizenden EUR</i>	2018	2019
Raad van Bestuur:		
<i>Kortetermijnpersoneelsbeloningen</i>	762	824
Executief Comité:		
<i>Kortetermijnpersoneelsbeloningen</i>	5.955	4.541
<i>Post-tewerkstellingsvergoedingen</i>	425	590
<i>Vergoeding op basis van aandelen</i>	707	992
<i>Aantal opties toegekend tijdens het jaar</i>	162.500	145.000

Transacties met ondernemingen waarin leden van de Raad van Bestuur actief zijn, zijn aan marktconforme voorwaarden en immaterieel in hun geheel.

Toelichting 28 – Erelonen van de Commissaris

De wereldwijde erelonen van de Commissaris bedroegen €2.145 duizend (€2.070 duizend in 2018). De vergoedingen betaald aan de Commissaris voor bijstand en advies bedroegen €757 duizend (€138 duizend in 2018), waarvan €63 duizend voor Overige opdrachten gelinkt aan het mandaat van Commissaris en voor €694 duizend voor belastingsadvies en andere adviesdiensten.

Toelichting 29 – Etex ondernemingen

De belangrijkste ondernemingen opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening worden hieronder opgelijst. Een volledige lijst van de Groepsondernemingen met hun maatschappelijke zetel zal neergelegd worden bij de Nationale Bank van België samen met de geconsolideerde jaarrekening.

		% eigen-vermogensbelang	
		2018	2019
Europa			
Oostenrijk	Etex Building Performance GmbH	100%	100%
België	Comptoir du Bâtiment N.V.	100%	100%
	Creaton Benelux N.V.	100%	100%
	Etergyp N.V.	100%	100%
	Eternit N.V.	100%	100%
	Etex Services N.V.	100%	100%
	Etex N.V.	100%	100%
	Etexco N.V.	100%	100%
	Euro Panels Overseas N.V.	100%	100%
	Microtherm N.V.	100%	100%
	Etex Building Performance N.V.	100%	100%
	Promat Research and Technology Center N.V.	100%	100%
Bosnië	Siniat Adria Gips LLC	100%	100%
Cyprus	Asmad Alci Ltd STI	100%	100%
Tsjechië	Promat s.r.o.	100%	100%
Denemarken	Etex Nordic A/S	100%	100%
Frankrijk	Etermat S.A.S.U.	100%	100%
	Eternit France S.A.S.U.	100%	100%
	Eternit S.A.S.U.	100%	100%
	Etex Matériaux de Construction S.A.S.	100%	100%
	Nidaplast-Honeycombs S.A.S.	100%	0%
	Papeteries de Bègles S.A.S.	100%	100%
	Pladur France SAS	100%	100%
	Promat S.A.S.	100%	100%
	Etex France Building Performance S.A.	100%	100%
Etex Building Performance International S.A.S.	100%	100%	

% eigen-vermogensbelang

		2018	2019
Duitsland	Promat Service GmbH	100%	100%
	Creaton GmbH	99,98%	99,98%
	Creaton Produktions GmbH	99,98%	99,98%
	El-Tec	51%	51%
	Eternit GmbH	100%	100%
	Eternit Management Holding GmbH	100%	100%
	Etex Holding GmbH	100%	100%
	Promat Holding GmbH	100%	100%
	Etex Building Performance GmbH	100%	100%
	Wanit Fulgurit GmbH	100%	100%
Hongarije	Creaton South-East Europe Kft.	100%	100%
Italië	Edilit S.r.l.	100%	100%
	Immogit S.r.l.	100%	100%
	Etex Italia	100%	100%
	Promat S.p.A.	100%	100%
	Etex Building Performance S.p.A.	100%	100%
	Siniat Holding Italy S.r.l.	100%	100%
Ierland	Tegral Building Products Ltd.	100%	100%
	Tegral Holdings Ltd.	100%	100%
Lithouwen	UAB Eternit Baltic	100%	100%
Luxemburg	EASA S.A.	100%	100%
	Eternit Investment S.à.r.l.	100%	100%
	Etex Asia S.A.	100%	100%
	Etex Finance S.A.	100%	100%
	Maretex S.A.	100%	100%
	Marley Tile S.A.	100%	100%
	Merilux S.à.r.l.	100%	100%
	Poly Ré S.A.	100%	100%
Nederland	Eternit Holding B.V.	100%	100%
	Eternit B.V.	100%	100%
	Nefibouw B.V.	100%	100%
	Etex Building Performance B.V.	100%	100%

% eigen-vermogensbelang

		2018	2019
Polen	Etex Building Materials Polska Sp. z o.o.	100%	100%
	Promat TOP Sp. z o.o.	100%	100%
	Siniat Polska Sp. z o.o.	100%	100%
	Siniat Sp. z o.o.	100%	100%
Portugal	EPISA SL	100%	100%
	Umbelino Monteiro S.A.	100%	0%
Roemenië	Etex Building Performance S.A.	100%	100%
Rusland	Etex Russia	100%	100%
Servië	Siniat Gips Beocin Ltd	100%	100%
Slovakije	EBM Co s.r.o.	100%	100%
Slovenië	Promat d.o.o.	100%	100%
Spanje	Almería Gypsum S.A.	100%	100%
	Escayolas Marin SL	100%	100%
	Euronit Fachadas y Cubiertas S.L.	100%	100%
	Promat Ibérica S.A.	100%	100%
	Promat Inversiones S.L.	100%	100%
	Pladur Gypsum	100%	100%
Zwitserland	Etex Switzerland & Austria GmbH	100%	100%
	Polyfibre S.A.	100%	100%
Oekranië	Promat Ukraine	100%	100%
	Siniat Gips ALC	100%	100%
	Siniat Gips Ukraine LLC	100%	100%
Verenigd Koninkrijk	Crucible Gypsum Recycling Ltd	100%	100%
	EM Holdings UK Ltd.	100%	100%
	EOS Framing Limited	100%	100%
	EOS Offsite Solutions Limited	100%	100%
	Eternit UK Ltd.	100%	100%
	Etex (Exteriors) UK Limited	100%	100%
	Etex (U.K.) Limited	100%	100%
	Etex Building Performance UK Ltd.	100%	100%
	John Brash Ltd	100%	100%
	Marley Limited	100%	0%
	ML UK Holding Limited	100%	100%
	Promat Glasgow Ltd.	100%	100%
	Promat UK Ltd.	100%	100%
Latijns-Amerika			
Argentinië	Durlock S.A.	100%	100%
	Eternit Argentina S.A.	99,44%	99,44%
	Siniat Holding Argentina S.A.	100%	100%
Brazilië	Siniat Holding Brazil S.A.	100%	100%
	Siniat S.A. Mineração Indústria e Comércio	100%	100%
Chili	Empresas Pizarreño S.A.	99,83%	99,83%
	Centro de Servicios Compartidos SpA	99,79%	99,79%
	Inversiones Etex Chile Ltda.	100%	100%
	Inversiones San Lorenzo Chile S.A.	99,79%	99,79%
	Sociedad Industrial Pizarreño S.A.	99,66%	99,66%
	Sociedad Industrial Romeral S.A.	99,83%	99,83%

		% eigen-vermogensbelang	
		2018	2019
Colombia	Etex Colombia S.A.	99,95%	99,95%
	Gyplac S.A.	100%	100%
	Shared Services Colombia S.A.S	100%	100%
Mexico	Servicios de Gestion S.A. de C.V.	100%	100%
	Servicios Atacama S.A. de C.V.	99,79%	99,79%
Peru	Etex Peru S.A.C.	100%	100%
	Fabrica Peruana Eternit S.A.	89,16%	89,16%
Uruguay	Eternit Uruguay S.A.	97,50%	97,50%
Afrika, Azië, Oceanië, Noord-Amerika			
Australië	Promat Australia Pty Ltd.	100%	100%
China	Eternit Guangzhou Building Systems Ltd.	66,65%	66,65%
	Promat International (Asia Pacific) Ltd.	100%	100%
	Promat Shanghai Ltd.	100%	100%
Indië	Promat India	100%	100%
Indonesië	Etex BP Indonesia	92,62%	92,62%
Japan	Promat Japan	100%	100%
Maleisië	Promat (Malaysia) Sdn. Bhd.	100%	100%
Nigeria	Emenite Ltd.	56,87%	56,87%
	Eternit Ltd.	60,00%	60,00%
	Nigerite Ltd.	56,85%	56,85%
Singapore	Promat Building System Pte Ltd.	100%	100%
Zuid-Afrika	Marley SA (Pty) Ltd.	100%	100%
	Marley Building Systems	100%	100%
Verenigde Arabische	Promat Fire Protection LLC	100%	100%
Verenigde Staten van	Promat Inc.	100%	100%

Deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode

		% eigen-vermogensbelang	
		2018	2019
België	RBB N.V.	50%	50%
Chili	E2E	50%	50%
Duitsland	Lichtensteiner Brandschutzglas GmbH & Co. KG	50%	50%
	Oberlausitzer Tonbergbau GmbH	49,99%	49,99%
	Neuwieder Brandschutzglas GmbH	50%	50%
Polen	Kopalnia Gipsu Leszcze S.A.	50%	50%
	Nida Media Sp. z o.o.	50%	50%
Zwitserland	Promat AG	26%	26%
Thailand	Rothenburg FAR Company LTD.	50%	0%

Toelichting 30 – Gebeurtenissen na balansdatum

Terwijl de coronavirus pandemie (COVID-19) zich blijft ontwikkelen en een toenemend aantal landen strenge inperkingsmaatregelen aankondigt, staan bedrijven over de hele wereld onder druk. Etex is geen uitzondering en de impact van de virusuitbraak op ons bedrijf blijft evolueren. Bovendien is een aantal Etex-collega's besmet met het virus. Voortdurende inperkende maatregelen kunnen de resultaten van onze activiteiten, financiële positie en nettoactiva in 2020 negatief beïnvloeden. Op vandaag moesten sommige van onze productielocaties hun activiteiten stopzetten, terwijl we op specifieke markten een aanzienlijke vertraging in vraag ervaren. We hebben beperkte zichtbaarheid over de mogelijke impact van het virus op onze markten in de komende maanden. Elke verstoring is onzeker, maar we beschikken over robuuste instrumenten voor beheer en management om eventuele gevolgen te beperken en het uitgavniveau nauwlettend te volgen. In dit stadium kunnen we de impact van deze wereldwijde crisis op onze financiële prestaties in het algemeen niet inschatten. Desalniettemin zijn we ervan overtuigd dat onze strakke controle over de kosten het heden en de toekomst van Etex zal

veiligstellen, gezien onze sterke financiële positie, sterke balans eind 2019, beschikbare financiële middelen en een zorgvuldig beheer van onze kaspositie.

Niet-geconsolideerde jaarrekening van Etex N.V.

De jaarrekening van Etex N.V. wordt hieronder gepresenteerd in verkorte vorm.

Overeenkomstig het Belgische Wetboek van Vennootschappen, zal de jaarrekening van Etex N.V. samen met verslag van de Raad van Bestuur en het verslag van de Commissaris neergelegd worden bij de Nationale Bank van België.

Deze documenten zijn bovendien verkrijgbaar op verzoek:

Etex N.V.

Group Finance Department
Passport Building | Luchthaven Brussel Nationaal | Gebouw 1K
1930 Zaventem

De Commissaris heeft een oordeel zonder voorbehoud gegeven op de statutaire jaarrekening van Etex N.V.

Verkorte balans

<i>in duizenden EUR</i>	2018	2019
Vaste activa	1.337.235	1.704.979
Materiële en immateriële vaste activa	4.359	4.166
Financiële activa	1.332.876	1.700.813
Vlottende activa	150.788	12.990
TOTAAL ACTIVA	1.488.023	1.717.969
Kapitaal en reserves	1.117.228	1.096.134
Kapitaal	2.533	2.533
Uitgiftepremie	743	743
Reserves	1.113.952	1.092.858
Voorzieningen	10.081	9.427
Schuldeisers	360.714	612.408
TOTAAL PASSIVA	1.488.023	1.717.969

Verkorte winst- en verliesrekening

<i>in duizenden EUR</i>	2018	2019
Bedrijfsinkomsten	28.369	49.189
Bedrijfskosten	-35.637	-45.651
Bedrijfsresultaat	-7.268	3.538
Financiële resultaat	70.891	-272
Winst / (verlies) vóór belastingen	63.623	3.267
Belastingen	-22	-338
Winst / (verlies) van het jaar	63.601	2.928
Ontrekking aan de belastingvrije reserves	-	-
Toe te rekenen winst / (verlies) van het jaar	63.601	2.928

Het financiële resultaat omvat eenmalige opbrengsten en kosten voor €3.785 duizend in 2019, en €-22 duizend in 2018.

Winstuitkering

De Raad van Bestuur zal aan de Algemene Vergadering op 27 mei 2020 een nettodividend voorstellen van €0,2030 per aandeel. Het voorgestelde brutodividend is €0,29 per aandeel.

Bestemmingsrekening

<i>in duizenden EUR</i>	2018	2019
Te bestemmen winst / (verlies)	63.797	2.928
Te bestemmen winst / (verlies) van het jaar	63.601	2.928
Overgedragen resultaat	196	-
Toewijzing van het resultaat	63.797	2.928
Overdracht naar/van reserves	-196	21.095
Overgedragen resultaat	-15.555	
Uit te keren winst	-48.046	-24.023

Statutaire nominaties

Het mandaat van Mr. Gustavo Oviedo zal vervallen op het einde van de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 27 mei 2020. Rekening houdend met het advies van de Selectie- en Remuneratiecommissie, stelt de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor om zijn mandaat te verlengen voor een periode van drie jaar die afloopt aan het einde van de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders 2023.

Het mandaat van de heer Philippe Vlerick vervalt ook aan het einde van de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 27 mei 2020. Hij zal niet herkiesbaar zijn.

Het mandaat van de heer Pierre Vareille eindigde op 29 oktober 2019 na zijn ontslag.

De Raad van Bestuur wenst de heren Philippe Vlerick en Pierre Vareille oprecht te bedanken voor hun waardevolle adviezen als bestuurder van de Vennootschap.

De Selectie- en Remuneratiecommissie is bezig met het zoeken naar twee kandidaten die zullen voorgesteld worden voor benoeming als bestuurder aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Woordenlijst

Onderstaande definities hebben betrekking op niet-IFRS prestatie-indicatoren.

Bedrijfsresultaat ("EBIT") (winst vóór interest en belastingen)

Earnings before interest and taxes -
Inkomsten uit activiteiten, vóór financiële kosten en inkomsten, deel van het resultaat in deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en belastingen.

Eenmalige opbrengsten en kosten

Elementen van de winst- en verliesrekening gerelateerd aan significante herstructureringsmaatregelen, gezondheidsclaims, herstel van milieuschade, belangrijke geschillen en bijzondere waardeverminderingen op goodwill, inkomsten of kosten uit de verkoop van activiteiten of activa buiten werking en andere significante éénmalige effecten zoals die met betrekking tot de afwikkeling van langetermijnpersoneelsbeloningen.

Effectief belastingtarief

Belastingen gedeeld door de winst vóór belastingen en vóór het deel van het resultaat in deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode, uitgedrukt als een percentage.

Geïnvesteed vermogen

Niet-cash werkkapitaal plus materiële vaste activa, goodwill en immateriële vaste activa, vastgoedbeleggingen en vaste activa beschikbaar voor verkoop.

Genormaliseerde nettowinst (Deel van de Groep)

Nettowinst van het jaar vóór eenmalige opbrengsten en kosten, na fiscale impact en toe te rekenen aan aandeelhouders van de Groep.

Genormaliseerd bedrijfsresultaat (REBIT)

Recurring operating income -
Inkomsten uit activiteiten vóór eenmalige opbrengsten en kosten en vóór financiële kosten en inkomsten, deel van het resultaat in deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en belastingen.

Genormaliseerde operationele kasstroom ("REBITDA")

Recurring operating cash flow -
Genormaliseerd bedrijfsresultaat vóór afschrijvingskosten en bijzondere waardevermindering-verliezen op materiële en immateriële vaste activa.

Genormaliseerde uitkeringsvoet

Brutodividend per aandeel gedeeld door de genormaliseerde nettowinst (Deel van de Groep) per aandeel, uitgedrukt als een percentage.

Gewogen gemiddelde aantal aandelen

Aantal uitgegeven aandelen bij het begin van de periode aangepast voor het aantal aandelen geannuleerd of uitgegeven tijdens de periode, vermenigvuldigd met een gewogen tijdsfactor.

Gewogen gemiddelde nominaal belastingtarief

Nominaal belastingtarief per land toegepast op de winst vóór belastingen van elke entiteit gedeeld door het resultaat van de Groep vóór belastingen en vóór het deel van het resultaat in deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode, uitgedrukt als een percentage.

Investeringen

Aankoop van materiële vaste activa, immateriële vaste activa en vastgoedbeleggingen, exclusief verwervingen door bedrijfscombinaties.

Netto financiële schuld

Financiële korte- en langetermijnverplichtingen, inclusief financiële leases, minus vlottende financiële activa en geldmiddelen en kasequivalenten.

Nettowinst (Deel van de Groep)

Winst van het jaar, toe te rekenen aan aandeelhouders van de Groep

Omzet

Omvat de geleverde goederen en diensten gepresteerd door de Groep tijdens de periode, gefactureerd of te factureren, na disconto, kortingen en voorzieningen.

Operationele kasstroom of "EBITDA" (winst vóór rente, belastingen en afschrijvingen)

Earnings before interest, taxes, depreciation and amortisation -
Bedrijfsresultaat vóór afschrijvingskosten en bijzondere waardeverminderingverliezen op materiële en immateriële vaste activa.

Rendement op geïnvesteed vermogen ("ROCE")

Return on capital employed -
Bedrijfsresultaat gedeeld door het gemiddeld geïnvesteed vermogen (bij het begin van het jaar plus op het einde van het jaar, gedeeld door twee), uitgedrukt als een percentage.

Theoretische belastingen

Nominaal belastingtarief per land toegepast op de winst vóór belastingen van elke entiteit.

Vrije kasstroom

Vrije kasstroom is de som van de kasstroom uit bedrijfsactiviteiten, betaalde en ontvangen rente, ontvangen dividend minus investeringen.

ETEX NV
PassPort Building
Luchthaven Brussel Nationaal, Gebouw 1K
1930 Zaventem
Register of legal entities 0400.454.404 (Brussels)
www.etexgroup.com

**JAARVERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR
AAN DE GEWONE ALGEMENE VERGADERING VAN 27 MEI 2020
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING (EX ARTICLE 3:32 BCCA)**

Inleiding

2019 was een uitstekend jaar op het gebied van financiële prestaties, aangezien alle kernindicatoren recordniveaus bereikten. De omzet van Etex steeg in 2019 met 4,9% tot 2.940 miljoen EUR op vergelijkbare basis, wat resulteerde in een verbetering van de REBITDA met dubbele cijfers (+15,6% op vergelijkbare basis) tot 483 miljoen EUR. Hierdoor bereikte de REBITDA-marge 16,4% en steeg de netto recurrente winst met 12,7% tot 187 miljoen EUR. De vrije kasstroom voor dividenden, overnames en verkopen van activiteiten bereikte het hoogste historische niveau van 152 miljoen EUR. Samen met de succesvolle verkoop van niet-kernactiviteiten daalde de nettoschuld tot 331 miljoen EUR, het laagste niveau sinds 2011.

De aanzienlijke organische omzetgroei (+4,9%) die Etex in 2019 realiseerde, is het resultaat van onze positionering als fabrikant van lichtgewicht bouwmaterialen, solide marktfundamentals waarop de groep actief is, een gestructureerde innovatiestrategie en een versterkte aanpak inzake sales excellence.

De omzetgroei profiteerde van onze geografische diversificatie, complementaire marktkanalen, een goede mix van projectactiviteiten en ons brede productaanbod. In 2019 bleef Etex investeren in zijn sterke merken en verbeterde het zijn serviceniveaus. Met uitzondering van Exteriors kenden al onze divisies een omzetgroei. De negatieve impact op de perimeter van 2,4% is voornamelijk toe te schrijven aan de verkoop van twee dakpanactiviteiten in het VK en Portugal en van de Franse producent van polypropyleen honingraatblokken en -panelen Nidaplast. De negatieve impact van de wisselkoersomrekening van 1,0% is vooral te wijten aan een zwakkere Argentijnse peso en Brits pond.

Onze REBITDA bedroeg 483 miljoen EUR, inclusief de impact van 28 miljoen EUR van de bijkomende afschrijving in verband met de nieuwe boekhoudregels voor leaseovereenkomsten. In vergelijking met de vergelijkbare REBITDA in 2018, inclusief afschrijving op leasing, betekent dit een stijging van 15,6% op vergelijkbare basis. Deze prestaties zijn voornamelijk toe te schrijven aan de combinatie van de toename van de volumes en een verbeterde brutowinst, dankzij de focus op onze productmix en de voordelen van een volledig gecentraliseerde inkoopstrategie. Bovendien werden de overheadkosten onder controle gehouden, ondanks de sterke vooruitgang van de omzet, dankzij herstructureringsmaatregelen waartoe eind 2018 werd besloten. De REBITDA-marge bereikte het hoogste niveau ooit met 16,4%, tegenover 14,9% (pro forma: inclusief aanpassing voor afschrijving op leasing) in 2018.

Ondanks een stijging van de netto financiële kosten die voornamelijk te maken heeft met de nieuw opgenomen leaseschuld, steeg de netto recurrente winst van Etex (aandeel van de Groep) met 12,7% tot 187 miljoen EUR, opnieuw een recordprestatie. De niet-recurrente elementen houden voornamelijk verband met bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de divisie Residential Roofing, met aanzienlijke winsten op de verkoop van activiteiten en bijzondere waardeverminderingen op de resterende activiteiten, evenals enkele herstructureringskosten. De nettowinst van het bedrijf bedroeg 181 miljoen EUR in 2019, een stijging van 24,9% op jaarbasis.

De cashgeneratie bereikte een recordniveau van 152 miljoen EUR voor dividenden, overnames en verkopen van activiteiten. Deze sterke cashgeneratie is deels het resultaat van een nieuwe, gerichte aanpak met betrekking tot vrije kasstroomgeneratie die twee jaar geleden werd opgezet op basis van interne divisieoverschrijdende en functieoverschrijdende 'vrije kasstroomkampioenen'. De sterke verbetering van de omzet en de REBITDA werd gecombineerd met een strikte aanpak van het beheer van het werkkapitaal en de kapitaaluitgaven.

Eind december 2019 daalde de netto financiële schuld van Etex tot 331 miljoen EUR, een sterke daling ondanks de bijkomende leaseschuld van 2019 als gevolg van de naleving van de nieuwe boekhoudregels voor leaseovereenkomsten (120 miljoen EUR aan het einde van het jaar, waarvan 110 miljoen EUR aan schulden en activa sinds begin 2019 werd opgenomen na toepassing van de nieuwe regels). Eind 2018 bedroeg de netto financiële schuld 584 miljoen EUR (694 miljoen EUR inclusief nieuwe leaseschuld). Naast een sterke vrije kasstroomgeneratie werd de nettoschuldafbouw gerealiseerd door de aanzienlijke opbrengst van de verkoop van onze kleidakpanactiviteiten in het VK en Portugal. De nettoschuld in 2019 omvat het gunstige effect van het "zonder-verhaal" (non-recourse) factoringprogramma dat in 2015 werd opgezet en dat op het einde van het jaar 154 miljoen EUR bedroeg (tegenover 159 miljoen EUR eind 2018). Zonder dit programma zou de netto financiële schuld zijn opgelopen tot 485 miljoen EUR (tegenover 743 miljoen EUR eind 2018). De verhouding netto financiële schuld/REBITDA van het bedrijf daalde van 1,4x in 2018 naar 0,5x in 2019. Zonder de gunstige impact van het "zonder-verhaal" (non-recourse) factoringprogramma daalde deze verhouding van 1,8x naar 1,0x op jaarbasis.

Wijzigingen in de consolidatieperimeter

In augustus 2019 verkocht Etex zijn beton- en kleidakpanactiviteiten in het Verenigd Koninkrijk (Marley Ltd) aan Inflexion en zijn Portugese kleidakpanactiviteiten (Umbelino Monteiro S.A.) aan Edilians (voorheen Imerys Toiture). Eerder in 2019, in januari, werd de Franse producent van polypropyleen honingraatblokken en -panelen Nidaplast verkocht. De bijdrage van de drie verkochte bedrijven aan de omzet bedroeg 186 miljoen EUR in 2018. Hun bijdrage aan de REBITDA bedroeg 33 miljoen EUR in 2018 (inclusief aanpassing voor afschrijving op leasing).

Geconsolideerde resultaten

Resultatenrekening

Totale omzet: 2.940 miljoen EUR, inclusief de impact van ongunstige wisselkoersen in vergelijking met 2018 (ongeveer 22 miljoen EUR) en de negatieve impact van 71 miljoen EUR in verband met wijzigingen in de perimeter. Organische groei leidde tot een omzetstijging van ongeveer 136 miljoen EUR op jaarbasis, of 4,9% in vergelijking met 2018, exclusief de verkochte beton- en kleidakpanactiviteiten in het VK en Portugal.

Brutowinst: 896 miljoen EUR of 30,5% van de omzet, tegenover 29,4% in 2018, door onze marges efficiënt te beheren.

Verhouding tussen de overheadkosten en de omzet: 20,7% tegenover 21,0% in 2018, voornamelijk als gevolg van de herstructureringsinitiatieven in 2018 en ondanks eenmalige productaansprakelijkheidskosten die hoger zijn dan die in 2018.

Bedrijfsresultaat voor niet-recurrente elementen (REBIT): 292 miljoen EUR, een stijging van 47 miljoen EUR, wat 9,9% van de omzet vertegenwoordigt. In 2018 bedroeg de REBIT 245 miljoen EUR of 8,5% van de omzet.

Netto niet-recurrente kosten: 24 miljoen EUR, met aanzienlijke eenmalige winsten, voornamelijk met betrekking tot verkopen van Residential Roofing-activiteiten, gecompenseerd door bijzondere waardeverminderingen op Residential Roofing en verdere herstructureringen. Het bedrijfsresultaat (EBIT) bedroeg 268 miljoen EUR tegenover 221 miljoen EUR in 2018.

Netto financiële kosten: lichte stijging van 27 miljoen EUR in 2018 naar 31 miljoen EUR in 2019, voornamelijk als gevolg van de impact en de boekhoudkundige verwerking van de nieuw opgenomen leaseschuld en de verdiscontering van voorzieningen op lange termijn die de lagere rentelasten als gevolg van deleveraging compenseren.

Nettowinst (aandeel van de Groep): verbetering van 140 miljoen EUR naar 176 miljoen EUR.

Netto recurrente winst (aandeel van de Groep): stijging van 166 miljoen EUR naar 187 miljoen EUR.

Netto financiële schuld: de daling van 584 miljoen EUR eind 2018 naar 331 miljoen EUR is toe te schrijven aan operationele kasstroomgeneratie bovenop de opbrengsten uit de verkoop van activiteiten, gecompenseerd door de nieuw opgenomen leaseverplichting (impact van 110 miljoen EUR op openingsbalans). Ze omvat ook de positieve effecten van een “zonder-verhaal” factoringprogramma dat in 2015 werd opgezet en eind 2019 154 miljoen EUR bedroeg (tegenover 159 miljoen EUR eind 2018). Zonder dit “zonder-verhaal” factoringprogramma zou de nettoschuld 485 miljoen EUR zijn geweest, een daling van 368 miljoen EUR in vergelijking met 853 miljoen EUR eind 2018 toen ze werd aangepast voor leaseverplichtingen.

Etex Building Performance

Building Performance boekte een omzetgroei van 8,0% op vergelijkbare basis, waardoor de omzet 1.790 miljoen EUR bedroeg, voornamelijk dankzij de sterke groei in bijna alle landen. Die is het gevolg van zowel volume- als margestijgingen van gipsplaat- en aanverwante producten, vooral maar niet uitsluitend in Europa, belangrijke projecten op het gebied van passieve brandbeveiliging en volumegroei in onze vezelcementactiviteiten in Afrika en Azië.

Deze prestatie illustreert duidelijk de strategie die Building Performance heeft ontwikkeld om haar klanten een eersteklas service te bieden, dankzij een versterkte toeleveringsketen met de ingebruikname van onze nieuwe fabriek in Spanje, de lancering van nieuwe producten en een grotere naamsbekendheid in Europa.

Building Performance profiteert van zijn plaats in de top drie van de Europese gipsplaatmarkt en zijn leidende positie in de Latijns-Amerikaanse gipsplaatmarkt. Bij passieve brandbeveiliging is het merk Promat een toonaangevende technische referentie en vormt het een aanvulling op het productaanbod voor gipsplaten in de bouwsector.

Etex Exteriors

Exterior boekte een omzetsdaling van 3,1% op vergelijkbare basis tegenover vorig jaar, waardoor de omzet 592 miljoen EUR bedroeg. Deze daling is voornamelijk toe te schrijven aan Noord-Europa, Duitsland (golfplaten), Latijns-Amerika en de Verenigde Staten. 2019 was een overgangsjaar, omdat deze nieuwe divisie, die de activiteiten op het vlak van vezelcementbuitenbekleding van de vroegere Roofing- en Facade-divisies centraliseert, aan het begin van dat jaar werd opgericht. De gevelactiviteit bleef profiteren van haar sterke reputatie in het architectuursegment en op het gebied van gevelbekledingsstroken, terwijl de activiteiten op het vlak van vezelcementdakbedekking te lijden hadden onder hun blootstelling aan de Europese landbouwsector.

In 2020 zal de afdeling Exteriors naar verwachting profiteren van de inspanningen en investeringen die het afgelopen jaar zijn gedaan op het gebied van kwaliteit, mensen en merken.

Etex Residential Roofing

Zonder de verkochte bedrijven in het Verenigd Koninkrijk en Portugal is de omzet van Residential Roofing, een divisie die eveneens begin 2019 werd opgericht, op vergelijkbare basis ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar met 3,9% gestegen tot 261 miljoen EUR. Dat is vooral te danken aan onze performante Creaton-bedrijven in Oost-Europa. De Duitse markt voor Creaton bleef moeilijk, met dalende volumes geheel in lijn met de marktevolutie, maar dankzij het succes van sommige prijsinitiatieven konden de gevolgen voor de omzet worden beperkt.

2019 was een keerpunt voor Creaton: de investeringen in nieuwe producten, het merk en de kwaliteit van de dienstverlening begonnen hun vruchten af te werpen in Polen, Hongarije en Zuidoost-Europa en zouden ook onze Duitse activiteiten in 2020 ten goede moeten komen.

De omzet in Zuid-Afrika beleef stabiel.

Etex Industry

Tot slot boekte Industry een omzetgroei van 4,3% op vergelijkbare basis, waardoor de omzet 179 miljoen EUR bedroeg, met sterke prestaties op het gebied van massatransport en brandapparatuur. 2019 was het derde opeenvolgende jaar met een sterke organische groei en een recordjaar qua omzet. De divisie profiteert van haar geografische diversificatie, de toegenomen vraag naar gecertificeerde brandbeveiligingsoplossingen en de aanpak per segment.

Balans

De waarde van de materiële vaste activa van Etex bleef stabiel op 1.631 miljoen EUR tegenover 1.642 miljoen EUR in 2018, maar dit is het resultaat van de nieuw opgenomen in het verleden geleasede activa van begin 2019 (110 miljoen EUR) die de impact van de verkochte Residential Roofing-entiteiten in de loop van het jaar compenseren. De kapitaaluitgaven (materiële en immateriële activa) bedroegen 169 miljoen EUR (inclusief 34 miljoen EUR met betrekking tot nieuwe leaseovereenkomsten die in de loop van het jaar werden opgenomen), tegenover een recurrente afschrijving van 190 miljoen EUR. De goodwill en de immateriële activa daalden van 422 miljoen EUR naar 323 miljoen EUR, voornamelijk als gevolg van de bijzondere waardevermindering van de goodwill met betrekking tot de resterende Residential Roofing-activiteiten.

Ons werkkapitaal daalde van 271 miljoen EUR in 2018 naar 224 miljoen EUR in 2019, een aanzienlijke verbetering die toe te schrijven is aan de verkopen die in de loop van het jaar hebben plaatsgevonden en aan specifieke eenmalige bedragen die werden geïnd van overheden en verzekeraars in 2019, evenals aan een gedisciplineerde aanpak die in heel Etex wordt toegepast. Hierdoor is er een verbetering van het werkkapitaalniveau ten opzichte van 2018 in procenten van de omzet.

Ons effectieve rendement op aangewend kapitaal steeg van 9,7% in 2018 naar 11,5% in 2019. Zonder de impact van niet-recurrente elementen bedroeg het recurrente rendement op aangewend kapitaal 12,6% in 2019 tegenover 10,8% in 2018. Beide financiële indicatoren tonen een aanzienlijke vooruitgang en tonen de relevantie van onze strenge strategie voor kapitaalallocatie.

Risico's en onzekerheden

De groep is blootgesteld aan de gangbare algemene bedrijfsrisico's. De groep treft maatregelen om die risico's af te dekken via verzekeringen en interne beleidslijnen. Onze afdeling interne audit – operationeel sinds 2011 – onderzoekt al onze bedrijven volgens een cyclus van drie jaar.

Typische risico's zijn onder andere aansprakelijkheid ten aanzien van externe partijen en productrisico's, schade aan producten, onderbreking van de activiteiten, werkgeversrisico's en in bepaalde gevallen kredietrisico's.

De groep is actief over de hele wereld. Daardoor wordt de Groep blootgesteld aan de impact van de wisselkoersschommelingen op de inkomsten, kosten en activa, en aan de risico's buiten de eurozone. Ook in 2019 heeft de groep onze weldoordachte beleidslijnen betreffende die risico's gevolgd.

De vraag naar bouwmaterialen wordt vooral gedreven door een toenemende bevolking en welvaart. Een andere belangrijke factor zijn de veranderende macro-economische parameters, zoals de groei van het bbp, de staatsuitgaven, rentevoeten en wetgevingen.

De groep zorgt voor risicodiversificatie via een geografische spreiding en gediversifieerde portefeuille. Een extra element dat bijdraagt aan die diversificatie is de ruime betrokkenheid van de groep bij residentiële, commerciële en industriële bouwprojecten, zowel bij renovatie als bij nieuwbouw.

De groep maakt gebruik van diverse grondstoffen om zijn producten te vervaardigen. Cement is bijvoorbeeld een belangrijk ingrediënt. Dat is over het algemeen op grote schaal verkrijgbaar bij verschillende leveranciers. Daarnaast gebruiken we vezels om bepaalde producten te verstevigen. Die zijn afkomstig van een beperkt aantal bedrijven in Japan en China, waarmee de groep duurzame relaties heeft opgebouwd en langlopende contracten heeft gesloten. Voor natuurlijke middelen zoals klei of gips bezitten we de grondstoffen of garanderen we die via langetermijncontracten.

Onze energiekosten zijn behoorlijk hoog. Dat geldt zowel voor de productie van bepaalde producten (in het bijzonder keramische tegels) als voor de verwerking van de grondstoffen die we van onze leveranciers krijgen. Daarom onderzoeken we voortdurend oplossingen om ons energieverbruik te beperken.

Sommige ondernemingen van de groep hebben vroeger asbest gebruikt als grondstof. Zij krijgen nu claims van mensen die ziek zijn ten gevolge van hun blootstelling aan asbest. De groep streeft ernaar dat een eerlijke compensatie wordt betaald aan degenen die werkelijk lijden aan een ziekte die werd veroorzaakt door ons voormalig gebruik van asbest. De vergoedingen worden gedekt door socialezekerheidsprogramma's van de staat, verzekeringen en eigen middelen. Gezien de lange latentietijd van deze ziektes zal de Groep aan dit risico blootgesteld blijven op middellange termijn.

Risicobeheer

De Groep is blootgesteld aan de volgende risico's vanwege haar bedrijfsactiviteiten en gebruik van financiële instrumenten bij het uitvoeren en beheren van haar activiteiten:

- a. Marktrisico
- b. Kredietrisico
- c. Liquiditeitsrisico
- d. Kapitaalrisico

Het risicobeheersbeleid van de Groep werd opgesteld om risico's waaraan de Groep is blootgesteld, te identificeren en te analyseren, om geschikte risicolimieten en –controles te bepalen en om risico's alsook de naleving van voormelde limieten te controleren. Het risicobeheersbeleid en –systemen worden regelmatig herzien in het kader van marktomstandigheden en wijzigingen in de activiteiten van de Groep.

a. Marktrisico

Marktrisico is het risico dat wijzigingen in marktprijzen, zoals buitenlandse wisselkoersen, rentevoeten en aandelenprijzen de opbrengsten of kosten van de Groep of de waarde van haar aangehouden financiële instrumenten (positief of negatief) zullen beïnvloeden. Het doel van marktrisicobeheer is het beheren en controleren van blootstellingen aan marktrisico binnen aanvaardbare parameters, terwijl tegelijk het rendement op risico wordt geoptimaliseerd.

De Groep heeft financiële activa en gaat financiële verplichtingen aan in de normale gang van zaken. Ze koopt en verkoopt afgeleide instrumenten teneinde het marktrisico te beheren. Doorgaans streeft de Groep naar het toepassen van hedge accounting om op vervalddag de winsten of verliezen op hedge contracten te compenseren met de kosten en opbrengsten van de afgedekte positie. Hedge accounting biedt de mogelijkheid om volatiliteit in de winst- en verliesrekening te beheren.

Valutarisico

In haar activiteiten is de Groep blootgesteld aan valutarisico op verkopen, aankopen en leningen.

De omrekening van lokale balansen en winst- en verliesrekeningen naar de presentatiemunteenheid van de Groep leidt tot wisselkoerseffecten. Als de Groep haar netto-investeringen afdekt in buitenlandse entiteiten met leningen in buitenlandse valuta of andere instrumenten worden de afdekkingen van de netto-investeringen op dezelfde manier gewaardeerd als kasstroomafdekkingen. Alle wisselkoerswinsten en –verliezen resulterend uit de omrekening worden opgenomen in eigen vermogen en inbegrepen in de cumulatieve omrekeningsverschillen.

Gezien de aard van de activiteiten van de Groep is een groot deel van de omzet en kosten in lokale valuta waardoor het transactierisico beperkt is. Als entiteiten van de Groep uitgaven en ontvangsten hebben in verschillende valuta, gaan ze, zelf of via het thesauriecentrum van de Groep, afgeleide contracten aan om hun blootstelling aan valutarisico af te dekken over de komende maanden (gebaseerd op de verwachte aankopen en verkopen). Deze afgeleide instrumenten worden aangewezen als kasstroomafdekkingen, reële waarde-afdekkingen of niet-afdekkingsafgeleide instrumenten.

Rentevoetrisico

De voornaamste financieringsbron van de Groep zijn bankschulden aan variabele rentevoet. Bijgevolg is de Groep blootgesteld aan het risico van voordelige of nadelige wijzigingen in marktrentevoeten. De langetermijnleningen van de Groep zijn aangegaan door ondernemingen in België, Chili, en Duitsland. Om haar rentelasten te beheren, heeft de Groep renteswaps afgesloten. De afdekkingen garanderen dat het merendeel van de rentelasten op leningen gebaseerd zijn op een vaste rentevoet. De timing van dergelijke afdekkingen wordt beheerd om voor zover mogelijk rentevoeten vast te leggen.

Aandelen- en effectenrisico

Aandelenprijsrisico resulteert uit aandeleneffecten beschikbaar voor verkoop. Doorgaans koopt de Groep geen aandelen, aandelenopties of andere eigen-vermogensproducten die niet rechtstreeks gerelateerd zijn aan de activiteiten van de Groep.

b. Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de Groep als een klant of financiële tegenpartij inzake een deposito, lening of afgeleide instrument haar contractuele verplichtingen verzuimt. Het resulteert voornamelijk uit de vorderingen van de Groep op klanten, uit bankdeposito's en uit effectenbeleggingen. Het omvat bovendien het risico dat een financiële tegenpartij mogelijks haar verplichtingen inzake een financiële verplichting niet nakomt. De Groep controleert voortdurend het kredietrisico en verzekert dat ze geen te grote concentratie van kredietrisico heeft met één enkele tegenpartij of groep van verbonden tegenpartijen.

Om het risico op wanbetaling door de klant te beheren, controleert de Groep periodiek de financiële betrouwbaarheid van klanten en stelt ze voor elke klant aankooplimieten op. De Groep boekt een bijzondere waardevermindering voor de geraamde kost van dubieuze handels- en overige vorderingen alsook beleggingen. De belangrijkste componenten van deze bijzondere waardeverminderingen zijn een specifieke verliescomponent voor individueel significante blootstellingen en een collectieve verliescomponent voor groepen van gelijkaardige activa inzake verliezen die zijn opgelopen maar nog niet geïdentificeerd. Het collectieve verliesdeel wordt bepaald aan de hand van historische data of betalingsstatistieken voor gelijkaardige financiële activa.

Financiële tegenpartijen bestaan uit een aantal grote financiële instellingen. De Groep verwacht van geen enkele tegenpartij dat ze haar verplichtingen zal verzuimen, inclusief hun leningsverplichtingen, gezien hun hoge kredietratings. Desondanks streeft de Groep naar een spreiding van haar interacties met de bankwereld over een voldoende aantal marktspelers teneinde het risico op een mogelijke verzuim te matigen.

C. Financierings- en langetermijnliquiditeitsrisico

Financieringsrisico is het risico dat de Groep geen toegang zal hebben tot de fondsen die ze nodig heeft voor de herfinanciering van haar schuld of omwille van de niet naleving van de voorwaarden van haar voornaamste gesyndiceerde kredietlijn. Een samenvatting van de voorwaarden van de kredietlijn is weergegeven in toelichting 23 bij de financiële schulden. Herfinancieringsrisico wordt beheerd door het ontwikkelen en behouden van sterke bankrelaties met een groep van financiële instellingen en door het behouden van een sterke en voorzichtige financiële positie doorheen de tijd.

Langetermijnliquiditeitsrisico is het risico dat de Groep problemen zal ondervinden bij het naleven van haar verplichtingen verbonden aan financiële schulden op hun vervaldag. De aanpak van de Groep inzake liquiditeitsbeheer is het, voor zover mogelijk, verzekeren van voortdurend voldoende liquiditeit om haar verplichtingen op vervaldag na te komen onder zowel normale als bijzondere omstandigheden en het hierdoor vermijden van onaanvaardbare verliezen of van risico op reputatieschade voor de Groep.

Kortetermijnliquiditeitsrisico wordt dagelijks beheerd waarbij de financieringsbehoeftes volledig gedekt zijn door beschikbare kredietlijnen. Geldmiddelen worden waar nodig aangehouden om de solvabiliteit en financiële flexibiliteit van de Groep op elk moment te garanderen. In 2015 werd een factoring- en kredietverzekeringsplan opgesteld voor handelsvorderingen (zie toelichting 14).

D. Kapitaalrisico

Het voornaamste doel van de Groep bij het beheren van kapitaal is te garanderen dat ze gezonde kapitaalratio's behoudt om haar activiteiten te ondersteunen en aandeelhouderswaarde te maximaliseren.

De Groep beheert haar kapitaalstructuur en past deze aan in het kader van wijzigingen in economische omstandigheden.

Afgeleide financiële instrumenten

De Groep gebruikt afgeleide financiële instrumenten zoals termijncontracten in vreemde valuta en renteswaps om zich in te dekken tegen het risico verbonden aan vreemde valuta en rentevoetschommelingen. In overeenstemming met haar thesauriebeleid houdt de Groep geen afgeleide financiële instrumenten aan voor handelsdoeleinden. Afgeleide financiële instrumenten die niet kwalificeren voor hedge accounting worden gewaardeerd als financiële activa en verplichtingen aan reële waarde via winst en verlies.

Afgeleide financiële instrumenten worden initieel opgenomen aan reële waarde op datum dat het afgeleide contract wordt aangegaan. De reële waarde van afgeleide financiële instrumenten is ofwel de genoteerde marktprijs of de waarde berekend met prijsmodellen, rekening houdend met de huidige markttarieven en de huidige kredietwaardigheid van de tegenpartijen.

Na initiële opname worden afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde op de verslagdatum. De reële waarde van termijncontracten in vreemde valuta wordt berekend aan de hand van huidige termijnwisselkoersen voor contracten met een gelijkaardig looptijdprofiel. De reële waarde van een renteswapcontract wordt bepaald aan de hand van de marktwaarde van gelijkaardige instrumenten.

Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd aan kostprijs indien hun reële waarde niet betrouwbaar geschat kan worden.

Winsten of verliezen uit herwaarderingen naar reële waarde worden onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening tenzij het afgeleid instrument kwalificeert voor hedge accounting waarbij opname afhankelijk is van de aard van de afgedekte positie. Op de datum dat een afgeleide contract wordt aangegaan, wijst de Groep afgeleide instrumenten aan als:

- Een afdekking van een specifiek risico verbonden aan een opgenomen actief of verplichting of een zeer waarschijnlijke verwachte transactie, zoals variabiliteit in de kasstromen van toekomstige rentebetalingen op een schuld aan variabele rentevoet (kasstroomafdekking), of
- Een afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit.

Een afgeleide instrument wordt gewaardeerd als een afdekking, wanneer:

- De afdekkingsrelatie wordt gedocumenteerd vanaf dat de afdekkingsovereenkomst wordt afgesloten
- De afdekking zeer effectief is in het behalen van zijn objectief
- De effectiviteit betrouwbaar gewaardeerd kan worden.

Voor een kasstroomafdekking moet de verwachte transactie die het onderwerp is van de afdekking, zeer waarschijnlijk zijn.

Kasstroomafdekking

Wijzigingen in de reële waarde van afgeleide instrumenten die zijn aangewezen en kwalificeren als kasstroomafdekkingen en bovendien effectief zijn, worden opgenomen in het eigen vermogen. Als de vaste verbintenis resulteert in de opname van een niet-financieel actief, bijvoorbeeld materiële vaste activa of voorraad of een niet-financiële verplichting, worden de winsten of verliezen die voordien opgenomen waren in het eigen vermogen, overgebracht van het eigen vermogen en toegevoegd aan de initiële waardering van het niet-financieel actief of verplichting. Anderzijds worden bedragen opgenomen in eigen vermogen overgebracht naar de winst-en verliesrekening en geklasseerd als opbrengst of kost in dezelfde periodes waarin de kasstromen, zoals rentebetalingen of afgedekte vaste verbintenissen de winst-en verliesrekening beïnvloeden. Elk ineffectief deel wordt onmiddellijk gerapporteerd in de winst-en verliesrekening. Wanneer een afdekkingsinstrument wordt verkocht of wanneer een afdekking niet langer voldoet aan de criteria voor hedge accounting, blijft de op dat ogenblik opgenomen cumulatieve winst of verlies behouden in het eigen vermogen en wordt pas in resultaat opgenomen wanneer de verbonden transactie uiteindelijk wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening. Indien men echter verwacht dat een toegekende transactie niet langer plaats zal vinden dan wordt de cumulatieve winst of verlies, die werd gerapporteerd in eigen vermogen, onmiddellijk overgebracht naar de winst- en verliesrekening.

Netto-investeringsafdekking

Wisselkoersverschillen die ontstaan bij de heromrekening van een financiële verplichting aangewezen als een netto-investeringsafdekking in een buitenlandse onderneming en effectief zijn, worden opgenomen in eigen vermogen en toegevoegd aan de cumulatieve omrekeningsverschillen. De bedragen uitgesteld in eigen vermogen worden overgebracht naar de winst- en verliesrekening bij desinvestering van de buitenlandse onderneming.

Bepaalde afgeleide transacties kunnen mogelijk niet kwalificeren voor boekhoudkundige afdekking, ondanks het feit dat ze een effectieve economische afdekking voorzien onder het risicobeheersbeleid van de Groep. Wijzigingen in de reële waarde van elk afgeleide instrument dat niet kwalificeert voor hedge accounting, wordt onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening. De wijzigingen in reële waarde die worden opgenomen in winst of verlies van de periode, worden geklasseerd in bedrijfsresultaat als het afgeleid instrument gerelateerd is aan een niet-financieel actief en in het financiële resultaat als de afgeleide gerelateerd is aan een financieringstransactie.

The Risk and Audit Committee

Het Risk and Auditcomité kijkt de financiële rapportageprocessen van Etex na en ziet toe op de wettelijke controle van haar geconsolideerde jaarrekening. Het Comité garandeert de samenhang en de betrouwbaarheid van de rekeningen en alle andere financiële informatie die wordt voorgelegd aan de Raad van Bestuur. Bovendien houdt het Comité toezicht op de interne risicobeheersings en controlesystemen van Etex. Alle leden hebben ervaring op het gebied van boekhouding en audit.

Onderzoek en Ontwikkeling (R&D)

In 2019 is onze innovatieratio (verkoop van nieuw product) voor het derde jaar op rij gestegen, met enkele belangrijke productlanceringen in de verschillende divisies. Om onze innovatie-inspanning verder te vergroten, is een nieuwe organisatie geïmplementeerd, waarbij al ons R&D-centrum onder één leiderschapsteam is hergroepeerd. Dankzij deze nieuwe structuur verwachten we:

1. om onze innovatie-impact nog verder te kunnen versnellen, door meer middelen toe te wijzen aan projecten met een hoog rendement,
2. etex verder openstellen voor nieuwe technologische mogelijkheden,
3. duurzaamheid in alle innovatieprojecten te verankeren;
4. bouwen aan onze R&D-mogelijkheden om opkomende trends in de bouw te volgen.

Informatie aan belanghebbenden

Via maatwerkcommunicatiekanalen faciliteert onze lokale bedrijfsvoering een open dialoog tussen meer dan 13.000 medewerkers in 42 landen. We communiceren met al onze medewerkers over de hele groep via ons intranetplatform Etex Core, evenementen, webinars en verschillende communicatiecampagnes.

De aandeelhouders van Etex worden door middel van een jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van relevante, up-to-date informatie voorzien. Halfjaar- en jaarresultaten en strategische beslissingen worden via persberichten en andere documenten (gepubliceerd op onze website) gecommuniceerd aan onze financiële belanghebbenden.

Belangrijke gebeurtenissen na 31 December 2019

Terwijl de coronavirus pandemie (COVID-19) zich blijft ontwikkelen en een toenemend aantal landen strenge inperkingsmaatregelen aankondigt, staan bedrijven over de hele wereld onder druk. Etex is geen uitzondering en de impact van de virusuitbraak op ons bedrijf blijft evolueren. Bovendien is een aantal Etex-collega's besmet met het virus. Voortdurende inperkende maatregelen kunnen de resultaten van onze activiteiten, financiële positie en nettoactiva in 2020 negatief beïnvloeden. Op vandaag moesten sommige van onze productielocaties hun activiteiten stopzetten, terwijl we op specifieke markten een aanzienlijke vertraging in vraag ervaren. We hebben beperkte zichtbaarheid over de mogelijke impact van het virus op onze markten in de komende maanden. Elke verstoring is onzeker, maar we beschikken over robuuste instrumenten voor beheer en management om eventuele gevolgen te beperken en het uitgavenniveau nauwlettend te volgen. In dit stadium kunnen we de impact van deze wereldwijde crisis op onze financiële prestaties in het algemeen niet inschatten. Desalniettemin zijn we ervan overtuigd dat onze strakke controle over de kosten het heden en de toekomst van Etex zal veiligstellen, gezien onze sterke financiële positie, sterke balans eind 2019, beschikbare financiële middelen en een zorgvuldig beheer van onze kaspositie.

Vooruitzichten voor 2020

In dit stadium kunnen we de impact van deze wereldwijde crisis op onze financiële prestaties in het algemeen nog niet inschatten. Toch zijn we ervan overtuigd dat onze strenge controle over de kosten de positie van Etex in het heden en in de toekomst zal garanderen, rekening houdend met onze sterke financiële positie, onze sterke balans eind 2019, onze beschikbare financiële middelen en een zorgvuldig beheer van onze kaspositie.

Bezoldiging van de commissaris

Conform artikel 3:65 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vermelden wij dat tijdens het boekjaar 2019, PWC, en de ondernemingen waarmee de Commissaris beroepsmatig samenwerkt, een bedrag van 2,1 miljoen euro aan honoraria hebben ontvangen voor de audit-werkzaamheden.

Zaventem, 2 april 2020

Paul Van Oyen
Gedelegeerd bestuurder

Jean-Louis de Cartier de Marchienne
Voorzitter van de Raad van Bestuur

ETEX NV

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van
aandeelhouders over de geconsolideerde jaarrekening voor het
boekjaar afgesloten op 31 december 2019

3 april 2020

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS VAN ETEX NV OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2019

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Etex NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening en de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 23 mei 2018, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het risk en auditcomité. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2020. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap uitgevoerd gedurende 2 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2019 omvat, alsook de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde staat van mutaties in het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een geconsolideerde balans van EUR '000 3.007.592 en een winst van het boekjaar van EUR '000 180.735.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2019, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van een bepaalde aangelegenheid – Gebeurtenis na de datum van afsluiting van het boekjaar

Wat betreft de COVID-19 pandemie, vestigen wij de aandacht op punt 'Gebeurtenissen na balansdatum' van het jaarverslag en Toelichting 30 'Gebeurtenissen na balansdatum' van de geconsolideerde jaarrekening. Daarin licht de raad van bestuur zijn mening toe dat de gevolgen van deze pandemie een effect van materieel belang zouden kunnen hebben op de bedrijfsactiviteiten van de Groep in 2020, maar dat ze geen effecten van materieel belang hebben op de financiële toestand van de Groep per 31 december 2019. Wij brengen geen voorbehoud in ons oordeel tot uitdrukking met betrekking tot deze aangelegenheid.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Gezondheidsclaims - Toelichting 19

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Zoals in Toelichting 19 beschreven is, zijn voorzieningen voor gezondheidsclaims in de geconsolideerde jaarrekening van Etex Groep per 31 december 2019 voor een totaalbedrag van 72,9 miljoen EUR opgenomen. In het verleden gebruikten verscheidene Etex filialen asbest als grondstof in hun industrieel proces. Hoewel wij begrijpen dat het gebruik van asbest gebannen is in de Groep zouden sommige bedrijven nog steeds claims kunnen ontvangen met betrekking tot blootstelling aan asbest uit het verleden. De aangelegde voorzieningen weerspiegelen de kosten van afwikkeling van de claims die zowel waarschijnlijk zijn als op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat.

Dit aspect is voor onze controle dermate significant gezien de complexiteit van het beoordelingsproces, gezien het potentieel risico varieert afhankelijk van de wettelijke regelgeving in het betrokken land, het nationale sociale zekerheidssysteem en de dekking door de verzekering van het betrokken bedrijf en gezien het feit dat de inschatting in aanzienlijke mate gebaseerd is op significante veronderstellingen van het management.

Veronderstellingen en inschattingen die bij het waarderen van de voorzieningen gebruikt zijn, betreffen onder meer:

- het aantal betrokken werknemers;
- het waarschijnlijk voorkomen, de mix van ziektebeelden en de sterftcijfers;
- de verwachte dekking door de verzekering;
- het wettelijk kader.

Wijzigingen in veronderstellingen en inschattingen die gebruikt worden om de voorzieningen te waarderen kunnen een significante invloed hebben op de financiële positie van de Groep.

Hoe onze audit het kernpunt van de controle behandelde

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben we de wijze geëvalueerd waarop management asbestverplichtingen en wijzigingen in bestaande verplichtingen conform IAS 37-vereisten identificeert.

We hebben de nauwkeurigheid, waardering en volledigheid van de voorzieningen per 31 december 2019 geëvalueerd. Deze evaluatie behelsde onder meer:

- besprekingen met groepsmanagement;
- bevraging van de interne juridisch adviseur;
- nazicht van het geschillenrapport;
- evaluatie van management beoordeling inclusief consistentie in de veronderstellingen;
- analyse en ex-post testen van de geprojecteerde kasuitstromen;
- traceren van bevestigende controle-informatie van bestede bedragen.

Op basis van onze controlewerkzaamheden hebben we vastgesteld dat de gehanteerde veronderstellingen en gebruikte gegevens redelijk en conform onze verwachtingen zijn, dat de methodologie die door het management werd toegepast alsook de inschattingen redelijk zijn en dat de betreffende verstrekte toelichting gepast is.

Voorzieningen voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding - Toelichting 21

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Zoals in Toelichting 21 beschreven is, heeft de Groep pensioenregelingen met een te bereiken doel waarvan de meest significante in Ierland en het Verenigd Koninkrijk. Via deze pensioenplannen is de Groep blootgesteld aan een aantal risico's, voornamelijk:

- volatiliteit van de activa: de pensioenplannen bevatten aanzienlijke investeringen in aandelen, obligaties, cash, eigendommen en fondsen;
- actuariële veronderstellingen met inbegrip van de verwachte inflatie, actualisatievoet, toekomstige loonstijgingen en sterftetabellen/levensverwachting.

De controlewerkzaamheden aangaande de voorzieningen voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding waren voor onze audit dermate significant omdat dit een complex beoordelingsproces betreft en sterk afhankelijk is van door het management gemaakte veronderstellingen.

Actuariële veronderstellingen worden gebruikt bij het waarderen van de door de Groep toegepaste pensioenregelingen. Kleine wijzigingen in deze veronderstellingen en inschattingen die worden gebruikt in de waardering van de netto verplichting van de Groep voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding, kunnen een grote invloed hebben op de financiële positie van de Groep. Het bepalen van deze bedragen vereist technische deskundigheid.

De voorziening voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding per 31 december 2019 met betrekking tot zowel de gefinancierde als de niet-gefinancierde plannen, bestaat uit de verplichtingen met een te bereiken doel (mEUR 1.490) waartegen de plan activa in mindering zijn gebracht (mEUR 1.136).

Hoe onze audit het kernpunt van de controle behandelde

We hebben de belangrijkste actuariële (zowel financiële als demografische) veronderstellingen, gebruikt door het management bij het berekenen van de verplichting voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding van de Groep, geëvalueerd en aan een kritisch onderzoek onderworpen en onafhankelijk beoordeeld.

Bij het evalueren van de veronderstellingen (nl. ratio's m.b.t. actualisering, inflatie en loonstijging alsook verwachte sterftcijfers/levensverwachting) hebben we beroep gedaan op de kennis van interne specialisten teneinde de redelijkheid van de door het management gehanteerde veronderstellingen te beoordelen.

We hebben de personeelsgerelateerde gegevens, zoals deze opgenomen zijn in de door de vennootschap bekomen actuariële rapporten, getoetst en we hebben de waarderingsverslagen van de externe vermogensbeheerders bekomen.

Op basis van onze controlewerkzaamheden hebben we vastgesteld dat de gehanteerde veronderstellingen en gebruikte gegevens redelijk en conform onze verwachtingen zijn, dat de methodologie die door het management werd toegepast alsook de inschattingen redelijk zijn en dat de verstrekte toelichting betreffende de voorzieningen voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding gepast is.

Toetsing op bijzondere waardeverminderingen voor goodwill, immateriële activa en materiële vaste activa - Toelichting 8

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De boekwaarde van goodwill, immateriële activa en materiële vaste activa van de Groep bedraagt mEUR 1.954 per 31 december 2019.

Wij beschouwen dit als dermate significant voor onze controle omdat, bij het vaststellen of er voor vaste activa al dan niet bijzondere waardeverminderingen vereist zijn, de bestuurders genoodzaakt zijn om zich te baseren op significante inschattingen met betrekking tot de toekomstige bedrijfsresultaten.

De beoordeling behelst een vergelijking van de ingeschatte reële waarde van de kasstroomgenererende eenheid en specifieke activa, met de boekwaarde: de kasstroomgenererende eenheden werden bepaald conform de nieuwe organisatiestructuur zoals beschreven in Toelichting 8.

We hebben hierbij bijzondere aandacht besteed aan de redelijkheid en impact van de voornaamste veronderstellingen waaronder:

- kasstroomprognoses die afgeleid zijn van interne prognoses en de veronderstellingen betreffende de toekomstige resultaten;
- de actualisatievoet en de langetermijn groeivoet, met inbegrip van een beoordeling van risicofactoren en groeiverwachtingen met betrekking tot het relevante geografische gebied;
- de gebruikte multiples voor het bepalen van de reële waarde van bepaalde activa.

Hoe onze audit het kernpunt van de controle behandelde

We hebben de door het management gemaakte inschatting van de indicatoren van bijzondere waardeverminderingen geëvalueerd en de bijzondere waardeverminderingberekeningen aan een kritisch onderzoek onderworpen door de in de berekeningsmodellen gebruikte prognoses voor toekomstige kasstromen te evalueren, met inbegrip van een evaluatie van de wijze waarop men tot die prognoses is gekomen, waarbij we ze onder meer vergeleken hebben met het meest recente door de Raad van Bestuur goedgekeurde budget en met de interne prognoses.

We hebben inzichten verworven omtrent de volgende zaken en hebben deze aan een kritisch onderzoek onderworpen:

- veronderstellingen gebruikt bij het opstellen van het budget van de Groep en de interne prognoses, alsook de gehanteerde langetermijn groeivoeten, hebben we vergeleken met economische en sectorspecifieke verwachtingen;
- de historische nauwkeurigheid van budgetten - deze hebben we vergeleken met de gerealiseerde resultaten om te bepalen of de gebudgetteerde kasstroomprognoses betrouwbaar zijn;
- de actualisatievoet - hiervoor hebben we de kost van kapitaal en andere inputs beoordeeld, onder andere door vergelijking met gelijkaardige organisaties;
- de gebruikte multiples vergeleken met beschikbare marktgegevens;
- de mathematische nauwkeurigheid van de onderliggende berekeningen.

In de uitvoering van de hierboven vermelde werkzaamheden hebben we een beroep gedaan op onze interne waarderingsexperten om in een kritische toetsing alsook externe marktgegevens te voorzien, teneinde de redelijkheid van de door het management gehanteerde veronderstellingen te beoordelen.

We hebben een sensitiviteitsanalyse uitgevoerd op de belangrijkste factoren binnen de kasstroomprognoses om te bepalen in welke mate wijzigingen in die veronderstellingen een impact kunnen hebben. Voorts hebben we nagegaan in hoeverre het waarschijnlijk is dat zulke wijzigingen zich effectief zullen voordoen.

Hoewel we erkennen dat het gebruik van inschattingen inherent is aan het opstellen van kasstroomprognoses en aan het toepassen van bijzondere waardeverminderingmodellen, hebben we vastgesteld dat de door het management gehanteerde inschattingen binnen een aanvaardbare vork van redelijke uitkomsten liggen en dat de toelichting van de beoordeling van bijzondere waardeverminderingen gepast is.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep;

- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met de raad van bestuur en met het risk en auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan de raad van bestuur en aan het risk en auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met de raad van bestuur en met het risk en auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Sint-Stevens-Woluwe, 3 april 2020

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
Vertegenwoordigd door

Peter Van den Eynde
Bedrijfsrevisor